

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Dobrovolnictví v neziskových organizacích a jeho
význam pro rozvoj regionu**

Bc. Kateřina Wallová

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Kateřina Wallová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dobrovolnictví v neziskových organizacích a jeho význam pro rozvoj regionu

Název anglicky

Voluntariness in Non – profit Organisation and meaning its in regional development

Cíle práce

Hlavním cílem práce je navrhnout nové možnosti uplatnění dobrovolníků v neziskových organizacích a popsat vliv dobrovolnické činnosti na rozvoj regionu. Dílčí část práce je zaměřena na názory široké veřejnosti na nevládní neziskové organizace a dobrovolnickou činnost. Práce zjišťuje, zda má dobrovolnictví v neziskových organizacích význam pro rozvoj v regionu, zda je potřeba zvýšit zájem obyvatel a jiných subjektů o dobrovolnictví, popřípadě jakým způsobem toho docílit.

Metodika

Diplomová práce obsahuje teoretickou a praktickou část. Teoretická část a charakteristika prostředí vychází ze studia dokumentů. Praktická část bude zaměřena na vybrané neziskové organizace a terénní šetření, které bude provedeno pomocí kvantitativní a kvalitativní výzkumné metody. Výsledky budou zhodnoceny a diskutovány. Závěrečná část diplomové práce představí doporučení vypracovaná na základě dat shromážděných pro účely této práce. Osnova práce: 1) Úvod 2) Cíl práce a metodika 3) Teoretická východiska 4) Charakteristika prostředí 5) Terénní šetření 6) Zhodnocení výsledků a diskuse 7) Závěr 8) Seznam použité literatury 9) Přílohy

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Neziskový sektor, nezisková organizace, dobrovolnictví, fundraising, financování, regionální rozvoj, význam

Doporučené zdroje informací

- BOUKAL, P. Fundraising pro neziskové organizace. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.
- DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0139-7.
- FRIČ, P. POSPÍŠILOVÁ, T. Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století. Praha: Hestia, 2010, 263 s. ISBN 978-809-0369-689.
- HAMERNÍKOVÁ, B. Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru. Praha: Eurolex Bohemia 2000. ISBN 80-902752-3-0.
- HENDL, J. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 3. vyd. Praha: Portál. 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.
- HOMMEROVÁ, Dita. Branding neziskových organizací. Žatec: Ohře Media, 2015. ISBN 978-80-905122-8-3.
- POLAČKOVÁ, Z. Fundraisingové aktivity : jak získávat finanční prostředky od místní komunity.1.vyd. Praha: Portál, s. r. o. 2005. ISBN 80-7178-694-2.
- REKTOŘÍK, J. a kol. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.
- SALAMON, Lester M. a Helmut K. ANHEIER. Defining the nonprofit sector: a cross-national analysis. New York: Manchester University Press, 1997. ISBN 0719049024
- TOŠNER, J. SOZANSKÁ, O. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006, 149 s. ISBN 80-736-7178-6.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavla Varvažovská

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 24. 3. 2017

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Dobrovolnictví v neziskových organizacích a jeho význam pro rozvoj regionu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.3.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavle Varvažovské za trpělivé vedení mé práce, cenné rady a doporučení.

Mé poděkování patří také všem respondentům, kteří mi poskytli své názory a pomohli mi získat potřebná data k výzkumu. Dále bych ráda poděkovala své rodině a kolegům za trpělivost a podporu po celou dobu mého studia.

Dobrovolnictví v neziskových organizacích a jeho význam pro rozvoj regionu

Voluntariness in Non - profit Organisation and meaning its in regional development

Souhrn

Diplomová práce ve své teoretické části představuje základní pojmy týkající se neziskových organizací, konkrétně jejich členění, financování a dobrovolnické činnosti. Charakteristika prostředí je zaměřena na činnost pěti vybraných nevládních neziskových organizací s působností ve Středočeském kraji. Vybrané neziskové organizace se zaměřují na sociální oblast. Hlavním cílem práce je navrhnout nové možnosti uplatnění dobrovolníků v neziskových organizacích a popsat vliv dobrovolnické činnosti na rozvoj regionu. První část terénního šetření je zaměřena na názory široké veřejnosti na nevládní neziskové organizace a dobrovolnickou činnost. Práce zkoumá, zda má dobrovolnictví v neziskových organizacích význam pro rozvoj v regionu, zda je potřeba zvýšit zájem obyvatel a jiných subjektů o dobrovolnictví, popřípadě jakým způsobem toho docílit. Druhá část terénního šetření se ve formě rozhovorů zaměřuje na názory neziskových organizací na financování, dobrovolníky a podporu ze strany ostatních subjektů. Závěrečná část diplomové práce představí doporučení vypracovaná na základě dat shromážděných pro účely této práce.

Klíčová slova:

neziskový sektor, nezisková organizace, dobrovolnictví, fundraising, financování, regionální rozvoj, význam

Summary

The theoretical part of the diploma thesis defines the basic terms related to non-profit organisations, namely their structure, financing and volunteering activities. The characteristic of the sector focuses on the activities of five selected non-governmental organisations operating in the Středočeský Region. The selected non-profit organisations

focus on social work. The aim of the thesis is to suggest new volunteering possibilities for the volunteers in non-profit organisations and to describe the impact of their work on the development of the region. The first part of the field research focuses on the opinions of the general public about non-profit organisations and volunteering. The thesis explores whether volunteering in non-profit organisations contributes to the development of the region, whether it is necessary to increase the interest of the inhabitants and other entities in volunteering, and the possible ways of achieving this. The second part of the field research in the form of interviews focuses on the opinions of the selected non-profit organisations about financing, volunteers and support from the side of other entities. The final part of the diploma thesis presents recommendations concluded from the basis of the data collected for the purposes of this thesis.

Keywords:

non-profit sector, non-profit organisation, volunteering, fundraising, financing, regional development, meaning

1 ÚVOD	10
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	11
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	13
3.1 Regionální politika	13
3.1.1 Významné definice pojmu regionální politiky	13
3.1.2 Aktéři regionální politiky.....	14
3.2 Členění neziskových organizací.....	15
3.2.1 Úloha neziskového sektoru – partnerství jako princip veřejné politiky ...	19
3.2.2 Poslání neziskových organizací	20
3.3 Dobrovolnictví	21
3.3.1 Význam dobrovolnictví	21
3.3.2 Vymezení dobrovolnictví	22
3.3.3 Kdo je dobrovolník	22
3.3.4 Dobrovolnictví z ekonomického hlediska	23
3.4 Neziskové organizace v regionu, podpora rozvoje	24
3.5 Financování neziskové organizace.....	24
3.5.1 Financování a úkoly finančního managementu	24
3.5.2 Druhy financování neziskové organizace, zdroje financování	25
3.5.3 Řízení cash flow v neziskové organizaci	26
3.5.4 Definice fundraisingu	26
3.5.5 Fundraising v místních podmínkách.....	27
3.5.6 Techniky fundraisingu na místní úrovni	27
3.5.7 Majetek	28
4 CHARAKTERISTIKA PROSTŘEDÍ	30
4.1 Středočeský kraj	30
4.1.1 Statutární město Kladno.....	31
4.1.2 Město Slaný	32
4.2 Neziskové organizace ve Středočeském kraji	33
4.2.1 Dobrovolnické centrum Kladno.....	33
4.2.2 Canisterapie Kladno.....	36
4.2.3 Baobab	38
4.2.4 Člověk v tísní	40
4.2.5 Tosara.....	42
5 TERÉNNÍ ŠETŘENÍ	45
5.1 Kvantitativní šetření	45
5.1.1 Příprava a průběh šetření	45
5.1.2 Výsledky dotazníkového šetření	49

5.1.3	Statistická analýza dat.....	60
5.2	Kvalitativní šetření	62
5.2.1	Příprava a průběh šetření	62
5.2.2	Rozhovory se členy neziskových organizací	63
5.2.3	Rozhovory s dobrovolníky.....	69
6	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DISKUSE	72
6.1	Zhodnocení výsledků kvantitativního výzkumu	72
6.2	Zhodnocení výsledků kvalitativního výzkumu	74
6.3	Diskuse.....	75
7	ZÁVĚR.....	78
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	80
	Seznam zkratk	86
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	87
9	PŘÍLOHY	88
	Seznam příloh	88

1 ÚVOD

Diplomová práce je zpracována na téma „Dobrovolnictví v neziskových organizacích a jeho význam pro rozvoj regionu“. Neziskové organizace jsou nedílnou součástí každé moderní společnosti. Podíl na rozvoji neziskového sektoru má jistě šíření demokracie ve světě a také potřeba jednotlivých vládních institucí řešit narůstající obtíže se zajištěním sociálních potřeb svých občanů. Současně však samotní politici i veřejnost o funkčnosti neziskového sektoru pochybují. Důvodem je velké očekávání spojené se zavádějícími mýty o povaze a schopnostech neziskových organizací. I přes mnohé pochyby o jejich užitečnosti a přínosu, je existence neziskových organizací nezbytná. Cílem práce je navrhnout nové možnosti uplatnění dobrovolníků v neziskových organizacích a popsat vliv dobrovolnické činnosti na rozvoj regionu. Často jsou neziskové organizace popisovány jako určitá náhražka či záplata sociální disfunkce státu. Obecně i odborně jsou neziskové organizace popisovány jako doplněk služeb poskytovaných státem a komerčním sektorem. Dále jsou pak přehlíženy další funkce a efekty neziskových organizací a dobrovolnické práce. Je to rozvoj regionů, tvorba sociálního kapitálu, sdružování dobrovolníků, osvěta v sociální oblasti a další. Nezisková organizace je ve své podstatě společnost jako každá jiná komerční firma. Řídí se zákonem danými pravidly, hospodaří s financemi a zaměstnává pracovníky.

Základem existence neziskových organizací jsou dobrovolníci, kteří tvoří pracovní kapitál takových organizací. Bez dobrovolníků by nebylo možné realizovat množství projektů a tak i výborný nápad může zůstat pouze nerealizovanou ideou. Dobrovolnictví je svobodné rozhodnutí jednotlivce poskytovat bezplatně svou součinnost ve prospěch jiných osob.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cíl

Hlavním cílem diplomové práce je navrhnout nové možnosti uplatnění dobrovolníků v neziskových organizacích a popsat vliv dobrovolnické činnosti na rozvoj regionu. Dílčí část je zaměřena na konkrétní neziskové organizace a jejich význam činnosti dobrovolnictví na rozvoji příslušného regionu. Jedná se o nevládní neziskové organizace vybrané ve Středočeském kraji, konkrétně v Kladně a ve Slaném.

Teoretická část se věnuje členění neziskových organizací, vysvětlení klíčových pojmů dobrovolnictví, významu dobrovolnictví, financování a dalším oblastem souvisejících s touto problematikou.

První kapitola charakteristiky prostředí je zaměřena na popis a představení zkoumané oblasti a základní demografické údaje. Následující část je zaměřena na představení činnosti pěti nevládních neziskových organizací ve Středočeském kraji. Práce posuzuje činnost jednotlivých organizací a jejich význam pro rozvoj v regionu. Dále se zaměřuje na významnost a potřebu dobrovolníků v neziskových organizacích. Práce zkoumá, zda má dobrovolnictví v neziskových organizacích význam pro rozvoj v regionu, zda je potřeba zvýšit zájem obyvatel a jiných subjektů o dobrovolnictví, popřípadě jakým způsobem toho docílit. Prostřednictvím dotazníkového šetření jsou získány potřebné informace zaměřené na povědomí široké veřejnosti o neziskových organizacích, jeho financování a podpory ze strany státu, kraje, obce a dalších subjektů.

Vybranou statistickou metodou jsou analyzovány rozhovory s vedením a dobrovolníky neziskových organizací ohledně financování, dobrovolnictví a jeho významu v rozvoji regionu. Prostřednictvím získaných dat je možné potvrdit nebo vyvrátit stanovené výzkumné cíle a hypotézy. Závěrečná část diplomové práce představuje doporučení vypracovaná na základě dat shromážděných pro účely této práce.

Metodika

Diplomová práce obsahuje teoretickou a praktickou část. Teoretická východiska vycházejí ze studia literatury a dalších dostupných zdrojů. Vstupním úkolem je vysvětlení použitých pojmů souvisejících s danou tematikou. Pro zpracování diplomové práce je čerpáno z uvedených zdrojů s označenými citacemi podle stanovených norem.

Praktická část je zaměřena na charakteristiku prostředí vybraného kraje pomocí elektronických zdrojů. Pomocí kvantitativní a kvalitativní metody je provedeno terénní šetření u vybraných neziskových organizací a široké veřejnosti. Pro sběr dat budou použity dotazníky a rozhovory s respondenty. Účastníkům jsou kladeny otázky týkající se činnosti organizace, dobrovolníků, financí a podpory v regionu od různých subjektů. K získání dat pro kvalitativní šetření jsou uskutečněny rozhovory s pracovníky a dobrovolníky jednotlivých NNO. Obě vybrané metody jsou založeny na principu pokládání otázek a sběru odpovědí, které jsou následně shromažďovány, analyzovány a interpretovány.

Základním souborem výzkumu jsou občané ve Středočeském kraji. Prostřednictvím oslovení této skupiny je možné dosáhnout konkrétního výsledku v daném regionu. Oslovení široké veřejnosti probíhá na základě osobního oslovení na ulici, ve školách a v zaměstnání. Pro sběr dat dotazníkového šetření nebylo využito internetové dotazování. Osobním dotazováním je možné získat více informací od respondentů, které nevedou do dotazníku.

Prostřednictvím získaných dat bude provedeno shrnutí. Výsledky budou zhodnoceny a diskutovány. Závěr bude obsahovat zobecněné výstupy a návrhy řešení.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Tato kapitola je určena jako podklad pro diplomovou práci a jsou zde porovnány jednotlivé názory autorů odborné literatury, kteří se zabývají neziskovými organizacemi a danou problematikou. Pro zpracování teoretické části jsou taková východiska nezbytná. Jednotlivé podkapitolky jsou věnovány regionální politice, neziskovým organizacím a dobrovolnictví.

3.1 Regionální politika

3.1.1 Významné definice pojmu regionální politiky

Jednotlivé představy o regionální politice jsou neustále vyvíjeny. Autor Dicken uvádí, že *„Regionální geografie je komplexní disciplína zabývající se uspořádáním věcí a vztahů v prostoru.“* Definic týkajících se regionální politiky však existuje celá řada. Během posledních let se i v zahraničí zaměřují na detailnější definování cílů regionální politiky více, než na samotné tradiční pojetí problematiky. Každá země si vytvořila a změnila cílové segmenty. Tyto segmenty vytvářejí nově vzniklé regiony a mikroregiony. Částečné změny v konceptu jsou projeveny v jednotlivých definicích regionální politiky (Stejskal, Kovárník, 2009).

Regionální politika je definována různými autory jako *„součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části“* (Goodall, 1987, in Stejskal, Kovárník, 2009, s. 12).

Autor Adamčík (1998 in Stejskal, Kovárník, 2009, s. 13) ve své knize uvádí že *„regionální politika představuje všechny veřejné přímé i nepřímé intervence státu, regionu, obcí a měst, vedoucí k lepšímu prostorovému rozdělení ekonomických i mimoekonomických činností“*. S podobnou definicí se ztotožňují autoři Vanhove a Klaassen (1987 in Stejskal, Kovárník, 2009, s. 12) kteří ale zdůrazňují, že regionální politika *„představuje všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšování geografického rozdělení ekonomických činností,“* tímto regionální politika zahrnuje také mimoekonomické činnosti.

Pojem regionální politika lze z uvedených definic chápat jako cílevědomou činnost organizací nebo představitelů státní správy a samosprávy, která míří k zajištění ekonomického růstu spravovaného území. Cíle a nástroje regionální politiky, které mohou organizace využít, musí být jasně definovány (Stejskal, Kovárník, 2009). Autoři Hudečková, Lošťák a Ševčíková (2007) ve své knize uvádějí, že „*Politika regionálního rozvoje je politikou pro lidi, kteří žijí své sociální životy ve stejném regionu.*”

3.1.2 Aktéři regionální politiky

Autoři Žítek a Klímová (2008) ve své knize rozdělují aktéry regionální politiky do dvou základních skupin takto:

Skupina číslo 1 (institucionální rámec regionální politiky):

- „Ministerstvo pro místní rozvoj a ostatní ústřední orgány státní správy podléhající koordinaci ze strany MMR,
- kraje a obce,
- Regionální rady regionů soudržnosti,
- poradní a koordinační orgány jako např. Národní programový a monitorovací výbor, Regionální řídicí a monitorovací výbory“ (Žítek, Klímová, 2008, s. 30).

Skupina číslo 2 (další subjekty zainteresované v problematice regionálního rozvoje):

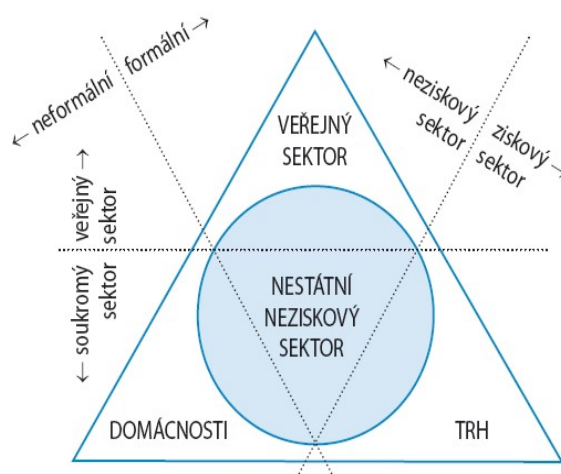
- „Parlament ČR (Poslanecká sněmovna a Senát),
- rozvojové agentury s celostátní či regionální působností,
- hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace,
- instituce veřejného sektoru (vysoké školy, zdravotní a sociální zařízení, kulturní instituce aj.), nestátní neziskové organizace,
- podnikatelské subjekty (firmy)“ (Žítek, Klímová, 2008, s. 30).¹

¹ REGIONÁLNÍ ROZVOJ - *Metodická podpora regionálního rozvoje*, Aktéři regionální politiky - rozděleno na obecní úroveň, na mikroregionální úroveň, krajskou úroveň a na státní úroveň

3.2 Členění neziskových organizací

Mluvíme-li o neziskových organizacích, máme převážně na mysli nestátní neziskové organizace. Tyto organizace jsou někdy jmenovány též jako nevládní, soukromé. Do této kategorie patří ale též státní (neboli vládní, veřejné) neziskové organizace. Mezi státní neziskové organizace řadíme zejména organizační složky a příspěvkové organizace státu či územních samosprávných celků. Velmi často užívané vymezení uvádí švédský ekonom Pestoff, který vytvořil pro svůj výklad tzv. "Pestoffův trojúhelník" znázorněn na obrázku č. 1. Ekonom Pestoff v modelu jednoduchým způsobem prezentuje národní hospodářství rozdělené na tři sektory. První sektor je formální a neformální, v druhém je rozdělen ziskový a neziskový a ve třetím soukromý a veřejný. V centru těchto tří sektorů nalezneme sektor nestátních neziskových organizací. Tento model výkladu umožňuje zahrnout celou oblast neziskového sektoru včetně všech existujících organizací. Bohužel to s sebou přináší určité problémy, které jsou zjevné při výzkumu a sledování takových organizací (Rektořík, 2007).

Obrázek 1: Pestoffův model trojúhelník blahobytu

Zdroj: Rektořík J., Pestoffův model národního hospodářství, Organizace neziskového sektoru

Jak již samotný název napovídá, jedná se o neziskový sektor. Základní charakteristikou neziskové organizace je, že nevytváří zisk k přerozdělení mezi své vlastníky, správce nebo zakladatele. Přestože je možné vlastní činností zisk vytvořit,

je nutné vrátit jej zpět do rozvoje organizace a plnění jejího poslání (Portál Neziskovky, 2017, online).

Již Listina základních práv a svobod zakotvuje důležitý článek v oblasti neziskového sektoru a to v čl. 20. „*Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích. Občané mají právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich. Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých. Politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou oddělena od státu (Listina základních práv a svobod, 2012).*”

Neziskový sektor má zvláštní postavení ve společnosti a také naplňuje významné poslání v mnoha sférách jejího života. Neziskové organizace je možné nově rozdělit od 1. ledna 2014 podle Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále Spolky a pobočné spolky (nově podle NOZ), dříve občanská sdružení a jejich organizační jednotky (podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů),

- **Nadace a nadační fondy** (dříve podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, nyní podle NOZ).
- **Účelová zařízení církví**, zřizované církvemi a náboženskými společnostmi podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, v platném znění; dříve Církevní právnické osoby
- **Obecně prospěšné společnosti** podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech (nyní již zrušeného; existující obecně prospěšné společnosti však podle něj stále fungují)
- **Ústavy** (podle NOZ)
- **Školské právnické osoby**, registrované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a zahrnující ve významné převaze také církevní školy (Neziskovky, 2017, online).

Současný počet nestátních neziskových organizací uvádí Český statistický úřad v letech 2014-2016. V následující tabulce č. 1 je pro představu uvedena statistika organizací dle jednotlivého členění. Z uvedených dat je zřetelné, že počet organizací obecně narůstá,

zejména nadační fondy a spolky. Pokles počtu je u obecně prospěšných společností a na stejném počtu zůstávají nadace, církevní organizace a pobočné spolky.

Tabulka 1: Počet NNO 2014 - 2016

STATISTIKA POČTU NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ 2014 - 2016								
měsíc	rok	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Zapsané ústavy	Církevní organizace	Spolky	Pobočné spolky
prosinec	2014	508	1 407	2 926	123	4 158	86 956	26 118
květen	2015	495	1 442	2 912	206	4 156	87 698	26 225
prosinec	2015	505	1 518	2 894	388	4 166	89 584	26 423
březen	2016	505	1 544	2 865	488	4 166	90 412	26 463
červen	2016	510	1 574	2 840	557	4 170	91 307	26 583
září	2016	510	1 592	2 814	626	4 170	91 931	26 359
prosinec	2016	516	1 635	2 792	686	4 170	92 878	26 370

(Zdroj: Neziskovky, 2017, online)

Základní vlastnosti popisuje nejen český autor Novotný, ale také americký autor L. M. Salomon a německý autor, sociolog H. K. Anheheier, kteří následně k těmto vlastnostem přidávají definici nestátního neziskového sektoru jako souboru institucí, které existují vně státních struktur. Podle těchto autorů jsou nestátní neziskové organizace:

- Institucionalizované - neboť jsou organizované. (stálá, formalizovaná struktura)
- Soukromé, jsou odděleny od státní správy, mají soukromý charakter a nezávislost na státu. (soukromoprávnost)
- Neziskové - nedochází v nich k přerozdělení zisku, který vznikl z činnosti organizace. V případě vytvoření zisku musí nezisková organizace použít finance na cíle dané posláním organizace. Zisk se nedělí mezi členy a rozhodující osoby.
- Samostatné a nezávislé - disponují vlastními prostory. Mají své vlastní struktury, které umožňují kontrolu vlastní činnosti, což znamená, že nejsou ovládány zvenčí,

a přesto jsou schopny řídit samy sebe. Kontrolním orgánem zde není stát ani jiná instituce, která stojí mimo ně. (vnitřní struktura)

- Dobrovolné - lze tedy chápat jako výkon neplacené práce pro organizaci. Možná je také forma darů nebo častá účast ve správních radách. (ve smyslu „s účastí dobrovolníků“)² (Hommerová, 2015, st. 5-6).

Tabulka 2: Typologie NNO v ČR podle funkcí

Funkce	Hlavní činnost	Vnitřní struktura
Servisní	Sociální, zdravotní péče	Převážně nečlenské
	Vzdělávání a výzkum	
	Humanitární pomoc a charita	
	Kultura	
	Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc	
Advokační	Ochrana životního prostředí	Členské i nečlenské
	Ochrana lidských práv	
	Prosazování rovnosti a nediskriminace	
	Ochrana práv menšin	
	Ochrana zvířat	
	Ochrana práv spotřebitelů	
	Boj proti korupci apod.	
	Kulturní aktivity	
Zájmové	Sport	Členské
	Volný čas	
	Včelaři, myslivci, zahrádkáři	
	Komunitní spolky	
	Další	
Filantropické	Poskytující granty a dary	Převážně nečlenské

(Zdroj: Neziskovky, 2017, online)

Zpracoval: Sekretariát RVNNO na základně usnesení vlády ČR č. 608/2015

Evidenci nestátních neziskových organizací je možné nalézt na webovém portálu veřejné správy, který je volně dostupný pro širokou veřejnost. Svou neziskovou organizaci mohou její zástupci na tomto webu zaregistrovat. Informace o ní pak mohou průběžně

² Blíže k tomu Salomon, L. M., Anheier, H. K. Defining of the Nonprofit Sector. A Gross National Analysis. Manchester University Press, 1997

aktualizovat. Evidence je určena pracovníkům neziskových organizací, pracovníkům státní správy a samosprávy, novinářům a také veřejnosti (Portál Veřejné správa, 2017, online).

3.2.1 Úloha neziskového sektoru – partnerství jako princip veřejné politiky

V České republice jsou veřejné služby zabezpečeny prostřednictvím veřejného sektoru. Veřejnoprávní neziskové organizace jsou zřizované a financované na úrovni státu i na úrovni jednotlivých stupňů a článků územní samosprávy. Pokud se jedná o veřejný sektor, nejvíce neziskových organizací zřizují právě obce a kraje (Peková, 2011 s. 13).

Nestátní neziskové organizace jsou právnickou osobou soukromého práva. Struktury neziskové organizace se řadí mezi občanské společnosti. Nestátní neziskový sektor zahrnuje činnosti, které svou podobou připomínají činnost ve veřejném sektoru, přičemž funguje na bázi nestátního vlastnictví organizací a institucí, které se v něm vyskytují. Uvedené financování není nutně podmíněné poskytováním prostředků z veřejné rozpočtové soustavy. Zaměstnanci v tomto oboru nejsou státními zaměstnanci, jedná se zde o dobrovolnou práci, často branou jako občanskou solidaritu, filantropii, či charitu. Oblasti a obory nestátních neziskových organizací často připomínají sektor veřejný (Hamerníková, 2000, s. 42-43).

Neziskový sektor je velmi potřebný a užitečný v několika oblastech, přesto není možné, aby nahradil úlohy a aktivity státu v různých oblastech života společnosti. Neziskový sektor je postaven na zcela čisté, přirozené a dobrovolné solidaritě, která umožňuje občanům podílet se na sociálním, kulturním, vzdělávacím a jiném rozvoji. Mezi hlavní výhody neziskového sektoru spadá jeho pružnost a obvykle rychlejší reakce na dané problémy, které ve společnosti vznikají. Působení neziskových organizací napomáhá vždy v dané oblasti, kde je spojení s účinnou kontrolou veřejných i soukromých institucí. Díky tomuto působení je tak možné předcházet prevenci klientelismu a korupce. Neziskové organizace mají mnoho úkolů. Jedním z velmi významných je podílení se na koncipování a realizaci rozvojových programů. V tomto okamžiku jsou organizace považované za prostředníky mezi veřejným a soukromým sektorem a také mezi občany. Přítomnost organizace je v rozvojových programech a jejich realizaci velmi důležitá. Princip partnerství umožňuje zapojení občanů do rozhodování o rozvojových aktivitách nejen v lokálních, ale také regionálních komunitách. Tento princip je považován za velmi

užitečný a také dynamický. V případě, že se rozhoduje o rozvojových aktivitách, je vždy potřebný názor občanů, kterých se takové rozhodnutí dotýká, a to zejména těch, kteří v dané oblasti bydlí a působí (Úvod do regionálních věd a veřejné správy, 2008, s. 225).

3.2.2 Poslání neziskových organizací

Hlavním cílem každé organizace, která má veřejně prospěšný charakter, je snaha o změnu chování a jednání lidí. Cílem je zlepšení kvality života daného člověka, ale také změna celé společnosti. Důležitým pojmem využívaným v organizaci je samotné "poslání". Tento pojem je potřebné specifikovat. Je podstatné si uvědomit, jaké poslání má organizace, zda je reálné, a co je jejím hlavním cílem. Převážná většina organizací má v podstatě stejný cíl. Přesto mají odlišné podmínky - ať už se liší ve složení, kvalitě pracovníků, rozsahu prostředků, zaměření konkrétní činnosti apod. Všechny tyto podstatné faktory ovlivňují další přístupy k dosažení daného cíle. Neziskové organizace mají za úkol ujasnit si, jaký je její konkrétní cíl a přesné poslání. Následně od toho odvodit přesnou specifikaci své činnosti (Duben, 1996, s. 127-128).

Každá nezisková organizace musí splnit tři nezbytné předpoklady. Prvním je vyhledat vhodné příležitosti, dále prokázat příslušnou kompetenci a bezvýhradně se angažovat. Bez těchto předpokladů nemá organizace možnost úspěšně se prosadit (Duben, 1996, s. 129).

K těmto základním třem předpokladům je nutné, aby organizace vytvořila dobrý plán, vhodný marketing, získala schopné pracovníky a spolupracovníky a v neposlední řadě nezbytné finanční prostředky (Duben, 1996, s. 131).

Veřejná prospěšnost je určitý status, jenž stanovil český právní řád Nového občanského zákoníku, který vešel v účinnost od 1. ledna 2014. Nutné je dosažení obecného blaha a vytváření zisku pouze za účelem veřejného prospěchu. Tento status není možné používat automaticky. Pro možnost užívání „Veřejného prospěchu" je nutné plnit zákonem stanovené podmínky (Česká republika, 2016, §146 – 150). Touto problematikou se také zabýval Jiří Havliš ve své diplomové práci, a jak uvádí, v současné době není v České republice stanovena žádná právní forma, pro kterou by měly plynout možné výhody. Pro tyto organizace by mohla existovat možnost daňového zvýhodnění nebo jiné finanční úlevy. Uvedené možnosti a výhody by musely být upraveny zvláštním zákonem o statusu

veřejné prospěšnosti. Tuto možnost prozatím Senát České republiky v roce 2013 zamítl (Česká republika, 2013, s. 167).

3.3 Dobrovolnictví

Definice dobrovolnictví není vůbec jednoduchá, a to z toho důvodu, že existuje více definicí. Definici dobrovolnictví také komplikuje aktuální vývoj této činnosti, která neustále posouvá své hranice. Mění se tak představy o tom, co lze ještě za dobrovolnictví považovat, a co už nikoliv. Již francouzský sociolog E. Durkheim stanovil individuální charakter dobrovolnictví. Američtí výzkumníci Elisha Evans a Joe Saxton našli devět klíčových trendů určujících dobrovolnictví ve 21. století. Kromě individuálních charakteristik pojících dnešní dobrovolníky hovoří Evans a Saxton také o institucionálních a kolektivních aspektech dobrovolnictví, jako jsou například management, marketing, sociální kapitál a další (Frič, Pospíšilová, 2010, s. 22).

3.3.1 Význam dobrovolnictví

Jaký je vlastně význam dobrovolnictví? Co je hlavní myšlenkou této činnosti? Velmi výstižná je věta „*Dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost ve prospěch druhých a bez nároku na odměnu*“. Dobrovolnictví je pouze jedno slovo, které v sobě ukrývá velký význam. Nikdo nesmí být nucen konat nebo trpět něco, co by se mu nelíbilo, nebo mu bylo nepříjemné. Pro některé představuje dobrovolnictví oběť, ztrátu volného času, energie nebo omezení, což následně rozděluje společnost do několika tříd. Činnost dobrovolníka není finančně ohodnocena, ale zpětná vazba je mnohdy velmi obohacující. Pro jiné je tato činnost součástí života, bez které si nedokáží své dny představit. Je to osobní naplnění a nemusí se vždy jednat o velké skutky. Občas stačí pomoci slabším v obchodě, navštívit děti v dětském domově nebo klienty v domově důchodců. Často si to ani neuvědomujeme, ale pomoc potřebujeme všichni, může se jednat o morální, finanční, ale i přátelskou. S potřebou pomoci se setkáváme každý den, je součástí našeho života.

3.3.2 Vymezení dobrovolnictví

„Sami cítíme, že to, co děláme, je jenom kapka v oceánu. Ale oceánu by něco scházelo, kdyby tam ta kapka chyběla.“

Matka Tereza

Dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost, která je ve prospěch druhých, a to zcela bez jakéhokoliv nároku na finanční odměnu. Činnost dobrovolníka je časově i obsahově vymezena a dobrovolník ji vykonává ve svém volném čase, kde vkládá část své energie a také své schopnosti. Jak již bylo uvedeno, dobrovolnictví je bez nároku na finanční odměny a často je velmi nedocenenou prací, přesto dobrý pocit z pomoci ostatním obohacuje dobrovolníky a nezřídka přináší i přátelství. Dobrovolnická činnost má v našem „západním“ světě kořeny v křesťanské morálce a to bez ohledu na to, zda jsme věřící nebo ne. V případě, že by nebyli dobrovolníci součástí neziskových organizací, byl by problém realizovat velké množství projektů. Dobrovolnictví je svobodné rozhodnutí, ale i v případě bezplatné práce jsou zde nutná pravidla s vysokými nároky (Boukal, 2009, s. 133).

3.3.3 Kdo je dobrovolník

Označení dobrovolník, kdo to vlastně je? Jedná se o člověka, který bez jakéhokoliv nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti. Dobrovolnictví je velmi podobné a má dost stejných znaků jako občanská dobrovolná výpomoc, přesto dobrovolník se vyznačuje dalšími charakteristikami. Role dobrovolníka je přesně vymezená. Příjemce pomoci má mít jistotu, že se na takto organizovanou pomoc, jejíž rámec je předem stanoven, může spolehnout. Člověk vykonávající pozici dobrovolníka může být vnímán jako pracovník, na kterého se dá spolehnout, jsou na něj často kladeny podobné nároky jako na placeného zaměstnance. Přesto v této činnosti je nutné, aby i profesionálně vedené dobrovolnictví mělo zachovanou i neformální a spontánní stránku. Neformálnost a spontánnost jsou pro dobrovolnictví velmi charakteristické a nepostradatelné. V Amsterdamu v lednu 2001 se uskutečnila celosvětová konference o dobrovolnictví, kde zaznělo toto poselství: *„Svobodně a dobrovolně zvolená aktivita a pomoc jsou tím, co činí z dobrovolníka nositele*

procesu změn ve společnosti. Jeho tvořivá energie je silou, která pomáhá hledat a otvírat zdroje a možnosti nových řešení. Tím se stává mostem v procesu spolupráce mezi státem, komerčním sektorem a sektorem neziskových organizací" (Tošner, Sozanská, 2002, s. 35-36).

3.3.4 Dobrovolnictví z ekonomického hlediska

Dobrovolnická činnost vytváří hodnoty, které se liší od hodnot vytvořených profesionály. V případě, že se budeme na dobrovolníky dívat z ekonomického úhlu pohledu, jedná se o takové pracovníky, kteří za svou práci dostávají běžný plat, který však okamžitě vrátí zpět organizaci. Toto vrácení je pojímáno jako finanční dar. V reálné situaci pochopitelně k převodu peněz nedojde, ale samotný vznik ceny dobrovolné práce lze takto zdůvodnit. Dobrovolnost tak lze považovat za práci formou nepeněžitého daru (Boukal, 2007, s. 75).

V tomto ohledu se ztotožňují autoři Tošner a Sozanská s autorem Boukalem. Dobrovolník je dle jejich názoru člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svou energii, své vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí a společnosti (Tošner, Sozanská, 2006, s. 39).

Zákon o dobrovolné službě č. 198/2002 Sb. uvádí, že dobrovolníkem je fyzická osoba, která je starší patnácti let, případně starší osmnácti let, pokud se jedná o službu v zahraničí. Tato osoba se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou činnost. Tento zákon byl změněn zákonem č. 86/2014 Sb.

Autorka Gulová ve své knize uvádí, že *„svobodně a dobrovolně zvolená aktivita a pomoc jsou tím, co činí dobrovolníka nositelem procesu změn ve společnosti. Jeho tvořená energie je silou, která pomáhá hledat a otvírat zdroje a možnosti nových řešení. Tím se stává mostem v procesu spolupráce mezi státem, komerčním sektorem a sektorem neziskové organizace“* (Gulová, 2011, s. 63).

Neziskové organizace práci svých dobrovolníků ocení nejvíce při souhrnu vlastních výkonů a k analýzám vstupů a výstupů. Na území České republiky má konkrétně Statistický úřad za úkol zjišťovat co nejpřesněji výkonnost neziskových organizací. Určitý pohled veřejnosti na neziskové organizace vytvářejí také média. Z médií se lidé mohou

dozvědět více informací o možnostech této činnosti. Je poměrně známé, že určitá medializace se opírá o ekonomické hodnoty, které lidem tuto činnost přiblíží a motivují je k jejich výkonu (Boukal, 2007, s. 76).

3.4 Neziskové organizace v regionu, podpora rozvoje

Pohled veřejnosti na neziskové organizace je často negativní, tento postoj je částečně následkem nedostatečné finanční podpory, která oslabuje a znejišťuje postavení neziskových organizací ve společnosti. Jedná se zejména o nezájem, který přerůstá v nedůvěru, často dokonce až k nepřátelství vůči činnostem a aktivitám organizací, které mohou narušovat „*pohodlí*“ obyvatelstva. Na základě vlastních průzkumů až polovina organizací hodnotí velmi slabé povědomí obyvatelstva o neziskovém sektoru. Tento fakt pocítují organizace jako velmi vážný problém. Výzkumy veřejného mínění však potvrzují, že česká populace význam neziskových organizací pro společnost příliš nepodceňuje. Samotné organizace jsou přesvědčené, že nezájem obyvatelstva o věci veřejné je v nedostatečné informovanosti a slabém povědomí o konkrétních cílech neziskových organizací. Situace v České republice je i přesto poměrně příznivá, ač značná část obyvatelstva nezná přesný význam neziskové organizace. Obyvatelé nechápou uvedený pojem a neznají žádná konkrétní poslání, zaměření a cíle organizací. Široká veřejnost není informovaná o prospěšnosti neziskových organizací. Média se v honbě za atraktivním příběhem soustředí zejména na konkrétní případy, čímž se samotná organizace dostává do pozadí. Veřejnost je obeznamována s různými skandály a tím se související organizace stává nedůvěryhodnou. Lidé pak zaujímají negativní postoj k neziskovým organizacím. Důležité je zapojení samotné obce, samotného města, kde obyvatelé žijí. Podpora zástupců města napomáhá k navrácení důvěry a rozvoji dobrovolnické činnosti v regionu (Frič, Goulli, 2001).

3.5 Financování neziskové organizace

3.5.1 Financování a úkoly finančního managementu

Pro vykonávání činnosti nestátní neziskové organizace je potřeba mít dostatečné finanční zdroje. Často se v tomto případě jedná o klíčovou otázku. Z tohoto důvodu musí

nezisková organizace vytvářet strategii vedoucí k dlouhodobému (nebo trvalému) zajištění finančních zdrojů. Jednou z nejčastějších možností neziskové organizace je tvorba strategie, která spočívá v představení své činnosti jinému subjektu. Ve většině případů se nejedná o subjekty, které by byly přímo spjaty se službami poskytovanými neziskovou organizací, přesto mají zájem a chtějí se podílet na jejím poslání. Hlavním cílem neziskové organizace je, aby program a činnosti, které se snaží prosazovat, vybudily sympatie subjektu, od kterého žádají finanční podporu. Pokud se poslání a cíle líbí uvedenému subjektu, má nezisková organizace poměrnou výhodu vzhledem k silicímu "konkurenčnímu" prostoru, ve kterém je mnoho dalších neziskových organizací. Získávání financí je poměrně složité, nezbytný je tak vícezdrojový charakter financování neziskových organizací. Roste také význam koalic, které organizace vytváří z důvodu stabilizace svých finančních zdrojů (Boukal, 2007, s. 37), (Boukal, 2009, s. 71).

3.5.2 Druhy financování neziskové organizace, zdroje financování

Neziskové organizace mají dvě možnosti, veřejné financování a financování z neveřejných zdrojů. Veřejné financování zajišťují instituce státní správy (ministerstva) a samosprávy. Tyto finance jsou z veřejných rozpočtů v rámci státní dotační politiky. Pro organizace je charakter státní dotační politiky velmi zásadní (Boukal, 2007, s. 37).

Druhou možností získání financí pro neziskové organizace jsou zdroje, které poskytují individuální dárci, firemní dárci, tuzemské i zahraniční nadace (Boukal, 2007, s. 38).

Pokud jde o členské příspěvky, ty jsou možnou formou příjmů zejména u občanských sdružení. Obvykle se jedná o stabilní příjem. Tento příjem nijak zásadně nezatěžuje administrativu neziskové organizace. Členské příspěvky se neuvádí do ohrožujících finančních rizik. Příspěvky mají převážně malý rozsah, a tak se nedají považovat za strategické finanční zdroje organizace.

Zákon o dani z příjmu č. 586/1992 Sb. umožňuje neziskovým organizacím daňové a poplatkové zvýhodnění. Zákon dále umožňuje nestátní neziskové organizaci jako právnické osobě nezřízené za účelem podnikání úlevu při zdanění jejich činností. Tento zákon definuje obecně prospěšné účely, pod který je možné poskytnout dary s daňovou úlevou pro dárci (Boukal, 2007, s. 39).

Firemní fundraising je spolupráce s firemními dárci. Tato činnost je rovněž velmi obtížná. Nezisková organizace musí studovat motivy, které vedou firemní dárci k jejich spolupráci. Motivы této formy, nejsou vždy pozitivní. V tuto chvíli jde na řadu management neziskové organizace, který posuzuje skladbu daných motivů a určuje podíl každého z nich. Bohužel se stává, že jednotlivé firmy tuto pomoc poskytují jen z důvodu určité reklamy, k daňovým úlevám, které uspokojí ředitele podniku. Firmy často potřebují investovat volné finance, někde se jedná o určité tradice apod. (Boukal, 2007, s. 40-41).

3.5.3 Řízení cash flow v neziskové organizaci

U neziskových organizací se rozděluje kategorie hospodářský výsledek (účetní zisk, resp. ztráta) a reálné peněžní toky (cash flow). Pokud jde o účetní stránku, je možné, aby se organizace nacházela ve ztrátě, tj. když náklady převýší výnosy, ale cash flow musí být vždy vyrovnané. V případě, že organizace nemá dostatek reálných peněžních prostředků, nemá možnost plánovat svou činnost (Boukal, 2007, s. 46).

3.5.4 Definice fundraisingu

Fundraising je pojem, který je používán čím dál tím častěji. V překladu do českého jazyka lze navrhnout jako „pěstování fondů“. Tento pojem představuje systematické získávání finančních, ale také nefinančních zdrojů. Tyto zdroje jsou velmi potřebné pro zmíněné neziskové organizace, které potřebují finance k realizaci svého poslání a jednotlivých projektů. Fundraising je průběžné plánování finančně-ekonomické strategie dané organizace s cílem zajistit zdroje v určité výši. Charakteristické rysy pro fundraising jsou jeho systematická a širě zahrnující, jak finanční, tak nefinanční zdroje. Nestátní neziskové organizace mají možnost získat několik variant zdrojů, a to hmotné zdroje jako jsou peníze, materiál, technika a další. Dále také nehmotné zdroje, jakými jsou práva na marketingové strategie, umístění log, informace apod. Podporou organizací je také práce a služby jako poradenství, vzdělávání a mnoho dalších (Boukal, 2013, s. 34-36). Mezi další terminologii je často řazen Fundraiser. To je člověk, který se profesionálně zabývá fundraisingem. Touto podstatnou osobou pro organizaci může být:

- kmenový zaměstnanec NNO (interní fundraiser);

- externí specialista najatým na zpracování projektových žádostí, organizaci benefičních akcí, veřejných sbírek či kompletní zajištění fundraisingu (externí fundraiser) (Boukal, 2016, s. 9, 37).

3.5.5 Fundraising v místních podmínkách

Fundraising znamená zvyšování či budování fondu, resp. finančního obnosu, který je určen k určitému cíli. Samotnému zvyšování finančních prostředků na realizaci veřejně prospěšných aktivit a cílů se věnuje jen malá skupina lidí. Jedná se o jedince, kteří pracují v nejrůznějších neziskových organizacích, ale také v nevládních organizacích, školách, školkách apod. Tito lidé se snaží zvládat špatnou finanční situaci každý den. K těmto lidem patří i tisíce nadšenců, bez kterých by se nikdy nepodařilo zrealizovat velké množství lokálních akcí, které obvykle mají obrovský význam pro životy místních lidí (Poláčková, 2005, s. 11).

3.5.6 Techniky fundraisingu na místní úrovni

Dalším z možností jak získat finanční podporu je veřejná sbírka. Jedná se o poměrně častý způsob získávání finančních prostředků mezi místními obyvateli. Tento způsob bývá považována za velmi efektivní techniku. Veřejné sbírky se účastní lidé z dané oblasti, často pomáhají dobrovolníci z organizací (Poláčková, 2005, s. 25).

Přímé oslovení formou dopisu představuje jednu z nejsilnějších a nejběžnějších nástrojů komunikace a získávání potřebných finančních prostředků. Organizace oslovují potenciální dárcy dopisem, který je psaný a adresovaný na konkrétní jméno. Jedná se o základní marketingovou techniku, která je často využívána i ve fundraisingu (Poláčková, 2005, s. 27-28).

Prostřednictvím inzerátu může být osloveno místní obyvatelstvo v regionu, tímto prostředkem se organizace také snaží získávat finanční zdroje, ale také i nové dobrovolníky. Inzeráty se také snaží organizace uveřejnit v médiích, kde je možné oslovit také širokou veřejnost a potenciální skupiny dárců (Poláčková, 2005, s. 30).

Jak je již výše uvedeno, prostřednictvím členských příspěvků se snaží neziskové organizace podpořit svou činnost. Systém členství se pokoušejí organizace efektně zapojit veřejnosti do činnosti organizace a podpory jejich cílů. Členové organizace převážně

nejsou evidováni, přesto počet členů je pro organizaci vizitkou, která budí důvěru sponzorů (Poláčková, 2005, s. 31).

Dotovanou akcí není myšleno uskutečnění akce, na kterou se získaly finance, ale jedná se o název techniky, kde je akce dotována výkony. Jedná se o sportovní, kulturní společenské podniky nebo činy s tím rozdílem, že účastníci překonají kilometr, namalují obrázek, nebo upletou kus šály. Touto technikou získávají organizace od svých fanoušků finanční obnos, který se následně dá věnovat na předem určenou veřejně prospěšnou aktivitu (Poláčková, 2005, s. 33).

Jedním z nejběžnějších způsobů získávání finančních zdrojů je prodej. Prodej lze uskutečnit mezi členy místní komunity a je možné prodávat různé předměty a služby. Převážné aktivity jsou soustředěny na drobné bazary, katalogové prodeje, prodeje vlastních produktů, publikací a jiných aktivit. Je možné zařadit také dražbu a příležitostné akce (Poláčková, 2005, s. 35).

Pro získávání peněz je možné zapojit děti a mladé lidi, které jsou součástí místních škol. Ve škole jsou děti nejčastěji sdružovány, a proto se jedná o velmi efektivní místo, které lze oslovit (Poláčková, 2005, s. 38). Možnost oslovení je nejen při hledání nových dobrovolníků, ale také například možná sbírka plastových víček, které lze proměnit za finanční příspěvek pro organizaci.

3.5.7 Majetek

Neziskové organizace pro svou činnost potřebují určitý majetek. Pro zajištění potřebného majetku jsou odkázáni sami na sebe a tak je potřebné mít nejen finanční zdroje. Majetek organizace představuje veškeré věci, peníze, pohledávky a jiné majetkové hodnoty. Tyto hodnoty nedílně patří do organizace a jsou využívány k zajištění činností organizace. Stejně jako u podniků, tvoří majetek organizací dvě základní skupiny prostředků. Organizace mají majetek dlouhodobý a majetek oběžný.

Způsobů nabytí majetku neziskových organizací je několik. Jedním ze způsobů je koupě. Jedná se o nejčastější forma nabytí majetku. Koupě proběhne na základě kupní smlouvy, která je uzavřena dle zákona. Organizace si sama může vyrobit potřebné věci v rámci vlastní činnosti organizace. Další z možností je darování. Tento způsob často využívají místní obyvatelé, kteří často poskytují hmotné potřeby. Darovat lze ale také nehmotný majetek. V případě darování je potřebné stanovisko znalce. Další formou

je dědictví, vklad, členský příspěvek a dotace. U vkladu je nutné, aby byla hodnota vkladu uvedena ve společenské smlouvě v souladu s právními předpisy. Formou členského příspěvku může člen organizace splnit povinnost převedení majetku. Jako poslední možností je dotace. Dotace jsou určeny výhradně na pořízení hmotného majetku, převážně je vždy specifikován účel možnosti její využití a čerpání (Boukal, 2009, s. 175-176).

4 CHARAKTERISTIKA PROSTŘEDÍ

Uvedená kapitola blíže charakterizuje prostředí, ve kterém bylo provedeno terénní šetření. Diplomová práce je zaměřena na nevládní neziskové organizace s působností ve Středočeském kraji. Z pěti vybraných neziskových organizací působí čtyři ve Statutárním městě Kladno, zbývající (se sídlem v Praze) poskytuje své služby ve středočeském městě Slaný. Všechny neziskové organizace je možné zařadit do sociální oblasti. Pro uvedení do problematiky jsou níže jednotlivě a podrobněji představeny všechny vybrané organizace, a to pomocí rozhovorů s pracovníky neziskových organizací. Získané informace pomohou doplnit veřejně dostupná data z webových portálů organizací.

4.1 Středočeský kraj

Středočeský kraj je možné nalézt uprostřed Čech. Svou velikostí, počtem obcí i obyvatel jej můžeme řadit na první příčku krajů, jedná se o největší kraj České republiky. Rozloha Středočeského kraje je 11 015 km² a zaujímá tak 14% území České republiky. Zajímavostí je, že svou rozlohou zcela obklopuje hlavní město Prahu a sousedí téměř se všemi českými kraji vyjma Karlovarského. Nejvyšším bodem území Středočeského kraje je vrchol brdských hřebenů Tok - 865 m n. m. v okrese Příbram. Nejnižším bodem je řečiště Labe - 153 m n. m. v okrese Mělník. Středočeský kraj je možné administrativně rozdělit na 26 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které k 1. 1. 2003 nahradily bývalé okresní úřady.

Statut města je přidělen 83 obcím, přičemž Kladno a Mladá Boleslav jsou navíc statutárními městy. Středočeský kraj, jako jediný kraj, nemá své krajské město. Krajský úřad sídlí v hlavním městě Praze. V roce 2014 byl Středočeský kraj vyhlášen za nejlidnatější region s více než 1 315 299 obyvateli. Velmi vysokého počtu dosáhlo např. město Kladno, kde v té době žilo více než 100 000 obyvatel. Populačně nejmenším okresem s počtem 55 389 obyvatel, byl Rakovník. V případě porovnání hustoty obyvatel je nejvíce zalidněn okres Praha - západ, Kladno a Praha - východ, kde je přes 200 obyvatel na km², nejnižší hustota byla naměřena v okrese Rakovník, dále pak Benešov a Příbram, kde hustota zalidnění nepřesahovala 70 obyvatel na km² (Středočeský kraj, 2017, online).

4.1.1 Statutární město Kladno

První písemnou dochovanou informaci o Kladně nalezneme v počátku 14. století. V zemědělském městečku a jeho okolních obcích proběhl v polovině 19. století bouřlivý přerod, a Kladno se tak proměnilo v důležitou průmyslovou oblast Čech. Stalo se tak zejména rozvojem těžby uhlí a vlivem hutnictví. Město bylo také velmi silně zasaženo válkami. Důležité a potřebné stavby pro sport, kulturu a volný čas obyvatel vyrostly ve městě v průběhu 60. a 70. let. Bohužel byla v tomto období zanedbána oblast infrastruktury a životního prostředí (Město Kladno, 2017, online).

Obrázek 2: Znak Statutárního města Kladno

Zdroj: Město Kladno, 2017, online

Ke dni 31.12.2015 bylo sečteno 66 297 obyvatel. Město Kladno je rozděleno na 6 částí. Rozloha území dosahuje 3 696 ha. Hustota osídlení je 1794 obyvatel na km². Průměrná nadmořská výška města je 400 m n.m. (Město Kladno, 2016, online).

Okres Kladno svým tvarem připomíná nepravidelný čtyřúhelník a je obklopen ze všech stran českými regiony. Okres nalezneme na severozápadě Středočeského kraje, rozprostírá se na 720 km², a je tak svou rozlohou na 9. místě ve Středočeském kraji. Z hlediska počtu obyvatel je však Kladensko s celkovým počtem 162,3 tis. obyvatel na druhém místě. Z rozlohy okresu je využito celkem 66,4% pro zemědělskou půdu a 20,2% tvoří lesy. Reformou veřejné správy 1. ledna 2003 byl okres Kladno rozdělen na dva správní obvody obcí s rozšířenou působností Kladno a Slaný, dále pak na čtyři správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem Kladno, Slaný, Unhošť a Velvary. V tomto okrese nalezneme dvě obce označeny městysem (Zlonice, Vraný). Okresu Kladno v současné době náleží celkem 100 obcí. Status města má nyní přiznáno 8 obcí (statutární

město Kladno – 68,5 tis. obyvatel, Slaný, Stochov, Unhošť, Buštěhrad, Velvary, Libušín, Smečno) (Česká statistický úřad, 2017, online).

4.1.2 Město Slaný

První archeologické nálezy na území Slánska jsou již z doby kamenné, přibližně před 50. tisíci lety. Osídlení tohoto území také potvrzují nálezy z 8. a 9. století. Město Slaný je kulturním centrem v regionu. Díky bohaté historii města je zde k vidění několik zajímavých památek. V městě jsou čtyři divadelní soubory, městské a lední kino, knihovna, muzea a také galerie a koncertní síň v bývalé kapli piaristického gymnasia (Měú Slaný, 2017, online).

Obrázek 3: Znak královského města Slaný

Zdroj: Meú Slaný, 2017, online

Poslední statistické údaje uvádí přibližně 15 tisíc obyvatel. Město je rozděleno na 10 částí. Rozloha území města Slaný je 35,1 km². Hustota osídlení města je 499 obyvatel na km². Nadmořská výška Slaného měřena na náměstí TGM je 277 m. n. m. Královské město Slaný nalezneme nedaleko výše uvedeného města Kladno. Město Slaný je pouhých 25 km severozápadně od Prahy. Dominantou Slaného je Slánská hora. Královské město nalezneme na křižovatce silnic Praha - Louny, Praha - Karlovy Vary (Měú Slaný, 2017, online).

4.2 Neziskové organizace ve Středočeském kraji

Pro zpracování potřebných informací byly využity veřejně dostupné webové portály nejen jednotlivých neziskových organizací, ale také dalších společností zabývajících se danou problematikou. Uvedené portály obsahovali veškeré informace spolu s možností stažení dokumentů, jako jsou výroční zprávy, znak organizace a jiné další materiály.

4.2.1 Dobrovolnické centrum Kladno

Formou občanského sdružení vzniklo dne 23. 7. 2002 Dobrovolnické centrum Kladno. V současné době je Dobrovolnické centrum Kladno vedeno dle Veřejného rejstříku jako Spolek. Nejvyšším orgánem spolku tohoto centra je členská schůze. Statutárním orgánem a předsedou je paní Andrea Poppová. Jako předseda je nejvyšším výkonným představitelem spolku a navenek za spolek jedná samostatně (Dobrovolnické centrum Kladno, 2017, online).³

Základním účelem centra bylo šíření myšlenky dobrovolnictví v kladenském regionu. Dobrovolnické centrum je velmi rozšířené a spolupracuje s dobrovolníky, kteří jsou řádně proškoleni a projdou vstupním školením (Základní výcvik dobrovolníků), kde musí splnit všechna povinná kritéria pro přijetí do centra. Dobrovolníci si následně vyberou program, kterým chtějí být součástí a kterému se budou věnovat. Centrum spolupracuje s několika organizacemi na Kladně a v jejím okolí. Převážně se jedná o zařízení, které jsou zaměřena na zdravotní či sociální pomoc (Dobrovolnické centrum Kladno, 2017, online).

Pro Dobrovolnické centrum Kladno, z. s. (dále jen DCK) je hlavním cílem šíření myšlenky dobrovolnictví a pomáhaní lidem, kteří to potřebují – senioři, děti z dětských domovů, děti a rodiny ze sociálně či jinak znevýhodněného prostředí. Záměrem organizace je realizace dobrovolnických programů, ve kterých dobrovolníci docházejí do spolupracujících zařízení či se s klientem setkávají individuálně.

³ dále Justice, 2017, online

DCK provozuje v současné době devět dobrovolnických programů, kdy je cílem tyto programy neustále rozšiřovat, zkvalitňovat a poskytovat dobrovolníkům stále větší podporu pro jejich práci.

DCK z hlediska dobrovolnické činnosti provozuje tyto aktivity:

- iniciace a podpora vzniku nových dobrovolnických aktivit,
- udržení a rozvoj stávajících dobrovolnických programů a služeb,
- získávání, výběr, výcvik, supervize a stáže pro dobrovolníky i profesionály působící v oblasti dobrovolnictví,
- tvorba, řízení a realizace programů a projektů DCK,
- poradenství v oblasti dobrovolnictví,
- navazování kontaktů s iniciativami a institucemi s obdobnými cíli v ČR i v zahraničí,
- vytipování a navazování spolupráce s partnerskými organizacemi,
- vyhledávání sponzorů a partnerů DCK,
- pořádání seminářů pro dobrovolníky i veřejnost,
- přibližování dobrovolnických programů veřejnosti a personálu přijímajících zařízení (letáky, workshopy, účast na konferencích, účast na akcích spolupracujících organizací apod.),
- zviditelňování dobrovolnictví v rámci akcí pořádaných pro veřejnost (charitativní ples, Den dětského úsměvu),
- oceňování dobrovolníků působících nejen pod DCK (cena Křesadlo),

(Žádost o dotaci pro Ministerstvo vnitra pro rok 2017)

Programy Dobrovolnického centra Kladno

- Dětský úsměv
- Pes kamarád
- Senior
- Pět P
- Terénní dobrovolníci
- Dobrovolníci v Geriatrické a Rehabilitační Centrum Kladno

- Dobrovolníci pro rodiny s dětmi
- Dobrovolníci v Masarykově nemocnici Rakovník
- Dobrovolníci v Památníku Lidice

(Dobrovolnické centrum Kladno, 2017, online)

Absolvováním základního výcviku, může dobrovolník nastoupit do programu, který si sám vybral. Činnost každého dobrovolníka a vybraný program není zcela stejný, návštěvy probíhají většinou 1-2 hodiny týdně dle domluvy. Dobrovolník se věnuje jednomu, nejvýše dvěma klientům. Dobrovolník si s klientem povídá, čte mu knihy, hraje s ním hry, luští s ním křížovky, příp. provádí podobnou činnost dle přání a možností klienta. Výjimkou nejsou ani skupinové akce v zařízení. Aktivity probíhají zpravidla formou tvoření (ubrousková technika, výroba drobných předmětů, malování apod.). V případě jakýchkoliv problémů se může spojit dobrovolník s určeným pracovníkem centra nebo se svým koordinátorem, který je mu pro případ pomoci přidělen. Koordinátor programu informuje dobrovolníky o plánovaných akcích, případných změnách v zařízení, je ve spojení s dobrovolníky a má přehled o jejich činnosti. Případné problémy ze strany zařízení jsou řešeny vždy přes koordinátora.

Dobrovolnické centrum Kladno se také zabývá poměrně známou metodou poskytování sociální služby - programem Pět P, který je vytvořen pro rodiny s dětmi, známý též jako „Big Brother, Big Sister“. Dobrovolníci s dětmi a rodinami navštěvují výstavy, divadla, ale také se jim věnují pravidelně v klubovně centra, kde si spolu hrají nebo tvoří různé výrobky apod.

Mimo pevně stanovené programy centrum zajišťuje aktivity pro veřejnost a své dobrovolníky. Návštěvníci tak mají možnost zažít zábavu, setkat se s jinými dobrovolníky, poznat nové přátele, ale také se dozvědět novinky z činnosti centra. Probíhají také různé semináře, např. poskytování první pomoci a jiné.

Každoročně Dobrovolnické centrum Kladno realizuje Charitativní ples pro své příznivce. Finance získané z této události jsou použity na charitativní účely. Každé dva roky je součástí plesu prestižní ocenění s názvem Křesadlo. Toto ocenění je replikou historického křesadla předávaného vybraným dobrovolníkům za jejich nezištnou dobrovolnickou službu. Jedním z hlavních cílů ceny Křesadlo je ocenění dobrovolníků spolu se zviditelněním dobrovolnictví v neziskovém sektoru. Dále také probuzení zájmu o dobrovolnickou činnost i respekt k těm, kteří ji vykonávají. Tato myšlenka ceny

Křesadlo je duševním vlastnictvím Hestia, o. s. (Dobrovolnické centrum Kladno, 2017, online).

Jedním z velmi zajímavých programů Dobrovolnického centra Kladno je program Lidice. Snaha centra je připomenout historickou událost, která zasáhla životy místních obyvatel. V rámci tohoto programu jsou uskutečněny prohlídky památníku Lidice pro dobrovolníky i širokou veřejnost. Prohlídky pietního místa probíhají za doprovodu průvodkyně. Součástí programu v roce 2016 byla prohlídka galerie Lidice a beseda s paní Marií Šupíkovou⁴. Dále v roce 2016 Dobrovolnické centrum Kladno v rámci programu Lidice doplnilo besedu s paní Martou Kottovou⁵ v prostorách Středočeské knihovny Kladno.

4.2.2 Canisterapie Kladno

Canisterapie Kladno vznikla v prosinci roku 2008 a sídlí v Kladně. V současné době je Canisterapie vedena dle Veřejného rejstříku jako spolek. Vzhledem k právní úpravě je organizace zařazena mezi neziskové. V čele s předsedkyní, paní Michaelou Krausovou, působí zejména ve Středočeském kraji (Justice, 2017, online).

"Léčba psí láskou", úvodní slogan Canestepeutické organizace Kladno, hovoří za vše. Jak sami uvádí na svých propracovaných webových stránkách "Jsou skupina lidí a jejich mazlíčků, kteří se rozhodli svou lásku a čas věnovat druhým lidem". Práce neziskové organizace je zaměřena na systematickou pomoc dětem, seniorům a klientům se specifickými potřebami. Tento projekt je pravidelně poskytovanou péčí pro klienty. Práce s klienty je pro Canisterapii Kladno prioritní (Canisterapie Kladno, 2017, online).

Organizace se zaměřuje nejen na jednorázové aktivity a akce, ale také na ukázky canisterapeutické činnosti. Organizace se dále snaží své poslání rozšířit mezi širokou veřejnost formou seminářů. Zájmové aktivity spolku jsou také využívány na podporu charitativních činností.

Canisterapie Kladno patří mezi obdivuhodné kladenské organizace. Pravidelně se účastní "Dnů města Kladno", kde se snaží rozšířit obecné povědomí o své existenci. Dále provádí formou různých projektů ukázky ve školských zařízeních, konkrétně

⁴ Paní Šupíková byla jedním z dětí, které přežili vypálení Lidic v roce 1942 (Paměť národa, 2017, online).

⁵ Paní Kottová přežila holocaust a koncentrační tábory v Terezíně i Osvětimi (Středočeská knihovna v Kladně, 2017, online).

v základních a mateřských školách. Mezi další místa, která navštěvují, patří maminky v Buštěhradu, návštěvy centra pro rodiny s dětmi ve Smečně a další organizace, které spolek sami osloví (Canisterapie Kladno, 2017, online).

V současné době má Canisterapie Kladno 18 členů. Pravidelnou činnost nyní provádí 9 canisterapeutických týmů. Jednorázové akce navštěvuje dalších 8 týmů, kteří chodí do škol a jiných zařízení. Pro práci s pejsky a klienty je nutné složení náročných canisterapeutických zkoušek. V minulém roce úspěšně složilo zkoušky celkem 8 týmů. Tito nově vzniklé týmy zatím nejsou v současné době trvale zařazeni do určitých zařízení. Velkou výhodou spolku je, že zájemci o tuto formu dobrovolnictví se účastní výcviku a také zkoušek, které si vede sama Canisterapie Kladno. Pod vedením tohoto zkušeného týmu je možné cvičit psy pouze za účelem dalších návštěv a opravdového zájmu zapojit se do některého z projektů spolku (Canisterapie Kladno, 2017, online).

Práce canisterapeuta je prováděna v předem dohodnutých intervalech v předem domluveném zařízení. V případě poskytování canisterapeutické terapie je potřebné předem vytvořit projekt (smlouvu), jejíž součástí je vždy přesně specifikovaná forma a druh terapie. Spolu s druhem terapie jsou předem domluvené jednotlivé podmínky a časové intervaly návštěv. Tyto projekty (smlouvy) jsou vždy součástí žádosti o dotaci (Canisterapie Kladno, 2017, online).

Všichni členové Canisterapie Kladno milují svou práci, jsou věrnými přáteli a majiteli svých čtyřnohých kamarádů a pomocníků v této nelehké, ale zajímavé práci. Všichni vykonávají svou činnost ve svém volném čase. Canisterapeutická cvičení je nutné provádět za účelem pomoci a podpory klienta nikoliv za účelem získání zisku. Práce na výcviku, ale také s klienty je velmi respektovaná a žádaná. Každý dobrovolník tuto práci miluje a naplňuje ho, přesto je nutná velká opatrnost (Canisterapie Kladno, 2017, online).

Práce se psy je individuální. Ideální zahájení výcviku a pokynů je po půl roce života psa. Časová délka naučení základních povelů spolu s potřebnými zkušenostmi je pro každého psa jiná. Jsou psy, kteří se naučí vše potřebné velmi rychle a mohou se ihned zapojit, ostatní potřebují pro výcvik více času. V případě, že pes nebo jeho majitel neodpovídá požadovaným kritériím, musí být z výcviku vyřazen (Canisterapie Kladno, 2017, online).

4.2.3 Baobab

Mezi jedny z nejstarších spolků v regionu Kladno se řadí organizace Baobab, s hlavním sídlem v Praze. Vznik spolku se datuje 12. září 1997. Baobab je v současné době veden dle Veřejného rejstříku podle právní formy jako Spolek. Nejvyšším orgánem spolku tohoto centra je valná hromada. Předsedou spolku je paní Tereza Vejvodová. Ve své funkci je nově od 1. března 2016. Jako předseda je nejvyšším výkonným představitelem spolku a navenek za spolek jedná samostatně. Kontrolní činnost vykonávají 3 členové spolku (Justice, 2017, online).

Spolek Baobab vznikl již v roce 1997 s hlavním cílem vytvářet programy a služby pro lidi s duševním onemocněním. Programy zaměřené na rehabilitaci dlouhodobě duševně nemocných, zejména rehabilitaci sociální, rehabilitaci základních životních dovedností, kognitivních funkcí, tvořivých dovedností a zdravotně-sportovní rehabilitaci. Z počátku vzniku organizace byla činnost vykonávána pouze pěti pracovníky. V roce 1998 jsou součástí také Vzdělávací programy. První byt pro klienty byl otevřen v roce 1999. Od roku 2008 do současnosti je podporováno celkem 6 bytů nezávislého bydlení. V roce 2009 Baobab připravoval nový projekt - Podporované zaměstnávání lidí s duševní nemocí. Mimo tento projekt Baobab připravuje rozšíření své činnosti do Středočeského kraje. Rok 2010 byl velmi významný pro Baobab z důvodu získání podpory Evropského sociálního fondu a čerpání z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost s názvem Podporované zaměstnávání lidí s duševním onemocněním. Díky tomuto programu vznikla pobočka Baobabu v Kladně. V roce 2012 se podařilo kladenské pobočce rozšířit svou činnost a nově začala provozovat dvě registrované služby – službu sociální rehabilitace Case management a sociálně terapeutickou dílnu Malý princ (Baobab, 2017, online).

Vzhledem k další možnosti čerpat z Evropského sociálního fondu bylo možné čerpat z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, která podpořila projekty Dejme příležitost lidem s duševním onemocněním a Společně to jde. V roce 2013 k původním projektům podporovaným Evropským sociálním fondem, přibývají další dva projekty podpořené ze stejného zdroje a zaměřené na podporu klientů s duševním onemocněním při získání zaměstnání - Zaměstnání lidí s duševním onemocněním a Známe vaše potřeby (Baobab, 2017, online).

Spolek Baobab svou činností podporuje klienty v Praze, ale také v Kladně a jejím okolí. Během několika let Baobab v okrese Kladno rozšířil svou činnost do dvou projektů. První projekt je možné dohledat pod názvem CASE MANAGEMENT. Druhý program v regionu Kladno spolek Baobab představuje rukodělnou dílnu Malý princ (Baobab, 2017, online).

Spolek Baobab se zaměřuje na klienty s vážným duševním onemocněním, kteří mají diagnostikovanou duševní nemoc z okruhu psychóz nebo afektivních poruch v péči ambulantního psychiatra, se kterým spolupracují. Tito lidé jsou schopni zvládat základní úkony sebeobsluhy, jako je jídlo, hygiena a schopnost dorozumět se českým nebo slovenským jazykem. Jednou z činností spolku Baobab je zabraňování sociálnímu vyloučení lidí s duševním onemocněním. Pomocí je možné prostřednictvím uspokojení individuálních potřeb v oblasti bydlení, péče o vlastní osobu, práci, vzdělání a volnočasové aktivity. Tuto službu spolek Baobab poskytuje zdarma (Baobab, 2017, online).

První z projektu Case management je poskytován lidem od 18 let s duševním onemocněním ve stabilizovaném stavu. Tito lidé musí mít snahu aktivně měnit svou současnou životní situaci. Tuto službu není možné poskytovat lidem s mentálním postižením nebo závislostí na alkoholu a psychotropních látkách. Spolek tyto služby nabízí formou individuálních konzultací a to jednou až dvakrát za 14 dní po dobu 50 minut. V individuálních případech, je možné službu poskytnout i v terénu (Baobab, 2017, online).

Druhým programem v regionu Kladno spolku Babobab je rukodělná dílna Malý princ. Tato služba je nabízena lidem s duševním onemocněním. V tomto projektu je možné získávat a rozvíjet základní pracovní a sociální návyky a dovednosti. Služba je také poskytována zdarma (Baobab, 2017, online).

Hlavním z cílů spolku Baobab je pomoc lidem s duševním onemocněním žít co nejsamostatněji a plnohodnotným životem ve společnosti. Baobab nabízí také terapeutické dílny, kde je možné nacvičit pracovní dovednosti v dílně a to třikrát týdně po dobu tří hodin. Cílem je skupinová aktivita, která připravuje jednotlivé klienty na zaměstnání pomocí individuální konzultace s pracovním terapeutem. Individuální schůzky jsou průběžně mapované. Zde jsou určeny individuální plány podpory a protikrizové plány jako ochrana klientova zdraví. Závěrem návštěv dílny je také vyhodnocení a závěr (Baobab, 2017, online).

4.2.4 Člověk v tísní

Jednou z velmi známých neziskových organizací je Člověk v tísní. Vznikla v roce 1999 a v současné době je Člověk v tísní dle veřejného obchodního rejstříku veden jako Obecně prospěšná společnost se sídlem v Praze. Spolek má nespočet druhů obecně prospěšných služeb. Statutárním orgánem je pan Šimon Pánek. Zakladatelem mimo pana Pánka je také Česká televize a Ing. Jaromír Štětina. Jako obecně prospěšná společnost má také správní a dozorčí radu. Působnost společnosti Člověk v tísní je po celém území České republiky. Od roku 2000 působí také v Kladně a již v tomto roce vyšli první dva pracovníci do terénu. V roce 2005 zde vznikl pevný tým a vytvořila se tak oficiální základna Člověka v tísní se sídlem ve Fibichově ulici v prostorách bývalé garáže. Dnes je pobočka přesunuta do městské části Kročehlavy (Justice, 2017, online).

Člověk v tísní je nevládní neziskovou organizací vycházející z myšlenky humanismu, svobody, rovnosti a solidarity. V současné době funguje v kladenské pobočce zhruba deset lidí, kteří se snaží pomoci lidem v tíživé životní situaci. Převážnou část věnují práci s dětmi a mladými lidmi. Mezi jejich všední činnosti patří pořádání vzdělávacích a kulturních aktivit pro veřejnost.

Hlavními jsou terénní programy, dále předškolní klub, doučování a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Pomoc Člověka v tísní je zaměřena na osoby starší šestnácti let nacházející se v obtížné životní situaci. Takové situace ohrožují člověka vyloučením nebo již probíhající izolací od běžné společnosti. Pracovníci jsou také vyškoleni pro práci s těmi, kteří nemají dostatečné dovednosti a prostředky pomoci si sami. Poskytují tak nejen pomoc ale také poradenství. Lidé se tak mohou na pracovníky obrátit v záležitostech bydlení, zadluženosti, zvládání rodinného rozpočtu, zaměstnání, vyřizování sociálních dávek, důchodu apod.

Přesto, že se snaží všichni pracovníci pomoci, jsou zde situace, kdy může být služba klientovi odmítnuta. Jedná se o ty problémy, které nejsou řešitelné v rámci nabídky služeb nebo v případě, že již není dostatečná kapacita k poskytnutí sociálních služeb. Veškeré podmínky odmítnutí jsou uvedeny na webových stránkách společnosti. S každým zájemcem pracovník individuálně zkonzultuje vzniklou situaci, se kterou do společnosti přichází. Pracovník klientovi představí sociální služby, které pobočka poskytuje. Na začátku je vždy nezbytná ústní nebo písemná dohoda o poskytování služeb. S touto dohodou je podepsán také informovaný souhlas se zpracováním osobních údajů. Každý

pracovník Člověka v tísní je vázán zásadami mlčenlivosti a individuálním přístupem ke každému klientovi. Od klientů, kteří si přicházejí o pomoc je očekávána aktivní spolupráce a dodržení předem stanovené domluvy (Člověk v tísní, 2017, online).

První činností pobočky v Kladně byly terénní programy. Pracovníci se zaměřují na přibližně sedm sociálně vyloučených lokalit, kde kromě spolupráce s dalšími lidmi pracují s jedinci, kteří v dané lokalitě žijí. Ročně pracovníci pomohou přibližně 120 zájemcům. Tato služba je k dispozici každý den od 8:30 do 17:00 v prostorách kladenské pobočky v předem domluvených termínech. Dále mají zájemci možnost navštívit pracovníky bez předchozí domluvy každé pondělí a středu vždy od 13:00 do 16:00. Pro tyto případy má Člověk v tísní vyhrazen konzultační místnost. Možné je také po předchozí domluvě uskutečnit schůzku u klienta doma nebo pracovník může doprovázet klienta na úřady. Všechny tyto služby jsou zdarma (Člověk v tísní, 2017, online).

Dalším programem neziskové organizace Člověk v tísní je „*předškolní klub V Domečku*“, který vznikl v roce 2010. Výuka probíhá od pondělí do čtvrtka, vždy mezi 8:00 a 12:00. Kapacita tohoto programu je 10 až 12 dětí. Program je určen pro děti ve věku od 4 do 6 let. Program slouží jako příprava na přestup do běžného vzdělávacího systému, kde se předpokládá, že děti úspěšně naváží na program mateřských škol nebo nastoupí přímo na základní školu. Pracovníci programu se snaží navázat vztahy s mateřskými školami a v tzv. adaptačních dnech se pokoušejí spojit čas předškolních a školních dětí (Člověk v tísní, 2017, online).

V oblasti působení pobočky Člověk v tísní se nachází mnoho dětí a teenagerů, kteří nespádají věkem do žádného z výše uvedených programů. Byl proto zřízen nízkoprahový klub Křižovatka. Tento program je k dispozici od jara 2011. Každý rok dveřmi klubovny projde až 80 dětí. Za pomoci různých aktivit, her a workshopů se pracovníci snaží navázat bližší vztah s dětmi, které k nim docházejí. Děti cítí podporu a nemají strach se svěřit s problémy, na kterých mohou s dobrovolníky poté pracovat. Pracovníci rádi nabízejí prostor dětem, které sami vymyslí vlastní program. Převážná většina témat je zaměřena na prevenci. K dispozici mají děti i internet a pin-pong. Pro mladší děti jsou připraveny hry, vyrábění, malování, ale také doučování (Člověk v tísní, 2017, online).

Za pomoci dobrovolníků poskytuje pobočka v Kladně doučování pro děti školou povinné. Dobrovolní pracovníci pravidelně docházejí přímo k rodinám. Doučování se za rok zúčastní přibližně 25 dětí. Dále jsou v programu podporováni také žáci posledních

ročníků základních škol a studenti prvních ročníků středních či odborných škol. Podpora je poskytována formou workshopů zaměřených na téma finanční gramotnosti, sociální vyloučení nebo etnické sounáležitosti (Člověk v tísni, 2017, online).

4.2.5 Tosara

Tosara, z.s. vznikla registrací Ministerstva vnitra České Republiky jako občanské sdružení. Novelizací občanského zákona došlo od 1.1.2014 ke změně na spolek. Předsedou spolku je paní Jana Rejžková a nejvyšším orgánem organizace je členská schůze. Sídlo organizace je v Praze 10. Působení této organizace zasahuje do města Ralsko a do Středočeského města Slaný (Justice, 2017, online).

Od roku 2005 pracuje nevládní nezisková organizace Tosara zejména ve volnočasové a vzdělávací oblasti. Aktivitu vytváří pro děti a mládež žijící zejména v sociálně vyloučených lokalitách. Hlavním cílem organizace je zlepšení sociálního a vzdělávacího zázemí určité komunity a jedinců. Dále se snaží zlepšit povědomí většinové společnosti o situaci v sociálně vyloučených lokalitách a podpořit etnickou toleranci a vzájemné lidské a kulturní poznání a soužití (Tosara, 2017, online).

Nezisková organizace Tosara ve své základní vizi věří, že *„všechny děti by měly mít šanci rozvíjet se a vzdělávat tak, aby mohly žít plnohodnotným život. Měly by si především hrát, získávat rozhled a co největší množství podnětů“* (Tosara, 2017, online).⁶

Programy:

- Předškolní klub Slaný
- **Doučování Slaný** - využití dobrovolníků
- Poradenství pro rodiče
- Víkendové programy Slaný a Ralsko

⁶ *Poslání organizace Tosara: „U dětí, jejichž šance na plnohodnotný rozvoj jsou kvůli životu v sociálně vyloučených lokalitách sniženy, se je snažíme vyrovnávat. Dětem proto poskytujeme volnočasové a vzdělávací aktivity, v rámci kterých mají možnost získat chybějící znalosti, schopnosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro jejich budoucí životní dráhy. Vzhledem k zásadní roli rodiny je součástí naší činnosti i její aktivní zapojení. (Tosara, 2017, online)“*

Doučování je jedním z uvedených programů neziskové organizace Tosara. Uvedený program je určen dětem od 6 do 10 let pocházejícím ze Slaného. Program je zaměřen na podporu a přípravu dětí na vyučování a zlepšení znalostí v oblastech, kterým ve škole neporozuměly. Nezisková organizace si klade za cíl programu úspěšné zvládnutí prvního stupně základní školy. Prostřednictvím doučování chce organizace poskytnout návaznou podporu dětem, které nastoupí na základní školu z jejich předškolního kroužku. Pro tyto účely organizace využívá pomoc dobrovolníků, kteří spolu s dalšími členy organizace poskytují doučování formou skupinového kroužku a pak individuálně přímo v rodinách. Skupinové doučování je vedeno hlavní lektorkou kroužku, které vypomáhají 1-2 dobrovolníci. Tento kroužek probíhá jednou týdně, 2 hodiny odpoledne. Kroužek se zaměřuje na přípravu domácích úkolů a pomůcek do školy, případně na individuální doplnění vědomostí a další motivační aktivity. V programu Doučování je možná také individuální forma doučování, která probíhá přímo v domácnostech. Doučování probíhá vždy za přítomnosti rodiče a je vedeno dobrovolníkem, který zde funguje jako lektor. Každý dobrovolník je proškolen a průběžně metodicky veden koordinátorkou doučování (Výroční zpráva Tosara, z. s., 2015 s. 8).

Koordinátorka doučování je k dispozici i pro rodiče dětí, které jsou zařazeny v programu. V případě potřeby řešení problémů ve škole, je často pomocnou rukou pro rodiče při vzdělávání dítěte, které vyrůstá často mezi mnoha sourozenci a nemá tak možnost individuální péče.

V roce 2015 navštěvovalo skupinové doučování celkem 15 dětí. Individuální doučování bylo poskytnuto 3 dětem. Ze Slaného bylo do projektu zapojeno 5 dobrovolníků. Spolupráci se podařilo navázat s učiteli doučovaných dětí a také s pracovníky OSPOD (Výroční zpráva Tosara z .s., 2015 s. 8).

Podpora programu Doučování byla v období 1.4.2015 - 31.3.2016 v rámci projektu Vzdělávací klub Kereka financovaného z grantu Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci fondů Evropského hospodářského prostoru. (Výroční zpráva Tosara, z. s., 2015 s. 8) V dalším období byl projekt podpořen i z dalších zdrojů (finance poskytnuté městem

Slaný a velkým množstvím individuálních dárců v rámci sbírky na webovém portálu HITHIT).⁷

Pracovníci a dobrovolníci organizace Tosara se aktivně zapojují do vzdělávacích, sportovních a kulturních aktivit. Spolupracují s dalšími tuzemskými i zahraničními nevládními organizacemi a subjekty veřejného i soukromého sektoru. Za účelem podpory činnosti organizace se účastní tuzemských i zahraničních grantových programů a fundraisingových aktivit (Tosara, 2017, online).

Jinou formou zapojení se do programů, nežli jako dobrovolník, je finanční podpora organizace. Jednoduchou možností je jednorázový dar přes webovou stránku „Darujme.cz“⁸ případně příspěvkem na účet uvedený na webových stránkách. V případě zájmu trvalé podpory je organizací nabídnuto členství v Klubu. Členství v klubu přinese každému, kdo se zapojí, minimálně dobrý pocit z pomoci sociálně vyloučeným dětem. Dále pomůže zajistit soběstačnost organizace a možnost vytváření nových projektů. Mimo jiné bude pravidelně informován o dění v Tosaře. V případě vyššího příspěvku je možné příspěvek odečíst z daní. Organizace jednou ročně zašle potvrzení o výši poskytnutého daru. Jako bonus od organizace dostane podporovatel každoročně malou pozornost. Z každého příspěvku se využije až 84% na přímou práci s klienty. Zbývajících 16% pokryje nezbytné zázemí organizace, jako jsou výdaje na koordinaci projektů a získávání dalších finančních prostředků.

Velmi důležitou byla pro organizaci spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování. Agentura pro sociální začleňování je nástrojem Vlády České republiky a zajišťuje podporu obcím v procesech sociálního začleňování (Agentura pro sociální začleňování, 2017, online).

⁷ webový portál pro podporu projektů <https://www.hithit.com/cs/home>

"Hithit propojuje kreativní lidi s těmi, kteří je chtějí podpořit. Plní sny umělcům, kreativcům, designérům, vývojářům, géniům. Plní je i vám. Je to nová, inspirativní forma propojení obchodníků s klienty. Obě strany navážou jedinečnou spolupráci (Hithit, 2017, online)."

⁸ webový portál Darujme.cz *"nabízí neziskovým organizacím jednoduchý způsob, jak začít s online fundraisingem a dárcům jednoduchý způsob jak darovat"*(Darujme.cz, 2017, online).

5 TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

Předchozí kapitola byla věnována charakteristice zkoumaného prostředí, v kterém proběhlo terénní šetření. Pro zajištění potřebných informací byla zvolena kvantitativní a kvalitativní výzkumná metoda. K vyhodnocení a získání dat pro kvantitativní metodu byla vybrána forma dotazníkového šetření, zaměřená na informovanost a základní povědomí veřejnosti o dobrovolnictví a neziskových organizacích v regionu. Získání dat od respondentů umožní potvrdit nebo zamítnout stanovené hypotézy a výzkumné cíle.

Pro získání dat ke zpracování kvalitativní metody byla uskutečněna osobní setkání s jednotlivými pracovníky, členy a dobrovolníky neziskových organizací. Celé terénní šetření probíhalo přibližně od září 2016 do února 2017. Při setkání byly rozhovory nahrávány a vybrané části zpracovány do následující kapitoly kvalitativního šetření. V rámci dotazování jsou uváděna pouze křestní jména respondentů. Otázky byly respondentům podány ve stejném pořadí. V příloze č. 3 a 4 jsou uvedeny otázky a odpovědi z celých rozhovorů. V rámci kvalitativního šetření bylo uskutečněno 15 osobních rozhovorů.

5.1 Kvantitativní šetření

5.1.1 Příprava a průběh šetření

U kvantitativního šetření je postupováno podle kroků, které uvádí autor Disman (2000, s. 120). Teoretický problém má za úkol zjistit, jak veřejnost vidí dobrovolnictví a zda si myslí, že má význam pro rozvoj regionu. Praktický problém sleduje, jak konkrétně se veřejnost účastní dobrovolnické činnosti a jaké má představy o financování a významu dobrovolnictví v regionu.

Formulace teoretické hypotézy

Dobrovolnictví je podstatné pro rozvoj a činnost neziskových organizací, to má význam i na celkový rozvoj regionu (Středočeského kraje).

Formulace pracovní hypotézy

Prostřednictvím kvantitativního šetření bude možné potvrdit nebo vyvrátit dané pracovní hypotézy.

Hypotéza č. 1

Existuje závislost mezi pohlavím respondenta a zapojením se do dobrovolnictví.

Předpokladem je, že ženy se zapojují do dobrovolnické činnosti více než muži. Ženy jsou citlivější, mají vnitřní potřebu péče a pomoci druhým.

Hypotéza č. 2

Existuje závislost mezi rodinným stavem respondenta a zapojením se do dobrovolnictví.

Předpokladem je, že současný rodinný stav určuje zapojení do dobrovolnické činnosti.

Rodiny s dětmi mají méně času než student, bezdětný jedinec, popř. člověk s odrostlými dětmi.

Výzkumné cíle

Pro kvantitativní šetření byly stanoveny následující výzkumné pracovní otázky:

Cíl 1: Dobrovolnictví je dle respondentů důležité.

Cíl 2: Zvýšení významu a činnosti dobrovolnictví v regionu by pomohla větší informovanost a propagace.

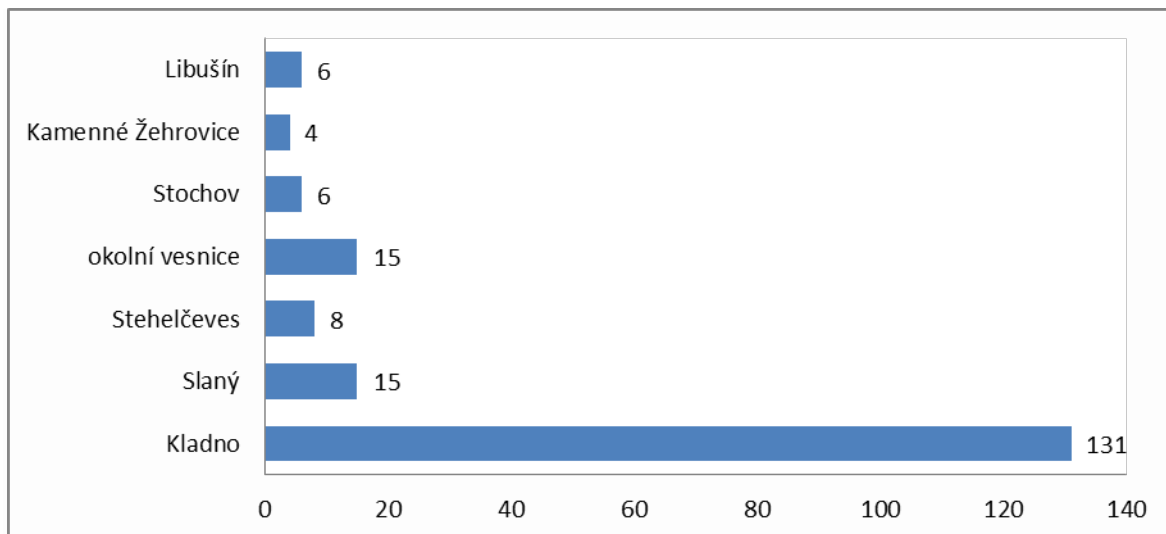
Cíl 3: Více než ½ respondentů bude znát Dobrovolnické centrum Kladno.

Cíl 4: Více než ½ dotazovaných se bude věnovat dobrovolnictví 1 x týdně.

Rozhodnutí o populaci a vzorku

Pro získání potřebných dat bylo osloveno 230 respondentů, vzorek dotazníkového šetření čítá 185 respondentů ze Středočeského kraje, kteří dotazník vyplnili. Z celkového počtu 185 respondentů bylo 125 žen, tedy 67,57 % z celkového počtu dotázaných a 60 mužů, tedy zbývajících 32,43%. Identifikace respondentů je znázorněna v grafech č. 1, 2 a 3.

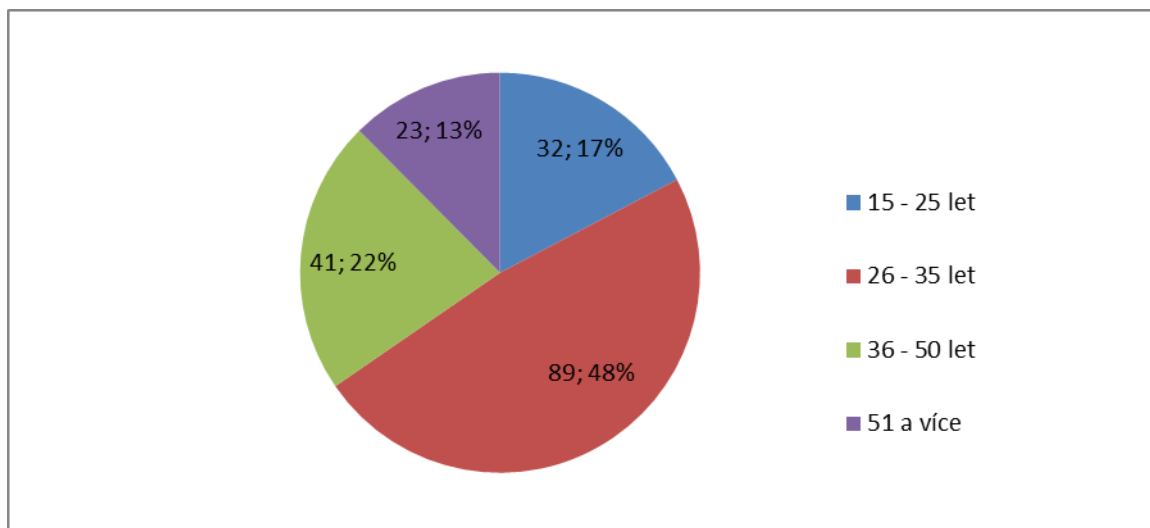
Graf 1: Bydliště

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Nejvíce oslovených respondentů, 131 (71% z celku) bydlí přímo ve městě Kladno. Ostatních 54 (29%) oslovených respondentů je ze Slaného a dalších měst a obcí ve Středočeském kraji.

Graf 2: Věková kategorie

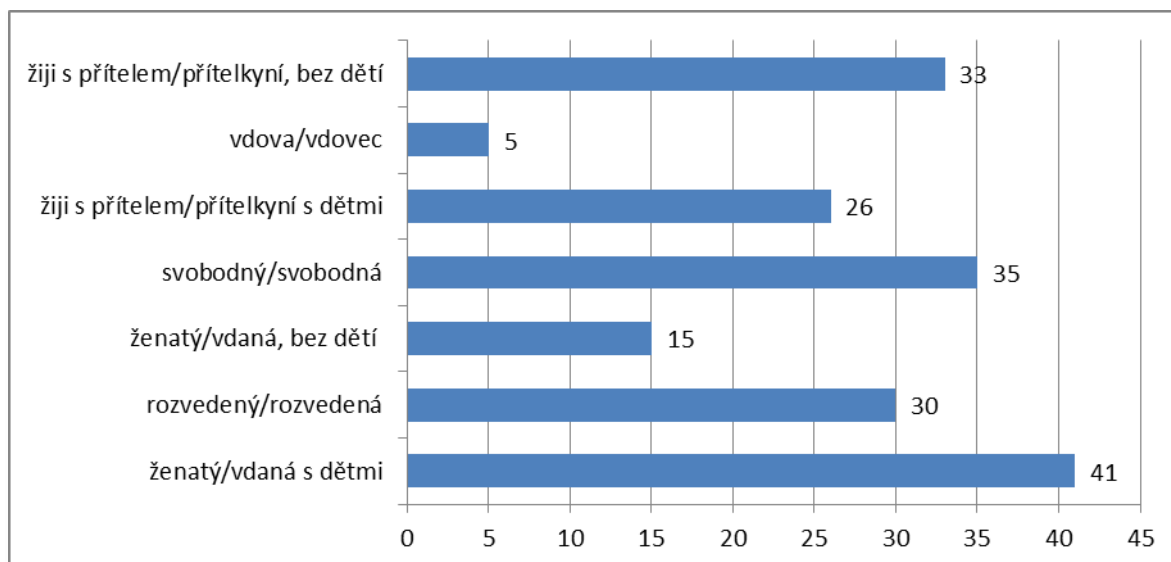

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Dotazníkového šetření se účastnilo nejvíce respondentů ve věku od 26 do 35 let a to celkem 89 (48%). Nejméně zastoupenou skupinou byli respondenti ve věku 51 a více

let. Zbývající počet respondentů byl celkem 22% ve věku od 36 let do 50 let a 17% ve věku od 15 let do 25 let.

Graf 3: Rodinný stav

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z terénního šetření vyplývá, že dotazník vyplnilo 41 vdaných žen/ženatých mužů, tedy 22% z celku. Dalších 35 (19% z celku) respondentů je svobodných a 33 (18% z celku) respondentů žije s přítelem nebo přítelkyní. Zbývajících 30 (16% z celku) respondentů je rozvedeno.

Pilotní studie

V rámci terénního šetření byla nejdříve provedena pilotní studie. Pilotní studie byla provedena na vzorku sedmi náhodných jedinců oslovených na veřejném prostranství. Na základě vyplnění dotazníku bylo možné zjistit, zda jsou otázky a odpovědi dostatečně srozumitelné a jaký názor má na dotazník respondent. Provedená pilotáž umožnila ověřit použitelnost dotazníku a následně bylo možné některé otázky upravit.

Sběr dat

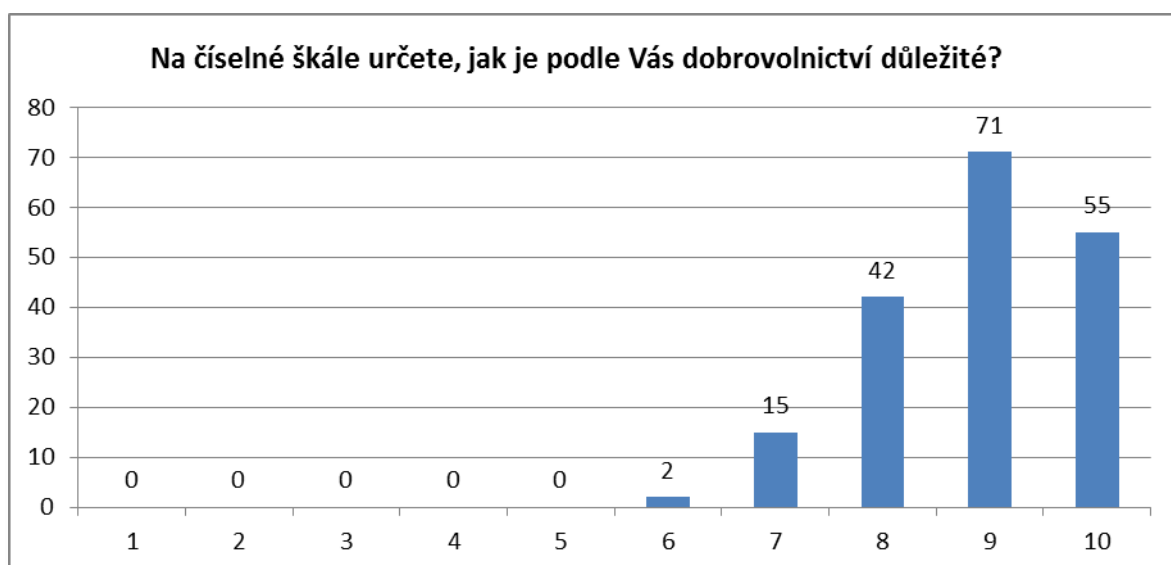
Po ukončení pilotní studie proběhlo v lednu 2017 samotné terénní šetření, kterého se účastnili respondenti ze Středočeského kraje ve věku od 15 let. K zjištění hlavních cílů byl sestaven dotazník. V záhlaví dotazníku respondent našel úvodní slovo, odůvodnění prováděného šetření a také ujištění o anonymitě dotazování. V závěru dotazníku bylo samozřejmě respondentovi poděkováno. Dotazník byl složen z 18 konkrétních otázek zaměřených na nevládní neziskové organizace a dobrovolnictví a obsahoval též 4 otázky charakterizující respondenta. Kompletní dotazník je přílohou č. 3. Získaná data jsou zaznamenána převážně graficky. Pro ověření statistických hypotéz byl využit statistický systém Statistika, v němž byla provedena analýza závislosti vybraných kvalitativních znaků.

5.1.2 Výsledky dotazníkového šetření

Níže jsou postupně vyhodnoceny výsledky odpovědí na konkrétní otázky zaměřené na nevládní neziskové organizace a dobrovolnictví pomocí grafického znázornění. Uvedené otázky obsahují číselné a procentuální výsledky.

1) Na číselné škále určete, jak je podle Vás dobrovolnictví důležité?

Graf 4: Důležitost dobrovolnictví

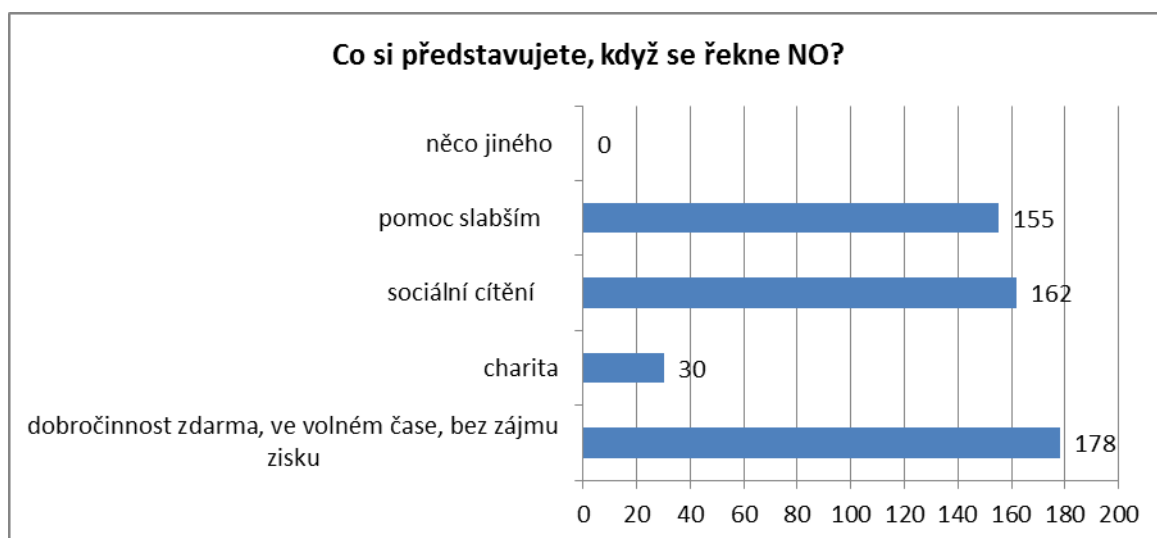

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z uvedeného výsledku vyplývá, že pro většinu dotázaných je existence dobrovolnictví velmi důležitá. Dle 55 respondentů (30% z celku) dokonce označilo dobrovolnictví nejvyšším stupněm důležitosti (na číselné škále zastoupeno číslem 10). Nejvíce dotázaných, přesně 71 (38% z celku) vyjádřilo důležitost číslem 9. Dále 42 respondentů (23% z celku) ohodnotilo důležitost dobrovolnictví číslem 8. Ze zbývajících oslovených se 15 respondentů (8% z celku) vyjádřilo číslem 7 a pouze 2 respondenti (1% z celku) číslem 6.

2) Co si představujete, když se řekne nezisková organizace? (možnost více odpovědí)

Graf 5: Představa o neziskové organizaci

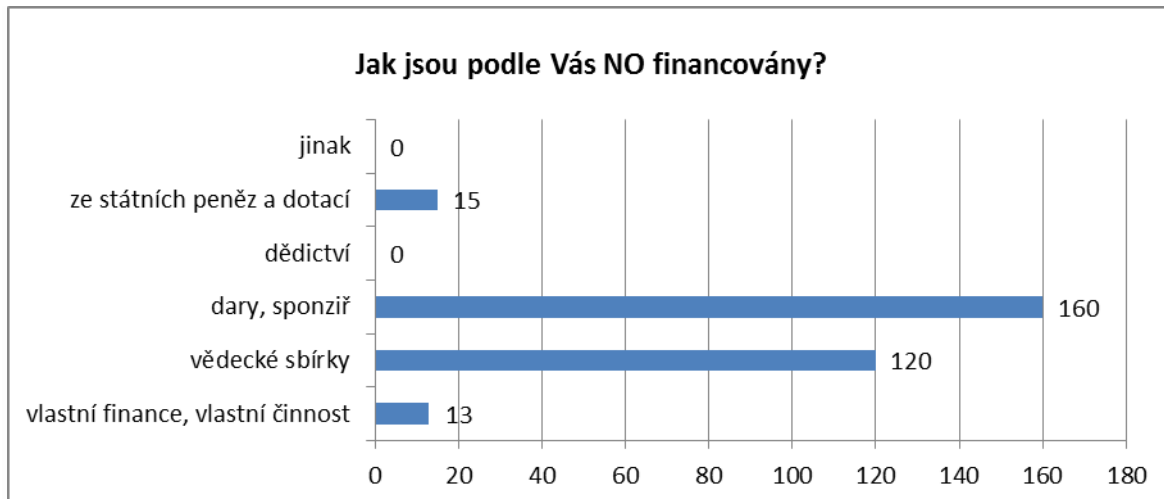

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Pro každého osloveného respondenta mohou představovat neziskové organizace něco trochu jiného, přesto se jejich odpovědi v daném výběru dost shodují. Respondenti dostali možnost vybrat i více odpovědí. 178 jedinců odpovědělo, že dobrovolnost je dle jejich názoru zdarma, prováděná ve volném čase a bez zájmu zisku. 162 respondentů vnímá dobrovolnictví jako součást sociálního citění a 155 jako pomoc slabším. Pouze 30 respondentů popisuje dobrovolnictví jako charitu.

3) Jak jsou podle Vás neziskové organizace financovány? (možnost více odpovědí)

Graf 6: Financování NO

(Zdroj: Vlastní výzkum)

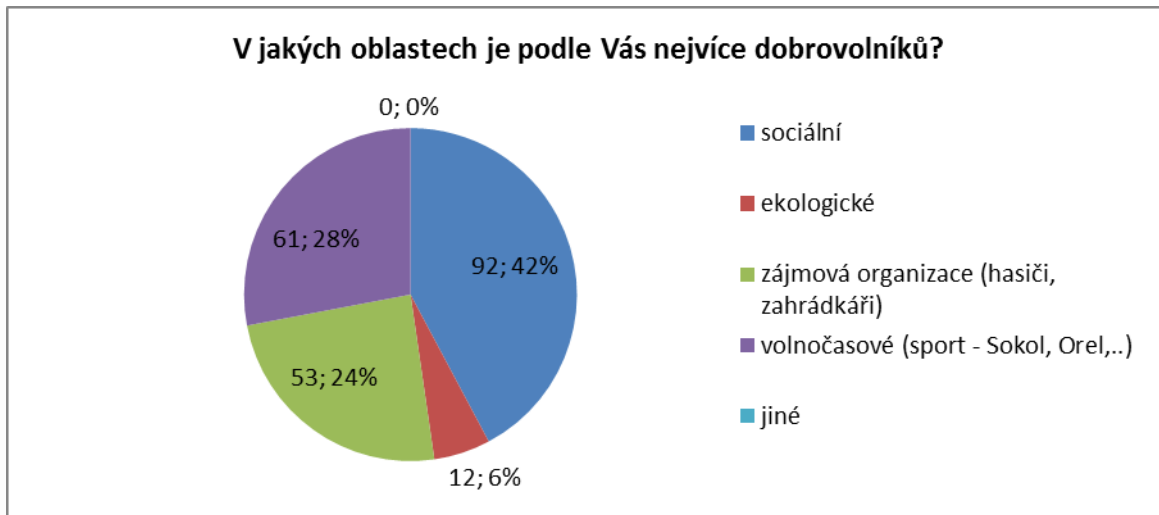
Otázka týkající se financování neziskových organizací dávala na výběr z 6-ti možností. Nejběžnějším příjmem neziskových organizací jsou dle 160 respondentů dary a finanční podpora od sponzorů. 120 dotázaných považuje za hlavní příjem NO veřejné sbírky. 15 respondentů považuje za zdroj financí státní peníze a dotace, ve financování vlastními penězi a vlastní činností věří 13 dotázaných. Nikdo z respondentů neodpověděl, že by NO byly financované z dědictví příp. jiným zdrojem.

4) Na číselné škále určete, zda je podle Vás dostatek dobrovolníků?

Nejjednodušším způsobem zjištění názoru veřejnosti na dostatek dobrovolníků v neziskovém sektoru byla možnost vyjádření odpovědi na číselné ose, kdy nejvyšší číslo na ose znamená dostatek dobrovolníků. Respondenti se téměř shodli. 92% dotázaných (170 jedinců) odpovědělo číslem menším než 5, 10 (5%) respondentů odpovědělo číslem 6 a 5 (3%) respondentů číslem 7. Nikdo nevybral vyšší číslo nežli 7. Z tohoto vyplývá, že dle široké veřejnosti je nedostatek dobrovolníků.

5) V jakých oblastech je podle Vás nejvíce dobrovolníků?
(možnost více odpovědí)

Graf 7: Oblasti dobrovolnictví

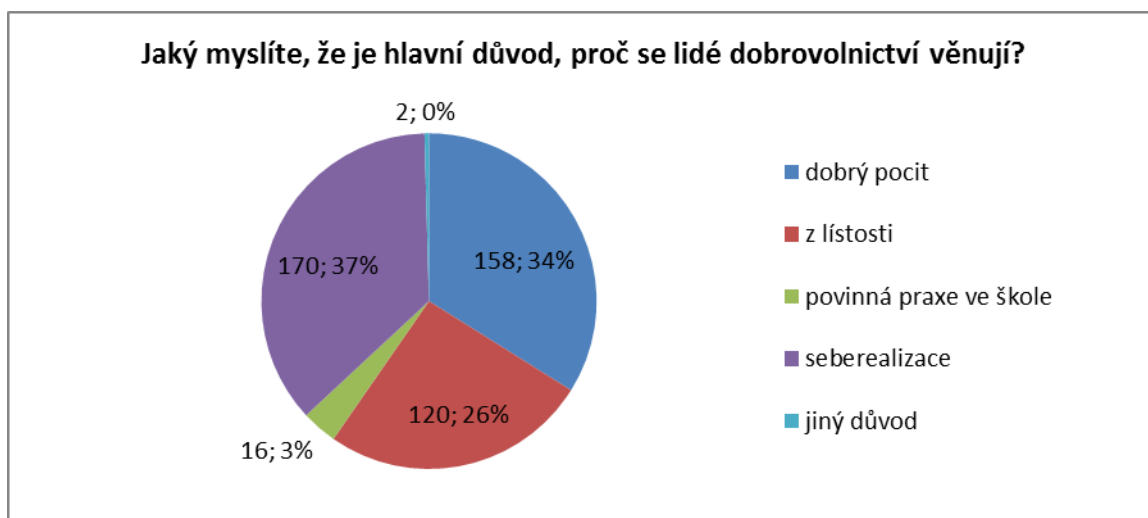

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Pátá otázka dávala respondentům opět možnost vybrat více odpovědí. Graf č. 7 jasně dokazuje, že nejvíce dobrovolníků působí dle dotázaných v oblasti sociální. Tuto možnost vybralo 92 jedinců. Podobných výsledků dosáhly oblasti volnočasových a zájmových organizací (53 a 61 označení). Malá část respondentů označila oblast ekologickou.

6) Jaký myslíte, že je hlavní důvod, proč se lidé dobrovolnictví věnují?
(možnost více odpovědí)

Graf 8: Důvod dobrovolnictví

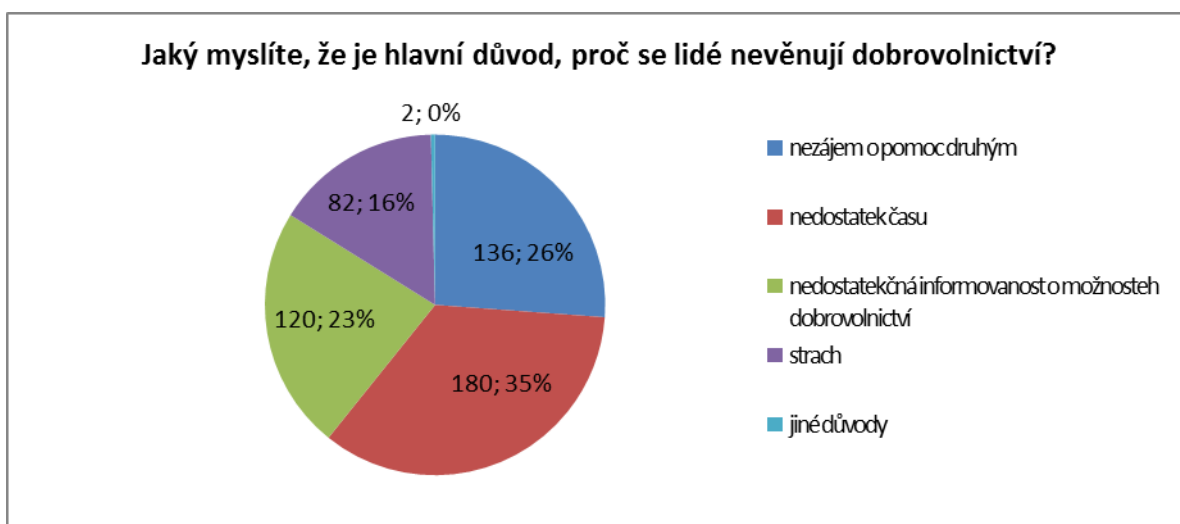

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Hlavním důvodem, proč se lidé věnují dobrovolnictví je dle dotázaných respondentů převážně dobrý pocit, seberealizace a lítost. Dotazovaní mohli označit více možností najednou. Dobrý pocit byl označen celkem 158 krát a stejně tak seberealizace, která byla označena 170 krát. Podobně označena byla i lítost, a to 120 krát.

7) Jaký myslíte, že je hlavní důvod, proč se lidé nevěnují dobrovolnictví?
(možnost více odpovědí)

Graf 9: Důvod nezájmu o dobrovolnictví

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Respondentům byla položena opačná otázka k otázce 6., tedy co je hlavním důvodem, proč se lidé nevěnují dobrovolnictví? Na uvedenou otázku mohl respondent opět vybrat více možností najednou. Nejčastější odpovědí byl nedostatek času, celkem 180 krát. 136 respondentů považuje za důvod neúčasti v dobrovolnictví nezájem o pomoc druhým. Často označenou možností byla také nedostatečná informovanost o možnostech dobrovolnictví. S tímto výsledkem se ztotožňuje také názor jednotlivých pracovníků v kvalitativním šetření. Hlavním důvodem je nedostatečná propagace činnosti NO. 82 dotázaných zvolilo jako důvod nezájmu strach, a to vzhledem k významu odpovědi není malé číslo.

9) Čím myslíte, že v současné době neziskové organizace přispívají do regionu?

Otevřená otázka (odpovězte svými slovy)

Respondentům byla položena otevřená otázka, čím neziskové organizace přispívají do regionu. Na tuto otázku měli respondenti odpovědět vlastními slovy. Dle získaných odpovědí přispívají neziskové organizace zejména pomocí v sociálních oblastech. Pomocí v rodinách, u seniorů a mládeže.

Vybrané odpovědi respondentů:

„Plnohodnotné trávení času dětí a mládeže (ať už sportem či jinými činnostmi) – učení se disciplíně, rozvíjení různých schopností; spolupráce mladé a staré generace – učení se vzájemné úctě a respektu; vychovávání mladé generace, učení se komunikaci, to vše vede v budoucnu v bezproblémovém se zapojení do pracovního procesu v region, snížení možné kriminality atd.“

„Svým sociálním cítěním a snahou pomoci druhým.“

„Zlepšují kvalitu žití v regionu a pomáhají tam kde to stát (region) zanedbává.“

„Pomoc v sociální oblasti (lidé v nouzi apod.) a v zájmových činnostech pro mládež.“

„ Pomáhají sociálně slabším, handicapovaným a menšinám s prací a vzděláním.“

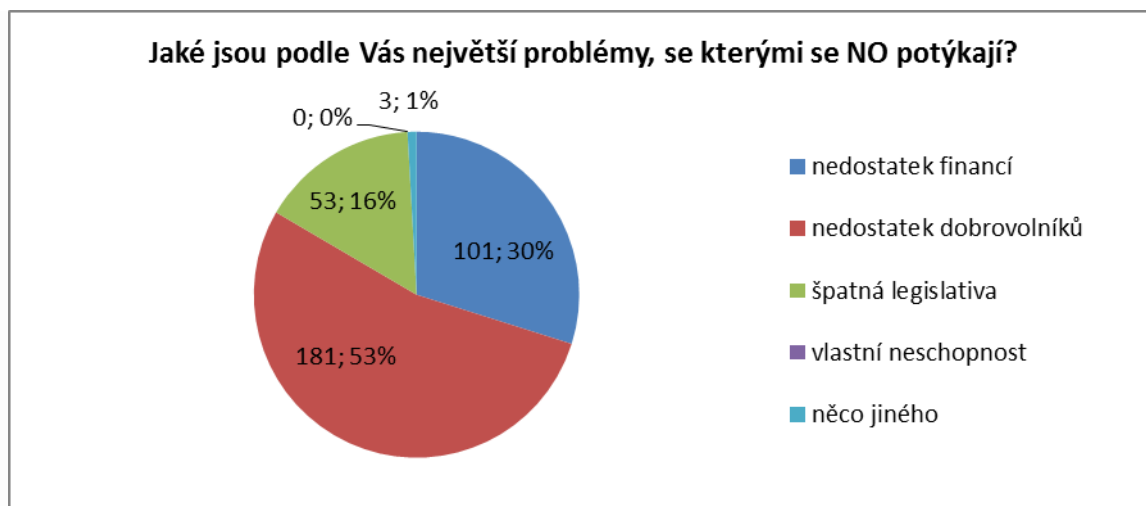
„ Pomoc sociálně slabším rodinám a důchodcům“

„ Pomoc sociálně slabým.“

10) Jaké jsou podle Vás největší problémy, se kterými se neziskové organizace potýkají?

(možnost více odpovědí)

Graf 10: Problémy neziskových organizací

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Dotazníkové šetření nadále zjišťovalo, jaké jsou největší problémy, se kterými se podle veřejnosti neziskové organizace potýkají. Z grafu č. 10 je patrné, že nejčastější odpovědí byl nedostatek dobrovolníků, odpovědělo tak 181 respondentů (53%). Veřejnost si prokazatelně uvědomuje, že dobrovolníků je málo. Druhým nejčastějším důvodem je dle 101 respondentů (30%) nedostatek financí. Otázka opět nabízela možnost vybrat více možností najednou a tak se mezi odpověďmi objevila také 53 krát (16%) špatná legislativa. Pouze 3 oslovení ze stanovených odpovědí nevybrali a zvolili možnost odpovědět vlastními slovy a to „*lhostejnost veřejnost, nedostatečné prostory a malá podpora regionu*“.

11) Co by dle Vás pomohlo neziskovým organizacím ke zvýšení významu dobrovolnictví a jejich činnosti v regionu?

Otevřená otázka (odpovězte svými slovy)

Na otázku týkající se zvýšení významu dobrovolnictví odpovídali dotázaní vlastními slovy. Respondenti, kteří na tuto otázku odpověděli, se převážně shodli, že je nutné zapracovat na nápravě následujících témat, konkrétně na nedostatku informací o neziskových

organizacích a jejich činnosti. Dále na nedostatečném zájmu státu, obcí a měst, ve kterých působí, nedostatečné motivaci k činnosti dobrovolníka a nedostatečném financování jednotlivých organizací.

Vybrané odpovědi respondentů:

„Podle mě asi nějaká reklama, která ostatní lidi motivuje k dobrovolnictví. A poté určitě nějaké finance na zajištění lepších možností.“

„Lepší PR a větší pomoc od státu. Dobré by bylo i změnit legislativě a zapojit do toho soukromý sektor, který by se musel aktivně zapojit.“

„Veřejná propagace např. vedením města, kraje...“

„Větší informovanost.“

„Lepší informovanost lidí, poznání těchto lidí v nouzi... Jelikož se všichni vidíme, jako cizí lidi mezi sebou... Protože ‘cizímu’ člověku se pomáhá s nechtí a máme k němu předsudky (co je to vůbec za člověka)... ‘Sami máme přeci málo’“

„Větší zájem obcí a občanů v regionu, nábor dobrovolníků ve školách, letáky, reklama.“

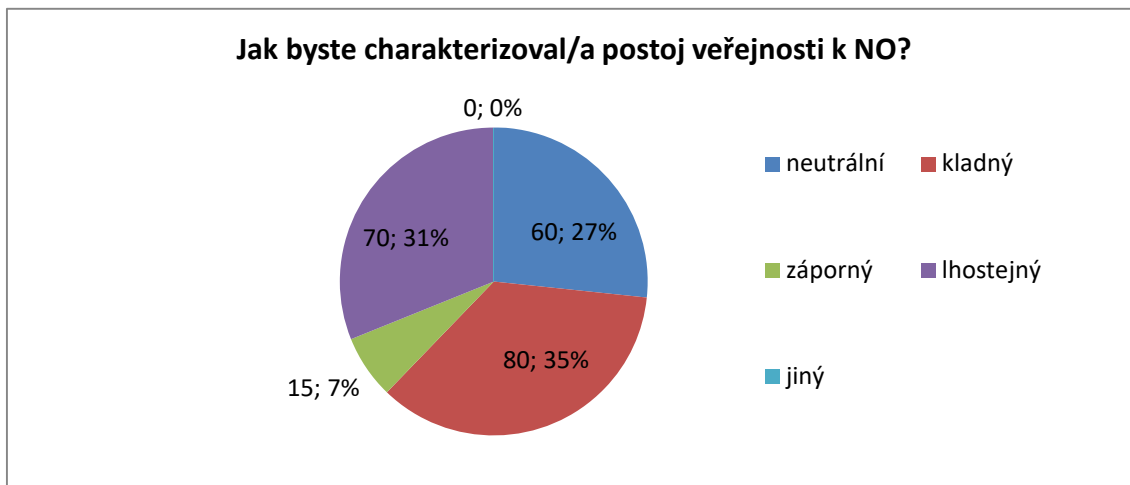
„Podpora obcí.“

12) Jak jsou podle Vás neziskové organizace ve Středočeském kraji financované ze strany státu, krajů a obcí?

Na číselné ose respondenti hodnotili, jak jsou dle jejich názoru NO financovány ze strany státu, krajů a obcí. Názory respondentů se v této otázce lišili, ale hodnocení se drželo převážně středu stupnice. Několik respondentů doplnilo tuto otázku svými slovy, a to tak, že neziskové organizace jsou málo finančně podporované, vzhledem k podpoře, kterou státu poskytují.

13) Jak byste charakterizoval/a postoj veřejnosti k neziskovému sektoru?
(možnost více odpovědí)

Graf 11: Postoj veřejnosti k NO

(Zdroj: Vlastní výzkum)

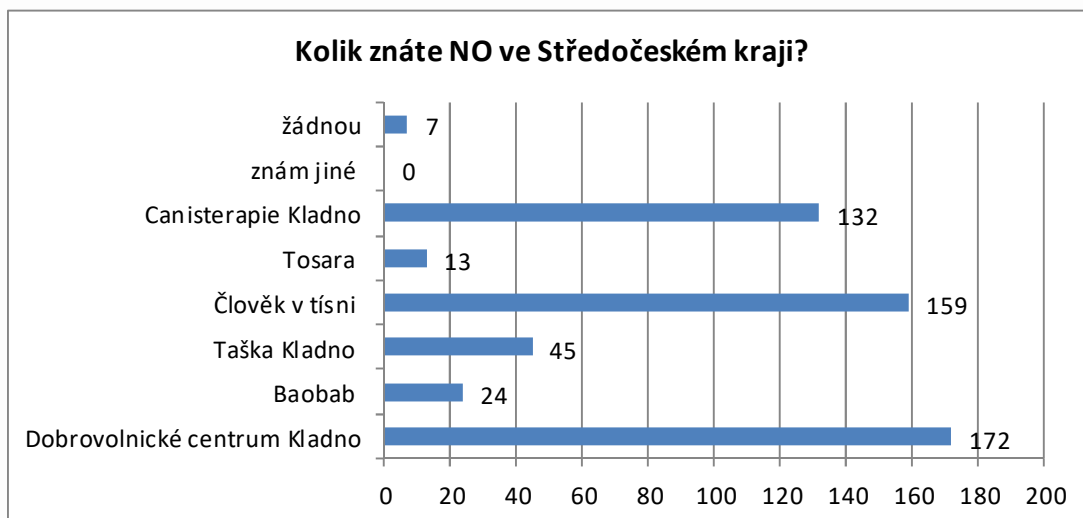
Z grafu č. 11 je patrné, že se dotázaní v hodnocení postoje veřejnosti k neziskovým organizacím neshodnou. Jako postoj kladný, neutrální či lhostejný popsalo vždy cca 30% dotázaných. 15 jedinců pak označilo postoj jako záporný. Na tuto otázku mohl respondent odpovědět výběrem více možností. Respondenti, kteří označili odpověď neutrální, také označili odpověď lhostejný, celkem 29 krát. U 2 respondentů byla odpověď označena kladný i neutrální.

14) Kolik znáte neziskových organizací ve Středočeském kraji?

Uvedená otázka byla respondentům položena s nabídkou možností počtu neziskových organizací 1 až 3, 4 až 8, 9 a více a žádnou. Minimum neziskových organizací – 1 až 3 – zná ve Středočeském kraji 154 (83%) respondentů. 4 až 8 neziskových organizací v kraji vede v patrnosti 24 (13%) respondentů a 7 (4%) respondentů nezná žádnou neziskovou organizaci.

15) Znáte některou z níže uvedených neziskových organizací ve Středočeském kraji?
(možnost více odpovědí)

Graf 12: Znalost NO ve Středočeském kraji

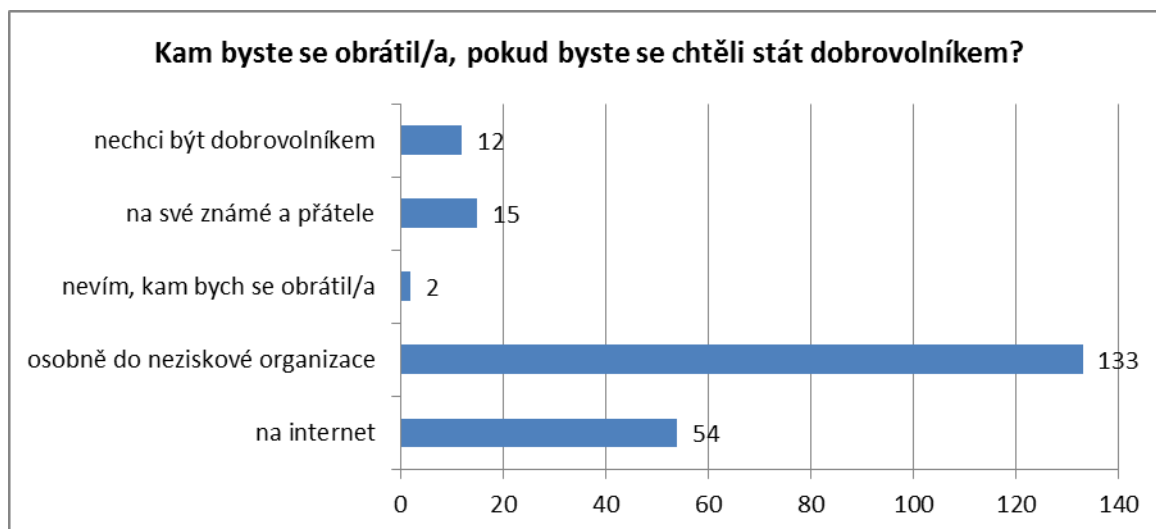

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Nejčastěji uváděnou organizací bylo Dobrovolnické centrum Kladno, 172 krát, Člověk v tísní 159 krát a Canisterapie Kladno 132 krát. V povědomí dotázaných je zastoupena také Taška Kladno, 45 krát, Baobab, 24 krát, Tosara, 13 krát. 7 respondentů nezná žádnou z uvedených organizací.

16) Kam byste se obrátil/a, pokud byste se chtěli stát dobrovolníkem?

Graf 13: Kam se obrátit v případě zájmu o dobrovolnictví

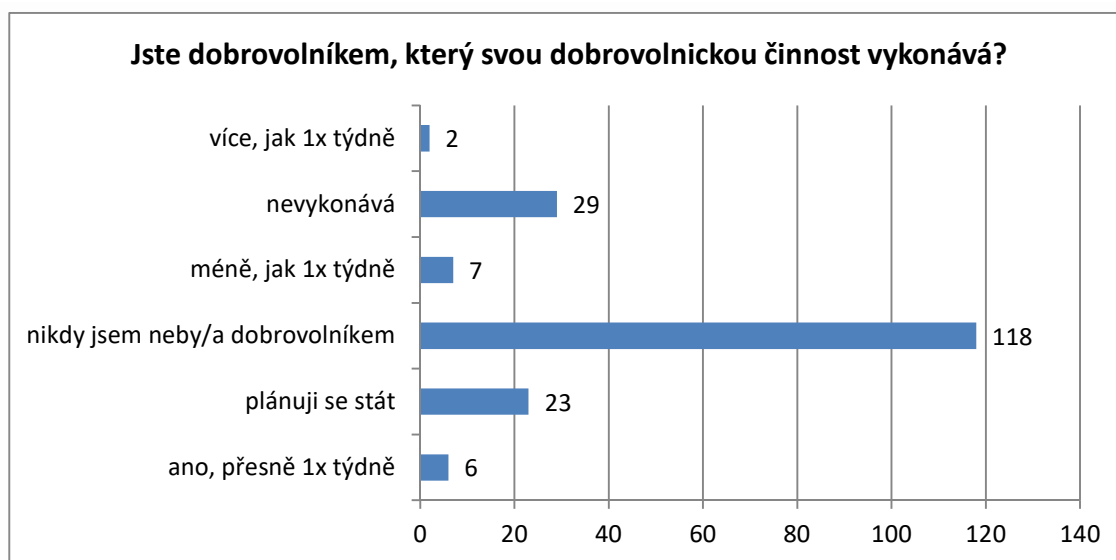

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z výsledků průzkumu je zřejmé, že by informace týkající se zahájení činnosti dobrovolnictví, hledali respondenti osobně v dané organizaci. Tuto možnost vybralo 133 respondentů. Komunikace a získání informací prostřednictvím internetu je v současné době hojně využíváno. 54 dotázaných by internet využilo. Přátel a známých by se zeptalo 15 jedinců. Na výběr dostali dotázaní také možnost, že nechtějí být dobrovolníkem a tedy by nesháněli bližší informace. Odpovědělo tak 12 dotázaných. Pouze 2 respondenti nevěděli, kam by se pro informace obrátili.

17) Jste dobrovolníkem, který svou dobrovolnou činnost vykonává?

Graf 14: Aktivita dobrovolnické činnosti

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Nadpoloviční většina (118 respondentů - 64% z celku) nikdy dobrovolníkem nebyla. Další významnou skupinou bylo 29 respondentů (16%), kteří dobrovolnickou činnost v současné době nevykonávají. Přesně 1 x týdně vykonává činnost 6 (3%) dobrovolníků, 2 (1%) dobrovolníci se věnují více než 1 x týdně a 7 (4%) dotázaných naopak méně nežli 1x týdně. 23 (12%) respondentů se plánuje dobrovolníkem stát. Z průzkumu vyplývá, že aktivních dobrovolníků a zájmu o tuto činnost je málo.

18) Měl/a jste možnost pracovat nebo pracujete v některé z níže uvedených organizací jako dobrovolník? (možnost více odpovědí)

Graf 15: Zkušenost v NO

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Samozřejmostí poslední otázky byla možnost odpovědět výběrem více odpovědí. Nejvíce respondentů (14 jedinců) pracuje, popř. pracovalo v Dobrovolnickém centru Kladno, 8 respondentů pracuje nebo pracovalo v Canisterapii Kladno a 2 dotázaní jsou aktivní v neziskové organizaci Taška Kladno. 155 respondentů nikdy nepracovalo v žádné z neziskových organizací. Celkem 4 respondenti označili dvě neziskové organizace najednou. 10 dotázaných pracuje či pracovalo pro jinou, ve výběru neuvedenou organizaci. Těmi jsou Červený kříž, Adra, Hestia a další NO z hlavního města Prahy.

5.1.3 Statistická analýza dat

Testování závislosti mezi pohlavím a dobrovolnickou činností.

Hypotéza č. 1: Pohlaví

H0: Neexistuje závislost mezi pohlavím respondenta a zapojením se do dobrovolnictví

H1: Existuje závislost mezi pohlavím respondenta a zapojením se do dobrovolnictví

Tabulka 3: Očekávané četnosti (Pohlaví)

Pohlaví	Jste dobrovolníkem, který svou dobrovolnou činnost vykonává?						
	1x týden	plánuji se stát	nikdy jsem nebyl/a	méně jak 1x týdně	nevykonávám	víc jak 1x týdně	Celkem
ženy	3.99	15.29	78.46	6.65	19.28	1.33	125
muži	2.1	7.71	39.54	3.35	9.72	0.67	60
Celkem	6	23	118	7	29	2	185

Zdroj: vlastní zpracování programem Statistica

Po dosažení do vzorce vychází testové kritérium:

$$G = 9.067$$

$$\text{Kritická hodnota: } \chi_{(1-\alpha); df} = 11.07$$

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu (H_0) o nezávislosti jednotlivých znaků nezamítáme.

Statistická analýza dat potvrzuje H_0 , to znamená, že neexistuje závislost mezi pohlavím respondenta a jeho zapojením do dobrovolnické činnosti. Při výkonu dobrovolnické práce není rozdíl mezi ženou a mužem.

Testování závislosti mezi rodinným stavem (životní situací) a dobrovolnickou činností.

Hypotéza č. 2: Rodinný stav

H_0 : Neexistuje závislost mezi rodinným stavem respondenta a zapojením se do dobrovolnictví

H_1 : Existuje závislost mezi rodinným stavem respondenta a zapojením se do dobrovolnictví

Tabulka 4: Očekávané četnosti (Rodinný stav)

Rodinný stav	Jste dobrovolníkem, který svou dobrovolnou činnost vykonává?						Celkem
	1 x týden	plánuji se stát	nikdy jsem nebyl/a	méně jak 1 x týdně	nevykonávám	víc jak 1 x týdně	
žonatý/vdaná s dětmi	1.33	5.1	26.15	1.55	6.43	0.44	41
rozvedený/rozvedená	0.97	3.37	19.14	1.14	4.7	0.32	30
žonatý/vdaná, bez dětí	0.49	1.86	9.57	0.57	2.35	0.16	15
svobodný/ svobodná	1.14	4.35	22.32	1.32	5.49	0.38	35
žiji s přítelem/ přítelkyní s dětmi	0.84	3.23	16.58	0.98	4.8	0.28	26
vdovec/vdova	0.16	0.62	3.19	0.19	0.78	0.05	5
žiji s přítelem/ přítelkyní, bez dětí	1.7	4.1	21.5	1.25	5.17	0.36	33
ostatní	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	6	23	118	7	29	2	185

Zdroj: vlastní zpracování programem Statistica

Po dosažení do vzorce vychází testové kritérium:

$$G = 201.188$$

$$\text{Kritická hodnota: } \chi_{(1-\alpha); df} = 49.802$$

Na hladině významnosti 5 % nulovou hypotézu (H_0) o nezávislosti jednotlivých znaků zamítáme a přijímáme hypotézu H_1 , která nám říká, že zde určitá závislost existuje.

V uvedeném příkladu hypotézy č. 2 získaná data potvrzují, že existuje vztah mezi rodinným stavem (životní situací) dobrovolníka a vykonávanou dobrovolnickou činností.

5.2 Kvalitativní šetření

5.2.1 Příprava a průběh šetření

Prostřednictvím kvantitativní metody výzkumu budou zkoumány vybrané neziskové organizace. Uvedené organizace jsou svou činností zaměřeny na sociální služby.

Pro tuto část šetření byla vybrána oblast Středočeského kraje. Autor Hendl (2012) ve své knize uvádí, že pro získání numerických a přesných dat je určena metoda kvantitativního výzkumu, kdežto kvalitativní výzkum je dle autora Miovského (2006) charakteristický malým počtem zkoumaných osob a velkým počtem různorodých informací.

Sběr dat

Pro získání potřebných dat k vytvoření kvalitativní metody byly osloveny jen jednotlivé vzorky respondentů. Pro tento typ sběru dat byly využity rozhovory s pracovníky dobrovolnických center a přímo se samotnými dobrovolníky. Rozhovory byly zaměřeny na činnost organizací a na jejich význam pro rozvoj v regionu. Každý z respondentů měl svůj prostor k vyjádření vlastních poznatků a zkušeností s danou neziskovou organizací, ale také s působením ostatních organizací ve Středočeském kraji. Sběr potřebných dat se uskutečnil od září do ledna 2017.

Charakteristika výzkumného vzorku

Následující část poskytne hlubší pohled na dobrovolnictví a jeho význam. Shrnuje poznatky a rozšiřuje je o doplňující informace. Oslovené neziskové organizace Dobrovolnické centrum Kladno, Canisterapie Kladno a Tosara, respektive jejich členové poskytlí ucelený rozhovor a všechna potřebná data ke zpracování. I přes předchozí souhlas k rozhovoru dvě zbývající organizace osobní spolupráci odmítly. Z důvodu nastalé reorganizace během sběru dat v neziskových organizacích Baobab a Člověk v tísni, nebylo možné osobní rozhovory uskutečnit. Na opakované požádání nebylo reagováno, případně byla zaslána informace, že veškerá potřebná data jsou uvedena ve výroční zprávě nebo na webových stránkách jednotlivých organizací. Z tohoto důvodu bylo terénní šetření doplněno o rozhovory s osmi dobrovolníky.

5.2.2 Rozhovory se členy neziskových organizací

V této kapitole jsou zpracována nejdůležitější data z rozhovorů a dále jsou shrnuty odpovědi na otázky jednotlivých respondentů. Text je částečně doplněn také doslovnými citacemi. Uvedené citace jsou v textu označeny odlišně. Citace je vždy označena autorem dané myšlenky. Z důvodu zrušení osobní schůzky dvou neziskových organizací, jsou

uvedeny rozhovory Dobrovolnického centra Kladno (dále jen „DCK“), Canisterapie Kladno (dále jen „CK“) a Tosara.

➤ **Proč jste se rozhodli založit Vaší organizaci?**

Organizace se většinou shodují, že hlavním důvodem jejich vzniku je pomoc a podpora druhým. Všechny organizace působí v sociální oblasti, ale zaměření na klienty, se kterými pracují je rozdílný. Některé organizace využívají dobrovolníky jako podporu jejich činnosti, jiné organizace existují zejména díky jejich práci. Organizace se svou činností snaží prostřednictvím dobrovolníků zajistit určitou nadstavbu klientů, které se ze strany státu nedostává. Canisterapie Kladno již dříve působila pod jiným vedením, ale z důvodu rozdílných názorů se část bývalé organizace rozhodla založit novou organizaci.

DCK: "Ředitelkou organizace jsem se stala až několik let po vzniku, původní zakladatelka organizaci vytvořila, protože měla pocit, že sociální služby v Kladně jsou potřeba podpořit."

CK: „Po neshodách s původním vedením, jsme se rozhodli založit sami novou organizaci.“

Tosara: „Na začátku jsme působili na Slovensku, kam jsme jezdili za romštinou, po 4 letech jsme se rozhodli, že nemá smysl dělat tyto aktivity tak daleko. V Praze bylo těchto programů hodně. Proto jsme, hledali sociálně vyloučené lokality mimo Prahu, a tak jsme se rozhodli pomáhat tam. Od roku 2016 máme volnočasový program ve Slaném.“

➤ **Kolik máte dobrovolníků?**

Počet dobrovolníků v organizacích se poměrně liší. Je to zapříčiněno tím, kolika programům se jednotlivá organizace věnuje. Nejvíce dobrovolníků sdružuje Dobrovolnické centrum Kladno, které uvádí přibližně 130 dobrovolníků. Tento počet je rozdělen do mnoha programů a aktivit, které jsou v rámci organizace vytvořeny. Ostatní organizace nepůsobí přímo jako dobrovolnická centra, ale dobrovolníky ve svých programech využívají. Mimo dobrovolníků se organizace skládají ze stálých členů a vedení samotného. Téměř každý z těchto účastníků vykonává dobrovolnictví, protože samotná náplň práce je vykonávána ve volném čase a bez finančního zisku. Organizace Tosara využívá dobrovolníky zejména v individuálním doučování, dále pak jako výpomoc koordinátorce ve skupinovém doučování.

DCK „Cca 130.“

CK: „24 členů, 14 canisterapeutických týmů v aktivní činnosti, zbytek psůvodů s pejsky je v přípravném výcviku na složení zkoušek canisterapeutického týmu.“

„Počet členů a dobrovolníků pro Doučování ve Slaném je nyní jedna koordinátorka a jedna lektorka skupinového kroužku, které pomáhá 1-2 dobrovolníci. V individuálním doučování jsou zapojeni dobrovolníci, které vede koordinátorka.“

➤ **Jaký má Vaše činnost význam pro rozvoj v regionu?**

Význam organizací je velký, i když převážně v dané oblasti. Tuto otázku mohou zhodnotit zejména zařízení a klienti, u kterých dobrovolníci a lidé z center působí. Vzhledem k pozitivním ohlasům a žádostem o spolupráci mohou organizace svými slovy říct, že jejich činnost v regionu význam má. Dobrovolnické centrum Kladno se svými programy snaží zlepšit prostředí sociálně-zdravotních zařízení. Dále se snaží poskytovat potřebné informace formou kurzů a seminářů, které jsou nejen pro dobrovolníky centra, ale i pro širokou veřejnost. Kurzy a semináře jsou převážně zdarma, případně za symbolický poplatek.⁹ Canisterapie Kladno se svými psy navštěvuje školy, školky, sociální a zdravotní zařízení a dále svou práci zaměřuje na hendikepované. Všichni dobrovolníci svou práci pomáhají klientům zpříjemnit všední den, který často tráví jen na lůžku. Tuto psychickou podporu samotné město a někdy ani zařízení nedokáže zajistit. Důkazem významu organizací je i jejich dlouholeté působení v regionu. Organizace Tosara a Člověk v tísní svými programy pomáhají vylepšit začlenění znevýhodněných dětí a tím podporují školní zařízení a částečně i provádějí prevenci kriminality. Organizace je zaměřena zejména na obyvatele, kteří jejich pomoc potřebují, bez pomoci by byl jejich život velmi obtížný. Spolek Baobab je svou činností ojedinelý, v Kladně pomáhá nedostatečné podpoře v oblasti sociálních služeb. Svou činností organizace přispívá do regionu a v případě větší podpory města a státu by svou práci mohla velmi zefektivnit v celém regionu. Podpora financí, projektů a pracovníků (dobrovolníků) by svůj význam velmi zvýšila.

DCK: „Rozvoj dobrovolnictví, které v ČR není propagováno tolik, jako ve světě. Větší propojení lidí v regionu, spolupráce mezi různými organizacemi, neziskovkami a firmami,

⁹ Prostřednictvím programu Lidice je snaha Dobrovolnického centra Kladno zachovat památku a historii této události. V roce 2016 byl pořádán pro Základní školy v Kladně (konkrétně pro žáky 4. a 6 ZŠ) pochod do Lidic. Žáci se dozvěděli víc o historii Lidic, prošli se po pietním území a vyslechli několik slov od pamětnice. Pro velký úspěch je v plánu tento pochod opakovat i v letošním roce 2017. V rámci této aktivity bylo možné také propojit dva programy centra a to Dobrovolnictví pro rodiny s dětmi a Lidice. Je velmi důležité podporovat kulturu a bohužel i ošklivé události, které se stali zejména pro to, aby se už nikdy neopakovali. Byla by škoda nechat vše v zapomnění, když je možné zajistit, aby se dostali informace dál přímo od těch, kteří vše sami zažili.

zapojení veřejnosti do akcí. Lidé ví, kam se mohou v případě různých životních situací obrátit, nebo se to alespoň snažíme. Lepší prostředí v sociálně-zdravotnických zařízeních."
CK: „*Naše týmy dochází do některých školek, škol a zařízení s následnou péčí o děti, handicapované a seniory v regionu.*"

Tosara: „Dobrovolníci a pracovníci se věnují dětem, kterým se snažíme pomoci lépe se začlenit mezi ostatní děti. Podpora vzdělávání a volnočasových aktivit. Dále určitá prevence kriminality. Sami pokroky vidíme. Děti sami mají zájem o tento program. Naší snahou je také podpora rodičů, kterým pomáháme a dále komunikujeme se školními zařízeními."

➤ **Získali jste nějaké ocenění, vyhráli jste nějakou soutěž, čeho si vážíte?**

Pro organizace, zejména pro dobrovolníky, je největším oceněním spokojenost klienta. Dobrovolnické centrum Kladno si již vybuďovalo dlouholetou tradici. Jejich pomoc byla poskytnuta více než 500 klientů. DCK i Canisterapii Kladno spojuje ocenění Křesadlo. Již několik členů z organizace bylo oceněno a nominováno do dalšího ročníku. Canisterapie Kladno je také vítězem programu - Tesco, kde se na základě hlasování zákazníků v regionu stali regionálním vítězem 1. ročníku. Organizace Tosara je hrdá na děti z programu Doučování, které si často vybírají pokračování ve výuce místo nabízených her. Tohoto si dobrovolníci a pracovníci cení nejvíce, těší je zájem o jejich práci. Dále k tomu patří i zařazení mnoha dětí do klasického školního zařízení.

DCK: „Jediné dobrovolnické centrum v Kladně a okolí, transparentní organizace s 15letou historií a více než 500 klienty. Snažíme se být soběstační a rozvíjet naše aktivity i mimo samotný rámec dobrovolnictví – akce pro veřejnost, semináře, sociální poradenství, aj."

CK: „Prospěšnost NO v regionu spočívá v edukačních a osvětových aktivitách organizace, přímé práce v zařízeních u s klienty (děti, senioři, handicapovaní). Spotěšením můžeme uvést, že 2 dobrovolníci z Canisterapie Kladno byli za tuto činnost nominováni na cenu Křesadlo – cenu pro dobrovolníky za rok 2016."

Tosara: „Pro nás je velkým úspěchem pokrok našich dětí. Dále zařazení předškolních dětí do klasického školního zařízení. Za úspěch považujeme, že náš program děti baví a přináší jim nejen radost, ale také i znalosti potřebné do školy."

➤ **Jak a čím pomáhá region Vaší činnosti?**

Každá organizace podporu regionu pociťuje rozdílně. Dobrovolnické centrum Kladno v minulých letech získávalo větší finance od Magistrátu města Kladno. V současné době se tato pomoc minimalizovala. Dle organizace Canisterapie Kladno, je podpora státu a regionu nedostatečná a největší rezervy jsou zejména ve spolupráci s uvedeným regionem. Přesto Canisterapii Kladno určitou míru podpory regionu pociťuje, zejména po

finanční stránce, dále pak prostřednictvím představení a propagace samotné organizace. Organizace je každoročně zvaná na Dny města Kladno, které jsou pořádány pro obyvatele města a okolí. Další podpory si váží také ze strany samotných zařízení, která je zvou na canisterapeutické aktivity. Organizace si podpory váží, ale vidí v ní stále nedostatky. Organizace Tosara získává částečnou finanční podporu od města Slaný.

DCK: „Spolupráce s lidmi z různých organizací a zájmových spolků, vzájemná účast na akcích, propagace akcí. Magistrát by mohl přispívat opět 200tis jako v minulých letech, ministerstva by také mohla přidat.“

CK: „Region nás částečně podporuje finančně a umožňuje nám se prezentovat na jeho každoročních akcích pro občany regionu. Dále nás představitelé regionu zvou do jejich zařízení pro děti a seniory k provádění canisterapeutických aktivit. Myslíme si, že nemáme dostatečnou podporu státu a vidíme rezervy ve spolupráci s regionem.“

Tosara: „Financování od měst je komplikované, dříve jsme měli podporu ze strany Agentury pro sociální začleňování. Na základě této podpory jsme uskutečnili projekt, díky kterým jsme měli možnost získat nějaké finance. Město Slaný nám poskytlo minulý rok 20.000,- Kč. Za tuto podporu jsme rádi, ale vzhledem k vyšší nákladům je to málo.“

➤ **Jak a čím pomáhá stát a kraj Vaší činnosti?**

Na uvedenou otázku odpověděly organizace velmi stručně, ale rozdílně. Podpora ze strany státu a kraje pro Dobrovolnické centrum Kladno je hlavně finanční a to dotacemi. Canisterapie Kladno nevidí žádnou podporu, mimo legislativy na které se podílejí. Organizace Tosara se snaží dosáhnout dotací od kraje, ale velké podpory se jim nedostává.

DCK: „Stát pomáhá zejména dotacemi.“

CK: „Obáváme se, že ničím konkrétním, snad kromě legislativy, na jejich tvorbě se podílejí.“

Tosara: „Snažíme se žádat o finance na kraj, ale náš program asi není tak zajímavý a velký, aby byl podpořen.“

➤ **Jak by mohl region více pomoci rozšíření a zefektivnění Vaší činnosti?**

Pomoc regionu neziskovým organizacím si představují především poskytnutím nebytových prostor, které by organizace využívaly pro svou činnost, školení, pro uložení potřebných pomůcek apod. Také pomoc v oblasti propagace by organizacím umožnila zefektivnit jejich činnost. Tím by organizace měly šanci získávat více dobrovolníků a sponzorů.

DCK: „Bezplatný nájem větších nebytových prostor v centru by nebyl k zahzení. Případně podpora propagace organizací a dobrovolnictví, větší zapojení města a zástupců do plánování činnosti, do akcí.“

CK: „Region by nám velmi pomoc poskytnutím skladového prostoru pro uskladnění canisterapeutických pomůcek, případně prostoru, kde by se týmy canisterapie mohly scházet k rámci vzdělávání a rozvoje canisterapeutických týmů.“

Tosara: „Větší zájem města, zastupitelů a sociálních odborů.“

➤ **Z jakých příjmů převážně funguje Vaše nezisková organizace?**

Finanční příjmy každé organizace jsou rozdílné. Hlavním kritériem způsobujícím rozdíly je velikost organizace a její poskytované služby. Toto kritérium je podstatné pro mnoho atributů při získávání peněz. Dalším kritériem je samotná činnost neziskové organizace. Zejména Canisterapie Kladno přijímá největší podporu financí od sponzorů a z grantů. Dobrovolnické centrum Kladno získává více než polovinu financí od státu a to díky žádostem o dotace a na ministerstvech. Nejvíce oslovují MPSV, MŠMT, MZ a MV. Velkou část potřebných financí pokrývají sponzorské dary.

DCK: „Viz tabulka v příloze – cca 60% stát, 4% příjmy Magistrát město Kladno, 36% sponzorské dary.“

CK: „10% vlastní zdroje, 70% sponsoring / granty, 20% příspěvek region - Magistrát apod.“

Tosara: „Největší naší podporou jsou finanční dary, dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, dar z Nadačního fondu Albert a grant pro nestátní neziskové organizace.“

➤ **Jaké jsou Vaše největší výdaje?**

Jak bylo již konstatováno, každá organizace se potýká s nedostatkem financí. Často jsou výdaje mnohem vyšší než příjmy, to potvrzují i dotazované organizace. Pro dobrovolnické centrum Kladno jsou nejvyšší položkou mzdy. Canisterapie Kladno uvedla, že jejich největším výdajem jsou vzdělávací kurzy. Nezbytné a drahé jsou pomůcky nejen pro psy a dobrovolníky, ale také pro klienty. Pro organizaci Tosara jsou největšími výdaje na cestovné, vzdělávání a prostory.

DCK: „Nejvyšší výdaje jsou na mzdy, procentuální výše je závislá na celkových příjmech. Příjmy ve 2015 = 858.048 a procento na mzdy bylo 55%. V r. 2016, byly příjmy o cca 600tis. vyšší než v r. 2015 a procento na mzdy bylo 45%. V celku za uplynulá léta se náklady na mzdy pohybují od 50 do 60% z celkových nákladů. R. 2016 byl velmi úspěšný z hlediska darů, takže byly i vyšší náklady na materiál.“

CK: „Průběžné vzdělávání – semináře, přednášky, workshopy. Pomůcky pro výkon canisterapie.“

Tosara: „Největší naše výdaje jsou osobní náklady, dále pak jsou to služby a spotřeba materiálů.“

Doplnění respondentů

Nedostatkovým je pro organizace také čas. Zejména Dobrovolnické centrum Kladno by potřebovala získat více financí, které by mohli vložit na delší pracovní úvazky koordinátorů, kteří by se mohli více věnovat projektům a nikoliv samotné administrativě. V závislosti na nižších dotacích je nižší také počet zaměstnanců a tím i menší počet pracovníků a programů. Motivací dobrovolníků se v současné době zabývají sami, protože dobrovolníků ubývá. Snahou centra je zajistit i pro tyto členy zajímavé programy, semináře nebo různé doplňkové aktivity. Činnost Canisterapie Kladno je založena na dobrovolné činnosti všech jejích členů. Z toho důvodu je motivace součástí mentálního nastavení každého z dobrovolníků.

5.2.3 Rozhovory s dobrovolníky

Rozhovorů se účastnilo celkem osm dobrovolníků. Dobrovolníkům bylo položeno celkem sedm stejných otázek. Odpovědi respondentů byly převážně stručné. Rozhovory s dobrovolníky byly vedeny pro získání pohledu na činnost i z opačné strany organizace. Oslovení dobrovolníci jsou z různých věkových skupin a s různým povoláním. Mezi oslovenými dobrovolníky byli také studenti a senior v důchodu. Uskutečněné rozhovory byly nahrány na diktafon a po přepsání byly smazány. Všechny doslovné přepisy rozhovorů jsou v příloze č. 3.

Tabulka 5: Popis dobrovolníků

DOBROVLNÍCI

jméno	věk	vzdělání	povolání	jméno	věk	vzdělání	povolání
Helča	25	OA	pozemní letuška	Kačka	26	VŠ	administrativa
Tom	31	VŠ	zdravotní sestra	Jakub	19	SŠ	student
Marek	34	SOU	prodavač	Milada	63	SŠ	důchodce
Veronika	16	SŠ	studentka	Blanka	32	VŠ	na rodičovské dovolené

(Zdroj: Vlastní zpracování)

➤ **Proč jsi dobrovolník?**

Dobrovolníkem se každý stává z jiného důvodu, ale pro všechny oslovené byli společným důvodem pomoc, volný čas a radost. Jeden z dobrovolníků se z časových důvodů aktivně činnosti nevěnuje, ale snaží se příležitostně. Dobrovolníci chtějí být užiteční, pomáhat klientům zpříjemnit všední dny a naplnit tak i své volné chvíle. Pro mnohé je to určitá seberealizace a možnost rozvíjení osobnosti, případně i možnost navázat nové kontakty. Pro některé se jedná o naplnění vlastního života, kdy nemají s kým trávit volný čas.

➤ **Na jakou oblast a činnost se zaměřuješ?**

Všichni dobrovolníci se pohybují v sociálních službách, někteří docházejí do dětského domova na Kladně, do domova pro seniory na Kladně, do Azylového domu nebo navštěvují program 5P. Někteří dobrovolníci svou činnost uplatňují také v jiných než uvedených centrech. Jeden z dobrovolníků poskytuje pomoc při sportovních akcích pro děti i dospělé. Někteří mimo uvedená zařízení podporují také jednorázové akce svých organizací. Oblasti, na kterou se zaměřují, jsou různorodé.

➤ **Dle tvého názoru je hodně nebo málo dobrovolníků?**

Na uvedenou otázku byla shodná odpověď. Podle oslovených je dobrovolníků nedostatek. Dobrovolníků totiž není nikdy dost. Každý se však rozchází v hlavním důvodu, proč tomu tak je. Někdo si myslí, že lidé tuto činnost nechťejí provádět zdarma, dle jiných jsou dobrovolníci podle veřejného mínění „divní“. V dnešní době o tuto činnost není takový zájem, protože mnoho lidí nemá čas a v případě, že čas mají, věnují jej jiným činnostem.

➤ **Co by tebe motivovalo věnovat se více dobrovolnictví? Případně co by ostatní motivovalo se zapojit do dobrovolnictví?**

Převážná většina respondentů odpověděla „*Mít více času*“. S tímto problémem se setkáváme v současné době velmi často. Někteří však doplnili, že by je motivovalo to, kdyby se k nim připojil nějaký známý, kamarád nebo člen rodiny. Někteří by volili jako motivaci možnost finančního výtěžku, ale v tomto případě by se již nejednalo o dobrovolnictví. Přesto by se dala finanční motivace nahradit možností poskytnutí zábavných aktivit, seminářů nebo volných vstupů do kulturních nebo sportovních center. Zajistí by pomohla větší propagace činnosti organizace v regionu.

➤ **Kde jsou dle tvého názoru největší nedostatky v dobrovolnictví?**

Mezi největší nedostatky v dobrovolnictví dle dotázaných patří finance, nedostatečná legislativa, podpora státu a regionu, dále pak nedostatečná odpovědnost některých pracovníků v zařízení. Častou odpovědí je nedostatečná informovanost veřejnosti a chybějící propagace činností organizací. Oproti vedení neziskových organizací, dobrovolníci nevnímají problém v nedostatku krytých prostor k činnosti organizace. V ostatních nedostatcích se převážně shodují.

➤ **Jaký má Vaše činnost význam pro rozvoj v regionu? Čím je Vaše NO prospěšná v regionu?**

Dle dobrovolníků je pomoc poskytována tam, kde nestačí stát, zaměstnanci ani rodina. Dobrovolníci si myslí, že jejich činnost má význam v regionu, podpora v zařízeních je malá, ale efektivní. Klienti si žádají jejich přítomnost a opakování akcí, žádají stále nové programy. Své činnosti a vloženého času si jsou vědomi také oceněním Křesadlo. Dalším úspěchem je dle dobrovolníků také dlouhá historie jednotlivých organizací, které jsou stabilní i v případě, že se vymění jejich členové. Činnost zůstává a pomoc je dále poskytována.

➤ **Jak by mohl region více pomoci rozšíření a vylepšení Vaší činnosti?**

Pomoc rozšíření a vylepšení činnosti dobrovolnictví by bylo možné v případě získání dalších financí. Dobrovolníci se shodují s vedením organizací, že bez dostatečné podpory měst a obcí, případně i státu je těžké tuto činnost udržet. Velkou podporou by dle jejich názoru bylo, aby se více o dobrovolnictví mluvilo v médiích. Dále rozšířit činnost do škol a zaměstnání. V případě zajištění větší propagace, by také bylo možné získat více sponzorů, kteří by poskytli větší finanční dary a získání více nových dobrovolníků.

6 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DISKUSE

V následující kapitole jsou zhodnoceny výsledky kvantitativního a kvalitativního šetření na základě získaných dat. Dochází ke shrnutí podložených informací z terénního šetření prostřednictvím dotazníků, které se uskutečnilo s respondenty ve Středočeském kraji. Následně jsou zhodnoceny výsledky dat získaných z rozhovorů s vedením, členy a dobrovolníky z vybraných neziskových organizací.

6.1 Zhodnocení výsledků kvantitativního výzkumu

Metoda kvantitativního šetření byla zaměřena na širokou veřejnost žijící ve Středočeském kraji. Pro toto šetření byl zvolen standardizovaný dotazník, který byl anonymní. S pomocí respondenty vyplněných dotazníků bylo následně možné zpracování dat a vyhodnocení výzkumných cílů a hypotéz. Oslovení respondentů neproběhlo elektronickou (internetovou) formou, ale osobním oslovením na ulici, ve školách, v zaměstnání. Osobní dotazování mohlo být doplněno o chybějící informace a poznatky z často otevřených rozhovorů.

Na základě získaných odpovědí kvantitativního šetření od respondentů první hypotéza stanovila, že neexistuje rozdíl mezi tím, zda dobrovolnictví vykovává žena nebo muž. Předpokladem bylo, že se více této činnosti věnují ženy. Z dotazovaných respondentů tak vychází, že pohlaví není rozhodující.

Druhé hypotetické šetření ukázalo, že je závislost na rodinném stavu dobrovolníka, který se zapojuje do dobrovolnické činnosti. Ze získaných údajů je tedy rozhodující, zda je dobrovolník svobodný, vdovec nebo vdova případně zda žije s partnerem a dětmi. Toto tvrzení se potvrdilo, protože v současné době péče o rodinu je časově náročná a není tolik prostoru k dalším aktivitám, jakými je dobrovolnictví. S uvedenými hypotézami byly následně zkoumány čtyři výzkumné cíle

Zhodnocení výzkumných cílů

Cíl 1: Dobrovolnictví je dle respondentů důležité.

Celkově je možné hodnotit, že dle všech respondentů je dobrovolnictví velmi důležité. Všechny odpovědi respondentů byli na číselné škále od čísla 6. Nejvíce respondentů

označilo číslo 9. Nikdo z respondentů neohodnotil důležitost pod číslo 5. Z daného výsledku je možné hodnotit, že dle veřejnosti je dobrovolnictví důležité. **Výzkumný cíl č. 1 se potvrzuje.**

Cíl 2: Zvýšení významu a činnosti dobrovolnictví v regionu by pomohla větší informovanost a propagace.

I přes možnost otevřené odpovědi u této otázky se vyjádření respondentů poměrně shodovala. Převážná většina tvrdí, že ke zvýšení významu a činnosti dobrovolnictví by mimo jiné pomohla právě větší informovanost veřejnosti a větší propagace v médiích. **Uvedené odpovědi respondentů potvrzují výzkumný cíl č. 2.**

Cíl 3: Více jak ½ respondentů bude znát Dobrovolnické centrum Kladno.

Na základě analýzy získaných dat je možné potvrdit výzkumný cíl č. 3. Z oslovených respondentů, zná více jak ½ respondentů neziskovou organizaci Dobrovolnické centrum Kladno. Mezi další známé organizace patří Canisterapie Kladno a Člověk v tísni. Ostatní organizace jsou méně známé a to zejména z toho důvodu, že jsou zaměřeny na specifické programy. Organizace Člověk v tísni je považována za celorepublikovou organizaci působící i ve světě.

Cíl 4: Více jak ½ dotazovaných se bude věnovat dobrovolnictví 1 x týdně.

Zpracované výsledky získané od respondentů ukázali, že z celkového počtu se plánuje stát dobrovolníkem jen 12% respondentů a v současné době se věnuje z celkového počtu dotazovaných 8%. **Z tohoto výsledku je možné vyvrátit výzkumný cíl č. 4, kdy se více jak ½ respondentů nevěnuje dobrovolnické činnosti ani 1 x týdně.** Tento výsledek jasně ukazuje, že je dobrovolníků málo. Z celkového počtu 185 respondentů je toto číslo velmi malé.

6.2 Zhodnocení výsledků kvalitativního výzkumu

Oslovené organizace, ve kterých bylo provedeno terénní šetření prostřednictvím rozhovorů, uvedly, že jsou pro ně dobrovolníci důležití. Toto tvrzení platí i v případě členů organizace Canisterapie Kladno. Potřeba dobrovolníků je zejména z toho důvodu, že se jedná o organizace, které doplňují sociální služby u různých klientů. Zaměření organizací je rozdílné. Někteří dobrovolníci navštěvují seniory, jiní chodí za dětmi. S pomocí psích kamarádů dochází členové Canisterapie Kladno také za hendikepovanými klienty. Dobrovolníci z organizace Tosara a Člověk v tísni se věnují vzdělávání znevýhodněných dětí. Pro všechny tyto činnosti jsou dobrovolníci v organizacích velice důležití. Dobrovolnická činnost má větší potenciál z toho důvodu, že jsou pracovníci trpěliví, mají více času a energie se klientovi věnovat oproti zaměstnancům, kteří mají na starost další pracovní povinnosti.

Organizace se snaží svým dobrovolníkům za jejich práci poskytnout doplňující vzdělání, semináře, zábavné programy nebo výhody v některých ze zábavných zařízení. Dobrovolnické centrum Kladno a Canisterapie Kladno nominuje své dobrovolníky na ocenění Křesadlo. Všechny organizace jsou si vědomy, že bez podpory a práce dobrovolníků by jejich činnost nemohla být uskutečněna. Vzhledem k programům, které například organizace Tosara uskutečňuje, by případný chod bez dobrovolníků zajistili i samotní pracovníci. V tomto případě by ale nemohla být poskytnuta dětem kompletní péče, která je v případě doplnění dobrovolníka. Oslovené neziskové organizace jsou si vědomy, že dobrovolníci mají jen určité časové možnosti, kdy se mohou dobrovolnictví věnovat. Bohužel z důvodu nedostatku financí v sociálních službách budou v budoucnosti dobrovolníci nedílnou součástí každodenních potřeb jednotlivých zařízení.

Každá z vybraných neziskových organizací se potýká s trochu odlišným problémem. Dobrovolnické centrum Kladno má největší problém s nedostatkem finanční podpory, dále také uvádějí, že v současné době upadá počet dobrovolníků. Centru by pomohl větší zájem města a regionu, které by poskytlo vyšší finanční podporu. Pomoc centru by byla i v případě větší informovanosti veřejnosti. Tímto by bylo možné získat více dobrovolníků a zajistit větší počet sponzorských darů a finanční pomoci.

Organizace Canisterapie Kladno si váží podpory ze strany regionu. Nejen tato podpora organizaci potvrzuje význam jejich práce pro město. Problém organizace spatřuje v tom, že nemají dostatečné prostory, které by mohli využít pro školení členů, výcvik

pejsků a uskladnění pomůcek potřebných k jejich práci. Poskytnutí nebytových prostor by organizaci velmi pomohlo.

Organizace společně vidí největší problém v nedostatečném zajištění sociálních služeb ze strany státu. Problémové je také financování neziskových organizací, které by mohlo být ze strany státu a regionu výrazně vyšší. Organizace jsou velmi rádi za každou pomoc, která jim je poskytnuta, zejména v případě finančních darů. Některé z organizací přijímají i materiální dary pro svou činnost a své klienty. Vzhledem k rozdílnosti zaměření jsou potřeby organizací rozdílné.

Pro rozvoj regionu je uvedené dobrovolnictví významné. Důkazem je zejména dlouholetá tradice organizací a činnost dobrovolnictví. Výsledky jejich činnosti jsou viditelné na klientech. V případě znevýhodněných dětí jsou pokroky viditelné při začleňování do školních zařízení. Další viditelné pokroky jsou zejména u hendikepovaných dětí a dospělých. Mnoho seniorů z domovů jsou zvyklí na pravidelné programy organizací, kterými jsou hra na harmoniku, tvorba výrobků, návštěva pejsků nebo předávání přáníček na Vánoce, Velikonoce.

6.3 Diskuse

Na základě vyhodnocení získaných dat terénním šetřením, které bylo provedeno formou dotazníků a polostrukturovaných rozhovorů, můžeme porovnat praktické a teoretické rozdíly dané tematiky. Vzhledem k získaným výsledkům můžeme potvrdit a vyvrátit teoretické hypotézy. První hypotetické šetření zjistilo, že neexistuje vliv pohlaví na činnost v dobrovolnické oblasti. Analýza byla provedena u 185 respondentů. Z dané analýzy však můžeme usoudit, že se konečný výsledek odvíjí od výběru vzorku respondentů. V době šetření bylo osloveno 67,57 % žen a 32,43% mužů. Z uvedeného počtu je však pouhých 8 % aktivních ve formální dobrovolnické činnosti. V případě stanovení výsledků vlivu pohlaví u dobrovolnické činnosti docházíme k dalšímu závěru šetření - i z vybraného vzorku respondentů je velmi malý počet dobrovolníků, kteří se této činnosti věnují. Podobným šetřením se zabývali autoři Frič a Vávra (2012)¹⁰, kteří

¹⁰ šetření bylo zkoumáno na základě neformálního dobrovolnictví. Pravidelný styl - muži 53%, ženy 67%.
Příležitostní styl - muži 47%, ženy 33%.

zkoumali pravidelný a příležitostný způsob vykonávání dobrovolnické činnosti mezi ženami a muži u 100 respondentů. Terénní šetření ukázalo, že se pravidelně dobrovolnictví věnují více ženy a nepravidelně spíše muži. Provedený průzkum dále navazuje na otázku pravidelnosti dobrovolnické činnosti mezi dobrovolníky. Na základě jednoho z výzkumných cílů bylo zjištěno, že se více jak 1/2 respondentů nevěnuje dobrovolnické činnosti častěji než 1x týdně. Autoři Frič a Pospíšilová (2010) ve své knize analyzují pravidelnost formálního dobrovolnictví s časovou frekvencí: den, týden, měsíc, 4x za rok a 1 až 2x za rok. Z hlediska pravidelnosti dobrovolnické činnosti spolu s britským národním výzkumem dobrovolnictví (National Centre 2007) rozdělují současné dobrovolníky na pravidelné a příležitostné. I přes zjištění malé účasti na dobrovolnické činnosti bylo na základě dalšího výzkumného cíle potvrzeno, že znalost neziskových organizací ve Středočeském kraji je v rámci zkoumaného vzorku respondentů poměrně shodná. Mezi nejznámější neziskové organizace patří Dobrovolnické centrum Kladno, které zná více než polovina dotazovaných respondentů. Tímto se potvrdil další z výzkumných cílů. Další v pořadí je dle míry znalosti mezi oslovenými Canisterapie Kladno a Člověk v Tísni. Předpokladem bylo, že omezená znalost organizací Baobab a Tosara je způsobena jejich zaměřením, které je určeno specifickému okruhu klientů. Tento předpoklad se potvrdil. Organizace Člověk v tísni je známá celosvětově.

Z výsledků kvalitativního šetření bylo prokázáno, že pro neziskové organizace jsou dobrovolníci nezbytní. Pomocí výzkumného cíle bylo také potvrzeno, že i veřejnost považuje dobrovolnickou činnost za důležitou. V jednotlivých organizacích jsou dobrovolníci uplatněni odlišným způsobem. Každá z organizací by bez dobrovolnické práce svých členů nemohla poskytovat veškeré služby, které nabízí. Stejně tak nemohou být tyto služby organizacemi poskytovány bez finanční podpory okolí. V tomto případě je pro každou organizaci důležitá podpora i ze strany regionu. Na základě rozhovorů, které se členy organizací proběhly, bylo možné analyzovat poskytovanou podporu přímo od státu, od měst a jednotlivých sponzorů. Většina z oslovených organizací by bez pomoci sponzorů nemohla fungovat. K získání větší podpory by organizacím pomohla intenzivnější spolupráce s regionem. Organizacím by mimo finančních darů pomohlo také poskytnutí volných nebytových prostor ve vlastnictví měst. Dále také podpora propagace jednotlivých činností organizací. Obecné povědomí o dobrovolnické činnosti sice není nízké, ale v případě zvýšení informovanosti veřejnosti by bylo možné získat více

dobrovolníků a sponzorských darů. Na tomto vlivu se shodnou všechny dotazované organizace. Prosadit se s jakoukoli žádostí u dotčených členů města však není jednoduché. V případě změn v řadách zastupitelstva města je opět problematické prosazení zájmu o neziskové organizace. Mnoho autorů se zabývá motivací dobrovolníků. Bohužel v praxi není jejich teorie zcela aplikovatelná. V tomto případě se organizace snaží alespoň zajistit vyhovující podmínky pro dobrovolnickou činnost. Finanční odměňování dobrovolníků není možné. Musí jim postačit dobrý pocit z vykonávané pomoci. Přesto existují možnosti, jak dobrovolníky motivovat. Dobrovolník může být za svou činnost oceněn cenou Křesadlo, případně se mohou zúčastňovat různých seminářů, školení nebo volnočasových programů, které jsou pro dobrovolníky zdarma. V dnešní době jsou přesto lidé, kteří dobrovolnickou činnost vykonávají především pro druhé a neočekávají ocenění ani odměnu. Takový přístup by mohl být považován za definici dobrovolnictví. Takových lidí je však málo, to potvrdily i dotázané organizace.

7 ZÁVĚR

Cílem práce bylo navrhnout nové možnosti uplatnění dobrovolníků v neziskových organizacích a popsat vliv dobrovolnické činnosti na rozvoj regionu. Diplomová práce naplnila stanovené výzkumné cíle a potvrdila, nebo vyvrátila dané hypotézy. Pro získání potřebných dat byla oslovena široká veřejnost ve Středočeském kraji. Prostřednictvím dotazníků měli respondenti možnost vyjádřit svůj názor na dobrovolnictví, jeho financování, význam v regionu a znalost jednotlivých neziskových organizací. Na základě získaných informací a zpracovaných výsledků bylo možné zhodnotit, že oslovená veřejnost považuje dobrovolnictví a jeho význam v regionu za velmi důležitý a potřebný. Analýza dané problematiky potvrdila, že se lidé do dobrovolnictví zapojují ve velmi malé míře. Na základě výzkumu můžeme doporučit, zvýšení informovanosti o dobrovolnické činnosti nejen ze strany organizací, ale i ze strany samotného regionu. V případě dosažení vyšší informovanosti o činnostech organizací by bylo možné získat více dobrovolníků a sponzorů. Určitá iniciativa, která by přicházela ze strany zastupitelů, by inspirovala obyvatele, aby se zapojili do dobrovolnické činnosti ve svém volném čase, případně by jako náhradu mohli pomoci poskytnutím finančního příspěvku. Prostřednictvím jasně specifikované propagace dobrovolnictví, by bylo možné rozšíření řady dobrovolníků v neziskových organizacích. Dalším doporučením pro možnost uplatnění dobrovolníků v regionu, by bylo zapojení přátel a rodiny stávajících členů. Neziskové organizace by měly možnost uplatnění dobrovolníků a představení svých programů více prezentovat v médiích. Možnou formou uplatnění v dobrovolnictví, by byla podpora místních podnikatelů, kteří by umožnili zapojit své zaměstnance do vybraných projektů organizací.

Pro posouzení problematiky bylo třeba získat pohled i z druhé strany, proto byly osloveny vybrané neziskové organizace ve Středočeském kraji. Během osobních schůzek byly uskutečněny rozhovory se členy i vedením oslovených organizací. I přes předběžný souhlas, dvě z vybraných organizací rozhovor odmítly. Z tohoto důvodu bylo terénní šetření doplněno o rozhovory s dobrovolníky. Z rozhovorů vyplynul pohled jednotlivých organizací na dobrovolnictví a jeho význam v regionu. Na základě výsledků získaných z terénního šetření, kterého se účastnily tři neziskové organizace a osm dobrovolníků, navrhuji následující přístup: Zvýšit propagaci a informovanost o dobrovolnictví ze strany regionu. V rámci podpory města by pomohla být vytvořena nabídka bezplatného nebytového prostoru, který by byl využíván pro vlastní činnosti organizací, zejména pro

školení členů a dobrovolníků, ale také pro skladování pomůcek. Nedílnou součástí podpory ze strany měst a obcí, by bylo zvýšení počtu pořádaných veřejných akcí, zapojení škol a školek do dobrovolnické činnosti. V případě dosažení vyšší informovanosti o činnostech organizací, by bylo možné získat více dobrovolníků a sponzorů.

Dlouholetá tradice oslovených organizací je známkou významu dobrovolnictví v regionu. Pokud by tyto organizace neměly dostatečné uplatnění, jejich činnost by nebyla využita v zařízeních, ve kterých v současné době působí. Výsledky jejich činnosti jsou viditelné na klientech. Pro každého dobrovolníka je největší odměnou úsměv klienta a příjemně strávený čas.

Pro tolik potřebné rozšíření řad dobrovolníků lze organizacím doporučit zlepšení komunikace s potenciálními i stávajícími dobrovolníky. K vytváření určitých hodnot je nutné, aby se dobrovolníci cítili docenění a měli o práci zájem, důležité je se zaměřit na jejich hodnocení, případně odměňování. Dobrovolnictví a ochoty jednotlivců obětovat svůj volný čas pro vyšší cíle a nesobecká gesta je třeba si v dnešní době vážít a podpořit jej.

Zabezpečení sociálních služeb není možné zajistit pouze ze státní správy a je tedy potřebné udržovat a rozšiřovat dobrovolnickou činnosti, která je významná pro rozvoj jeho regionu. Věřím že, diplomová práce bude inspirací pro organizace, ale také pro ty, kteří se plánují do dobrovolnické činnosti zapojit. V současné i budoucí době bude práce dobrovolníků velmi žádána a vyhledávána.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BOUKAL, P. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: VŠE 2007. ISBN 978-80-248-1293-8.

BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. V Praze: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

BOUKAL, P. *Fundraising pro neziskové organizace*. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

Česká republika. Listina základních práv a svobod, ze dne 3. února 2012.

Česká republika. Občanský zákoník č. 89/2012 Sb., ze dne 3. února 2012.

Česká republika. *Senátní tisk č. 167*, Senát – Deváté funkční období 2012 – 2014, Návrh zákona o veřejné prospěšnosti, ze dne 22. dubna 2013.

DICKEN, P: „*Geographers and ‚globalisation‘: (yet) another missed boat?*“ Transactions of the Institute of British Geographers, New Series 29, 5-26. doi:10.1111/j.0020-2754.2004.00111.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0139-7.

DUBEN, R. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. 1.vyd. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o. 1996. ISBN 80-85963-19-1.

FRIČ, P. GOULLI, R. *Neziskový sektor v České Republice*. Praha: Eurolex Bohemia 2001. ISBN 80-86432-04-1.

FRIČ, P. POSPÍŠILOVÁ, T. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století*. Praha: Hestia, 2010, 263 s. ISBN 978-809-0369-689.

FRIČ, P. Vávra, M. V. *Tři tváře komunitního dobrovolnictví*. Praha: Hestia, 2012, 137 s. ISBN 978-80-903696-9-6.

GULOVÁ, L. *Sociální práce: pro pedagogické obory*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 208 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-802-4733-791.

HAMERNÍKOVÁ, B. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia 2000. ISBN 80-902752-3-0.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál. 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

HOMMEROVÁ, Dita. *Branding neziskových organizací*. Žatec: Ohře Media, 2015. ISBN 978-80-905122-8-3.

HUDEČKOVÁ, H., LOŠŤÁK, M., ŠEVČÍKOVÁ, A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. 1. vyd., 1. dotisk, Praha: Česká zemědělská univerzita, 2007. 193 s. ISBN 978-80-213-1413-9.

Listina základních práv a svobod: komentář. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-750-6.

MIOVSKÝ, M., *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada. 332 s. Psyché. 2006. ISBN 80-247-1362-4

NOVOTNÝ, M. a kol. *Dobrovolnictví středoškoláků*. Praha: Hestia, o. s. 2003. ISBN 80-239-0748-4.

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 9788073576141.

PESTOFF, V.A. *Citizens as Co-producers of Social Services in Europe*. Stockholm: Stockholm University School of Business, 199.

POLAČKOVÁ, Z. *Fundraisingové aktivity : jak získávat finanční prostředky od místní komunity*. 1.vyd. Praha: Portál, s. r. o. 2005. ISBN 80-7178-694-2.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.

SALAMON, Lester M. a Helmut K. ANHEIER. *Defining the nonprofit sector: a cross-national analysis*. New York: Manchester University Press, 1997. ISBN 0719049024

STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

TOŠNER, SOZANSKÁ J., O. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-514-8.

TOŠNER, SOZANSKÁ J., O. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006, 149 s. ISBN 80-736-7178-6.

Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-086-4.

ŽÍTEK, V., KLÍMOVÁ V., *Regionální politika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 106 s. ISBN 978-80-210-4761-7

Internetové zdroje

AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ. *Vize a poslání*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-16]. Dostupné z: <<http://www.socialni-zaclenovani.cz/vize-a-poslani/>>.

BAOBAB *Case management*. [online]. 2016 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <<http://www.baobab-zs.cz/case-management/>>.

BAOBAB *Rukodělná dílna malý princ*. [online]. 2016 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <<http://www.baobab-zs.cz/rukodelna-dilna-maly-princ/>>.

BAOBAB *Case management*. [online]. 2016 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <<http://www.baobab-zs.cz/>>.

CANISTERAPIE KLADNO. *O nás*. [online]. 2016 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <<http://www.canisterapiekladno.cz/>>.

CANISTERAPIE KLADNO. *Historie*. [online]. 2016 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <<http://www.canisterapiekladno.cz/physicians/>>.

CANISTERAPIE KLADNO. *Historie*. [online]. 2016 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <<http://www.canisterapiekladno.cz/physicians/>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika města Kladno*. [online]. 2017 [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_okresu_kladno/>.

ČLOVĚK V TÍSNI. *Kladno*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtisni.cz/cs/socialni-prace/pobocka/kladno/>>.

ČLOVĚK V TÍSNI. *Terénní programy*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtisni.cz/cs/socialni-prace/pobocka/kladno/socialni-prace-2/>>.

ČLOVĚK V TÍSNI. *Předškolní klub*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtisni.cz/cs/socialni-prace/pobocka/kladno/predskolni-klub-v-domecku/>>.

ČLOVĚK V TÍSNI. *Doučování*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtisni.cz/cs/socialni-prace/pobocka/kladno/doucovani/>>.

ČLOVĚK V TÍSNI. *Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <<https://www.clovekvtisni.cz/cs/socialni-prace/pobocka/kladno/nizkoprahove-zarizeni-pro-deti-a-mladez/>>.

DAREJME.CZ. *Jak fungujeme?*. [online]. 2017 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <<https://www.darujme.cz/jak-fungujeme//>>.

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM KLADNO. *O nás*. [online]. 2017 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <<http://www.dckladno.cz/o-nas/>>.

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM KLADNO. *O nás*. [online]. 2017 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <<http://www.dckladno.cz/kresadlo/>>.

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM KLADNO. *Naše programy*. [online]. 2017 [cit. 2016-10-01]. Dostupné z: <<http://www.dckladno.cz/nase-programy/>>.

HITHIT. *Co je Hithit*. [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <<https://www.hithit.com/cs/article/whatIsHithit/>>.

JUSTICE. *Výpis ze spolkového rejstříku*. [online]. 2017 [cit. 2016-12-01]. Dostupné z: <<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=749577&typ=PLATNY>>.

JUSTICE. *Výpis ze spolkového rejstříku*. [online]. 2017 [cit. 2016-12-01]. Dostupné z: <<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=756314&typ=PLATNY/>>.

JUSTICE. *Výpis ze spolkového rejstříku*. [online]. 2017 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=745073&typ=PLATNY/>>.

JUSTICE. *Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností*. [online]. 2017 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=733575&typ=PLATNY/>>.

JUSTICE. *Výpis ze spolkového rejstříku*. [online]. 2017 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=752968&typ=PLATNY/>>.

MEU SLANÝ. *O Slaném*. [online]. 2017 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <<http://www.meuslany.cz/cs/o-meste-slanem-a-okoli/obecne-informace/o-slanem/>>.

MEU SLANÝ. *O Slaném*. [online]. 2017 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <<http://www.meuslany.cz/cs/o-meste-slanem-a-okoli/mapy-plany-erby-mest/znaky-a-erby-mest/>>.

MĚSTO KLADNO. *Historie Kladna* [online]. 2017 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <<https://www.mestokladno.cz/symboly-mesta-kladna/d-1406705/p1=2100050453/>>.

MĚSTO KLADNO. *Historie Kladna* [online]. 2017 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <<https://www.mestokladno.cz/zakladni-informace-o-kladne/d-1401486/p1=2100050454/>>.

MĚSTO KLADNO. *Historie Kladna* [online]. 2017 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: <<https://www.mestokladno.cz/historie-kladna/d-1401489/p1=2100051115/>>.

STŘEDOČESKÝ KRAJ. *Informace o Středočeském kraji* [online]. 2017. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.kr-stredocesky.cz/kraj/>>

NEZISKOVKY. *Co je to neziskový sektor* [online]. 2017. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_691/fakta_co-je-neziskovy-sektor/>

NEZISKOVKY. *Fakta o NNO* [online]. 2017. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.neziskovsky.cz/clanky/511_695/fakta_statistika-postu-nno/>

NEZISKOVKY. *Typologie NNO v ČR podle Státní politiky vůči NNO v letech 2015 - 2020* [online]. 2017. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.neziskovsky.cz/clanky/511_692/fakta_typy-neziskovych-organizaci/>

PAMĚŤ NÁRODA. *Marie Šupíková* [online]. 2017. [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.pametnaroda.cz/story/supikova-marie-1932-1055/>.

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Evidence nestátních neziskových organizací* [online]. 2017. [cit. 2017-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.isnno.cz/evidencennov10001/DesignPages/oevidenci.aspx/>.

REGIONÁLNÍ ROZVOJ. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. 2017 [cit. 2016-11-05]. Dostupné z: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html/>>.

STŘEDOČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V KLADNĚ. *Marta Kottová: Přežila jsem Osvětim* [online]. 2017 [cit. 2017-01-16]. Dostupné z: <<http://www.svkkl.cz/cs/aktuality/Marta-Kottova--Prezila-jsem-Osvetim/>>.

TOSARA. *O nás* [online]. 2017 [cit. 2017-01-16]. Dostupné z: <<http://tosara.cz/o-nas/profil/>>.

TOSARA. *Podpořili nás* [online]. 2017 [cit. 2016-01-16]. Dostupné z: <<http://tosara.cz/o-nas/podporili-nas/>>.

TOSARA. *Podpořili nás* [online]. 2017 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <<http://tosara.cz/o-nas/klub-pratel/>>.

TOSARA. *Ke stažení* [online]. 2017 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <<http://tosara.cz/ke-stazeni/>>.

Seznam zkratk

DCK - Dobrovolnické centrum Kladno

ČR - Česká republika

MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj

MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV - Ministerstvo vnitra

MZ - Ministerstvo zdravotnictví

NNO - Nestátní neziskové organizace

NO - Neziskové organizace

NOZ - Nový občanský zákoník

OSPOD - orgán sociálně právní ochrany dětí

RVNNO - Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Pestoffův model trojúhelník blahobytu	15
Obrázek 2: Znak Statutárního města Kladno	31
Obrázek 3: Znak královského města Slaný	32

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet NNO 2014 - 2016	17
Tabulka 2: Typologie NNO v ČR podle funkcí	18
Tabulka 3: Očekávané četnosti (Pohlaví)	61
Tabulka 4: Očekávané četnosti (Rodinný stav)	62
Tabulka 5: Popis dobrovolníků	69

Seznam grafů

Graf 1: Bydliště	47
Graf 2: Věková kategorie	47
Graf 3: Rodinný stav	48
Graf 4: Důležitost dobrovolnictví	49
Graf 5: Představa o neziskové organizaci	50
Graf 6: Financování NO	51
Graf 7: Oblasti dobrovolnictví	52
Graf 8: Důvod dobrovolnictví	52
Graf 9: Důvod nezájmu o dobrovolnictví	53
Graf 10: Problémy neziskových organizací	55
Graf 11: Postoj veřejnosti k NO	57
Graf 13: Znalost NO ve Středočeském kraji	58
Graf 14: Kam se obrátit v případě zájmu o dobrovolnictví	58
Graf 15: Aktivita dobrovolnické činnosti	59
Graf 16: Zkušenost v NO	60

9 PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Dotazník pro veřejnost

Příloha č. 2 - Loga neziskových organizací

Příloha č. 3 - Rozhovory s dobrovolníky NNO

Příloha č. 4 - Rozhovory s vedením, členy, koordinátory NNO

Příloha č. 1

Vážený respondente,

jsem studentkou 2. ročníku magisterského studia oboru Veřejná správa a regionální rozvoj na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity. Dovoluji si Vás požádat o vyplnění krátkého dotazníku, který Vám zabere přibližně 5 minut. Vyplnění dotazníku přispějete k výsledkům šetření v rámci mé diplomové práce s názvem Dobrovolnictví v neziskových organizacích a jeho význam pro rozvoj regionu. Dotazník je anonymní a výsledky budou použity pouze pro diplomovou práci. Dotazník je zaměřen na neziskové organizace, které poskytují sociální služby ve Středočeském kraji.

Děkuji za Vaši ochotu a Váš čas!

1) Na číselné škále určete, jak je podle Vás dobrovolnictví důležité:

vůbec 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 hodně

2) Co si představujete, když se řekne nezisková organizace? (možnost více odpovědí)

- a) dobročinnost zdarma, ve volném čase, bez zájmu zisku
- b) charita
- c) sociální cítění
- d) pomoc slabším
- e) něco jiného (uved'te příklad) _____

3) Jak jsou podle Vás neziskové organizace financovány? (možnost více odpovědí)

- a) vlastní finance, z vlastní činnosti
- b) veřejné sbírky
- c) dary, sponzoři
- d) dědictví

- e) ze státních peněz a dotací
f) jinak (uved'te příklad) _____

4) Na číselné škále určete, zda je podle Vás dostatek dobrovolníků?

málo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 hodně

5) V jakých oblastech je podle Vás nejvíce dobrovolníků?

- a) sociální
b) ekologické
c) zájmové organizace (hasiči, zahrádkáři)
d) volnočasové (sport – Sokol, Orel,)
e) jiné (uved'te příklad) _____

6) Jaký myslíte, že je hlavní důvod, proč se lidé dobrovolnictví věnují?

- a) dobrý pocit
b) z lítosti
c) povinná praxe ze školy
d) seberealizace
e) jiné důvody (uved'te příklad) _____

7) Jaký myslíte, že je hlavní důvod, proč se lidé nevěnují dobrovolnictví?

- a) nezájem o pomoc druhým
b) nedostatek času
c) nedostatečná informovanost o možnostech dobrovolnictví
d) strach
e) jiné důvody (uved'te příklad) _____

8) Jak velký význam pro rozvoj v regionu má podle Vás dobrovolnictví v neziskové organizaci?

malý 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 velký

9) Čím myslíte, že v současné době neziskové organizace přispívají do regionu?

Otevřená otázka (odpovězte svými slovy):

10) Jaké jsou podle Vás největší problémy, se kterými se neziskové organizace potýkají?

(možnost více odpovědí)

- a) nedostatek financí
b) nedostatek dobrovolníků
c) špatná legislativa
d) vlastní neschopnost
e) něco jiného (uved'te příklad) _____

11) Co by dle Vás pomohlo neziskovým organizacím ke zvýšení významu dobrovolnictví a jejich činnosti v regionu?

Otevřená otázka (odpovězte svými slovy):

12) Jak jsou podle Vás neziskové organizace ve Středočeském kraji financované ze strany státu, krajů a obcí?

málo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 hodně

13) Jak byste charakterizoval/a postoj veřejnosti k neziskovým organizacím?

- a) neutrální
b) kladný
c) záporný
d) lhostejný
e) jiný (uved'te příklad) _____

14) Kolik znáte neziskových organizací ve Středočeském kraji?

žádnou 1-3 4-8 9 a více

15) Znáte některou z níže uvedených neziskových organizací ve Středočeském kraji?

(možnost více odpovědí)

- a) Dobrovolnické centrum Kladno
b) Baobab
c) Taška Kladno
d) Člověk v tísni
e) Tosara
f) Canisterapie Kladno
g) znám jiné (uved'te příklad) _____

16) Kam byste se obrátil/a, pokud byste se chtěli stát dobrovolníkem?

- a) na internet
b) osobně do neziskové organizace
c) nevím, kam bych se obrátil/a
d) na své známé a přátele
e) nechci být dobrovolníkem

17) Jste dobrovolníkem, který svou dobrovolnou činnost vykonává?

- a) ano přesně 1 x týdně
b) plánuji se stát
c) nikdy jsem nebyl/a dobrovolníkem
d) méně, jak 1 x týdně
e) nevykonává,
f) více, jak 1 x týdně

18) Měl/a jste možnost pracovat nebo pracujete v některé z níže uvedených organizací jako dobrovolník? (možnost více odpovědí)

- a) Dobrovolnické centrum Kladno
b) Baobab
c) Taška Kladno
d) Člověk v tísni
e) Tosara
f) Canisterapie Kladno
g) znám jiné (uved'te příklad) _____

Pohlaví:

- žena
 muž

Bydliště:

- město Kladno
 jiné (upřesněte) _____

Věk:

- 15-25 26-35 36-50 51 a více

Rodinný stav

- a) ženatý/vdaná s dětmi
b) rozvedený/rozvedená
c) ženatý/vdaná, bez dětí
d) svobodný/svobodná
e) žiji s přítelem/přítelkyní s dětmi
f) vdova/vdovec
g) žiji s přítelem/přítelkyní, bez dětí
h) ostatní

Děkuji za Vaše odpovědi! Vaše účast v tomto průzkumu mi pomohla získat potřebné informace pro mou diplomovou práci. Pokud máte zájem o výsledky průzkumu, napište svůj e-mail, zašlu Vám je.

Příloha č. 2 - Loga neziskových organizací

DOBROVOLNICKÉ
CENTRUM
KLADNO

BAOBAB

Léčba psí Láskou

Příloha č. 3 - Rozhovory s dobrovolníky

Dobrovolníci:

Helča - 25 let, OA, pozemní letuška na letišti

Tom - 31 let, VŠ, zdravotní sestra nemocnice Motol

Marek - 34 let, SOU, prodavač v obchodě

Veronika - 16 let, SŠ, studentka

Kačka - 26 let, VŠ, administrativa

Jakub - 19 let, SŠ student

Milada - 63 let, SŠ, důchodce

Blanka - 32 let, VŠ, na rodičovské dovolené

Proč jsi dobrovolník?

Helča: „Dobrovolníkem jsem začala být od 18 let, byla jsem v životním období, kdy jsem cítila potřebu někomu pomoci a беру to spíš jako poslání, teď, v 25 letech, už nemám bohužel čas na aktivní pomoc jako dřív, ale zaměřuji se spíš na pomoc finanční (která pro mě není časově náročná a pomoc lidem s motivací a úspěchem v životě.“

Tom: „Snaha pomáhat lidem, být prospěšný, více v kontaktu se seniory“

Marek: „Chci dělat radost ostatním lidem.“

Veronika: „Moje kamarádka je dobrovolnice, tak říkala, jak je to dobrý. Tak jsem chtěla taky udělat radost a mít třeba praxi pak na vysokou.“

Kačka: „Po vysoké škole jsem měla víc času a chtěla jsem zkusit něco nového, k této práci mě přivedl bratr. Velice mě to baví a naplňuje, setkávám se s novými lidmi, pomáhám tam, kde to je potřeba, zjišťuji, že vždy může být hůř.“

Jakub: „Dobrovolník jsem byl, ale nyní se tomu z časového důvodu nevěnuji

Milada: „Poté co jsem se stala vdovou, odrostla mi dcera a vnučku zatím nemám, mám hodně času.“

Blanka: „Mám jedno malé dítě a jsem ráda mezi lidmi, snažím se pomoci tam, kde mě rádi přivítají.“

Na jakou oblast a činnost se zaměřuješ?

Helča: „Jak už jsem řekla, snažím se lidem pomoci s finančním IQ, rozvojem osobnosti, atd. a aktivně docházím do dětského domova na Kladně a do domova důchodců na Kladně.“

Tom: „Dobrovolník v Geriatrickém a Rehabilitačním Centru Kladno, hospitalizovaní seniory, návštěvy pravidelné.“

Marek: „Na program 5P, který pracuje s dětmi ze sociálně problematického prostředí a mají nějaké znevýhodnění nebo třeba postižení. Chodím se svým malým kamarádem třeba ven nebo do kina, prostě trávíme spolu jedno odpoledne v týdnu.“

Veronika: „Já chodím do Azylového domu, a tam trávím čas s dětma.“

Kačka: „Dříve jsem chodila do domova pro seniory, nyní spíš jednorázové akce, materiální podporu.“

Jakub: „Dříve jsem pomáhal na sportovních akcích, práce s dětmi.“

Milada: „Chodívala jsem do domova pro seniory, občas tvorba s dětmi.“

Blanka: „Zájmové kroužky, azylový dům.“

Dle tvého názoru je hodně nebo málo dobrovolníků?

Helča: „Myslím si, že dobrovolníků není nikdy dost.“

Tom: „Málo dobrovolníků, z okolí, z rozhovorů v zařízeních, na akcích, lidé nechtějí dělat věci zdarma, ve svém volnu, pro druhé, malá podpora v reklamě.“

Marek: „Je málo, určitě. Vždyť v mém okolí, z mých kamarádů není nikdo dobrovolník. Mělo by to být víc u ostatních lidí hodnotou, a ne že jsem divný kvůli tomu, že dělám dobrovolníka.“

Veronika: „Málo, protože dobrovolníci jsou přece divný! Když řeknu, že dělám dobrovolnici tak pak se mě hned ptají, kde na to беру čas a jak to, že to dělám zadarmo.“

Kačka: „Určitě jich je málo, nikdo nemá čas a kdo má čas má jiné zájmy

Jakub: „Málo.“

Milada: „Mohlo jich být .“

Blanka: „Určitě málo, nikdo v dnešní době nemá moc zájem.“

Co by tebe motivovalo věnovat se více dobrovolnictví?

Helča: „U mě je problém časový, když bych čas měla, tak by mě možná více motivovalo, kdyby v tomto oboru se zapojil i někdo z mých známých nebo kamarádů, abychom se mohli dělit o zážitky.“

Tom: „Více času.“

Marek: „Asi nějaký osobní zájem. A taky je dobrý, když chceš studovat nějakou školu, tak jako praxe. Někoho by mohla motivovat i nějaká odměna - ani ne tak v penězích, ale třeba i jinak. Taky zájem koordinátorů a jejich snaha nám nabídnout něco víc, třeba semináře. A samozřejmě rozzářené oči dítěte, nebo třeba vděčnost rodičů, to mě motivuje moc.“

Veronika: „Mě motivuje to, že to ty děti baví, a že mají radost, když tam s nimi jsem.

Nevím, co by motivovalo ostatní, no každý si v tom musí najít to své.“

Kačka: „Mít víc času. Ale pokud by byl, víc známých, co by to také dělalo.“

Jakub: „Víc času, případně možnost v rámci práce.“

Milada: „Nepotřebuji víc motivovat, motivace mám dost.“

Blanka: „Zapojit více kamarádek, rodinu.“

Případně co by ostatní motivovalo se zapojit do dobrovolnictví?

Helča: „Myslím si, že většina lidí preferuje jakoukoli činnost, když ji může dělat s někým, koho má rád a nemusí tam jít sám, jinak si myslím, že by mohlo dobrovolníky motivovat nějaké transparentní vyzdvižení (například v novinách) či samozřejmě výsledky jejich práce (např. u malých dětí, u důchodců to třeba není možné.“

Tom: „Více propagace, větší otevřenost zařízení, více známých osobností v této oblasti.“

Marek: „Větší propagace, možnost některých výhod v rámci jiného zapojení.“

Veronika: „Zapojení rodiny, známých.“

Kačka: „Možnost dobrovolnictví v rámci pracovních povinností, větší propagace, zajímavé akce, které by mohli v rámci té činnosti být k dispozici dobrovolníkům.“

Jakub: „Dobrovolnictví v práci, zapojení moderních zajímavostí pro mládež.“

Milada: „Nevím, jiné by motivovali možná peníze, ale to už nemá nic společného s dobrovolnictvím.“

Blanka: „Nějaké výhody, případně i to, že by to někdo začal dělat, oni se pak i jiný přidají.“

Kde jsou dle tvého názoru největší nedostatky v dobrovolnictví?

Helča: „Do takové hloubky nevidím a nezajímám se o to.“

Tom: „Malé financování ze strany státu. Z praxe občasná negace ze strany klientů, obavy.“

Marek: „Určitě v penězích, to jsem slyšel i od vedení, že prostě třeba nemají peníze na to nám zaplatit nějaký výlet, protože dítě by to beze mě a bez peněz od Centra nemohlo vůbec zažít, protože rodiče ty peníze nemají.“

Veronika: „Tak to nevím. Nedostatky jsou hlavně v tom, že třeba ženy v Azylovém domě nejsou moc zodpovědné, takže pak třeba neoblíknou dítě nebo je jim to jedno. A pak taky by bylo fajn, kdyby se o dobrovolnictví a potřebě dobrovolníků víc mluvilo.“

Kačka: „Chybí finance a reklama, podpora státu, špatná legislativa, podporují se věci, které nejsou tak potřeba a pak lidé ze svých peněz mnohdy málo peněz sami poskytují finance na podporu věci, které by měli být samozřejmé. Například nemocní lidé si to nevymyslí.“

Jakub: „Asi reklama a finance.“

Milada: „Stát, podporuje svou kapsu, nikoliv ty co potřebují.“

Blanka: „Určitě stát, sami berou peníze, které si nezaslouží a pak nechají jiné, aby žili z minima. Nedostatečná podpora zařízení, volnočasových aktivit, žádná prevence.“

Jaký má Vaše činnost význam pro rozvoj v regionu? Čím je Vaše NO prospěšná v regionu?

Helča: Celkově ukázka správného nesobeckého chování a pomoci nezištně bližnímu světu, jak se říká a čím více nás bude, tím líp pro lidi, rodiny, region i stát, protože základem státu je rodina.“

Tom: Rodina a personál nemají na klienty tolik času. Aktivizace seniorů. Předávání cen Křesadlo. Akce pro klienty a dobrovolníky.“

Marek: Určitě má! Pomáháme těm, co to potřebují a to vždy má vliv i na region. Tady v Centru můžeme být ocenění Křesadlem. Taky by bylo fajn, pokud by se na tom nějak podílel region a vědělo se více o tomhle ocenění a vůbec o dobrovolnictví. Ale jinak tady o tom moc nevím, o to se stará koordinátorka programu.“

Veronika: Jako má to smysl, vždyť pomáháme těm, kteří to potřebují. Tak o tomhle nic nevím. Jen vím, že jsme nějak placení z dotací, když můžeme někam jít nebo tak.“

Kačka: Tím že jsme, dobrovolníci jsou tu pro ty, kteří je potřebují, ale je nás málo. Ocenění Křesadlo, nově i některé obchodní centra.“

Jakub: Tím, co nejsou schopni zajistit města a obce. Poskytujeme program pro děti a seniory.“

Milada: Velký, i když třeba v malé míře. Pro ty, kterým můžeme pomoci to má význam a pro nás také.“

Blanka: Tím, že dokáže fungovat už několik let a pomáhat tam kde to chybí. Ocenění křesadlo, a každá dobrá věc, která se podaří.“

Jak by mohl region více pomoci rozšíření a zefektivnění Vaší činnosti?

Helča: Možná nějakou větší reklamou.“

Tom: Větší propagace a větší financování.“

Marek: Víc propagovat dobrovolnictví, a aby si uvědomili, že je to potřebné a tak se jim vyplatí nás podporovat.“

Veronika: Já nevím, aby se o tom více mluvilo. Víc aby se vědělo, že může každý být dobrovolníkem. Nebo já nevím.“

Kačka: „Větší reklamou a financem.“

Jakub: „Zapojením do programů, propagace, finance.“

Milada: „Větší zájem o tyto organizace, poskytnutí prostor, když už to pro obyvatele dělají a asi peníze.“

Blanka: „Finance, reklama a taky prostory, které chybí a musí si je každá organizace platit sama. Přitom je mnoho nevyužitých prostor města.“

Příloha č. 4 - Rozhovory s vedením, členy, koordinátory NNO

➤ Rozhovor s paní Andreou, ředitelka Dobrovolnického centra Kladno

Proč jste se rozhodli založit Vaší organizaci?

„Ředitelkou organizace jsem se stala až několik let po vzniku, původní zakladatelka organizaci vytvořila, protože měla pocit, že sociální služby v Kladně jsou potřeba podpořit.“

Kolik máte dobrovolníků?

„Cca 130.“

Jaký má Vaše činnost význam pro rozvoj v regionu?

„Rozvoj dobrovolnictví, které v ČR není propagováno tolik, jako ve světě. Větší propojení lidí v regionu, spolupráce mezi různými organizacemi, neziskovkami a firmami, zapojení veřejnosti do akcí. Lidé ví, kam se mohou v případě různých životních situací obrátit, nebo se to alespoň snažíme. Lepší prostředí v sociálně-zdravotnických zařízeních.“

Získali jste nějaké ocenění, vyhráli jste nějakou soutěž, na co jste pyšní?

„Jediné dobrovolnické centrum v Kladně a okolí, transparentní organizace s 15letou historií a více než 500 klienty. Snažíme se být soběstační a rozvíjet naše aktivity i mimo samotný rámec dobrovolnictví – akce pro veřejnost, semináře, sociální poradenství, aj.“

Jak a čím pomáhá region Vaší činnosti?

„Spolupráce s lidmi z různých organizací a zájmových spolků, vzájemná účast na akcích, propagace akcí. Magistrát by mohl přispívat opět 200tis, jako v minulých letech, ministerstva by také mohla přidat.“

Jak a čím pomáhá stát a kraj Vaší činnosti?

„Stát pomáhá zejména dotacemi.“

Jak by mohl region více pomoci rozšíření a zefektivnění Vaší činnosti?

„bezplatný nájem větších nebytových prostor v centru by nebyl k zahazení. Případně podpora propagace neziskuj a dobrovolnictví, větší zapojení města a zástupců do plánování činnosti, do akcí.“

Jak je financovaná Vaše NO?

„cca 60% stát, 4% příjmy Magistrát město Kladno, 36% sponzorské dary.“

Jaké jsou Vaše největší výdaje?

„Nejvyšší výdaje jsou na mzdy, procentuální výše je závislá na celkových příjmech. Příjmy ve 2015 = 858.048 a procento na mzdy bylo 55%. V roce 2016, byly příjmy o cca 600tis. vyšší než v r. 2015 a procento na mzdy bylo 45%. V celku za uplynulá léta se náklady na mzdy pohybují od 50 do 60% z celkových nákladů. R. 2016 byl velmi úspěšný z hlediska darů, takže byly i vyšší náklady na materiál.“

Případně doplňující text, co by motivovalo, aby bylo více dobrovolníků nebo aby byla Vaše činnost efektivnější? Co Vám chybí, co by Vám pomohlo apod.

„Chybí nám čas – byly by potřeba vyšší úvazky pro koordinátory. Aby se mohli věnovat více projektům, než administrativě. To ale souvisí s penězi, čím nižší dotace, tím nižší úvazky zaměstnanců, resp. nižší počet zaměstnanců.“

➤ **Rozhovor s paní Monikou, členka Canisterapie Kladno**

Proč jste se rozhodli založit Vaší organizaci?

„Po neshodách s původním vedením, jsme se rozhodli založit sami novou organizaci.“

Kolik máte dobrovolníků, členů případně pracovníků?

24 členů, 14 canisterapeutických týmů v aktivní činnosti, zbytek psů s pejsky je v přípravném výcviku na složení zkoušek canisterapeutického týmu.“

Jaký má Vaše činnost význam pro rozvoj v regionu?

„Naše týmy dochází do některých školek, škol a zařízení s následnou péčí o děti, handicapované a seniory v regionu.“

Získali jste nějaké ocenění, vyhráli jste nějakou soutěž, na co jste pyšní?

„Prospěšnost NO v regionu spočívá v edukačních a osvětových aktivitách organizace, přímé práce v zařízeních u s klienty (děti, senioři, handicapovaní). S potěšením můžeme uvést, že 2 dobrovolníci z Canisterapie Kladno byli za tuto činnost nominováni na cenu Křesadlo – cenu pro dobrovolníky za rok 2016.“

Jak a čím pomáhá region Vaší činnosti?

„Region nás částečně podporuje finančně a umožňuje nám se prezentovat na jeho každoročních akcích pro občany regionu. Dále nás představitelé regionu zvou do jejich zařízení pro děti a seniory k provádění canisterapeutických aktivit. Myslíme si, že nemáme dostatečnou podporu státu a vidíme rezervy ve spolupráci s regionem.“

Jak a čím pomáhá stát a kraj Vaší činnosti?

„Obáváme se, že ničím konkrétním, snad kromě legislativy, na jejich tvorbě se podílejí.“

Jak by mohl region více pomoci rozšíření a zefektivnění Vaší činnosti?

„Region by nám velmi pomohlo poskytnutím skladového prostoru pro uskladnění canisterapeutických pomůcek, případně prostoru, kde by se týmy canisterapie mohly scházet k rámci vzdělávání a rozvoje canisterapeutických týmů.“

Jak je financovaná Vaše NO?

„10% vlastní zdroje, 70% sponsoring / granty, 20% příspěvek region - Magistrát apod.“

Jaké jsou Vaše největší výdaje?

*„Průběžné vzdělávání – semináře, přednášky, workshopy
Pomůcky pro výkon canisterapie“*

Doplňující text.

„Protože naše činnost je založena na dobrovolné činnosti všech našich členů, je motivace součástí mentálního nastavení každého z nás. Co nám chybí je asi dostatek času pro výkon naší činnosti. Pomohlo by nám mít prostory pro skladování pomůcek a schůzky (tréninky, workshopy apod.) členů organizace.“

➤ **Rozhovor s paní Janou, předsedkyně organizace Tosara**

Proč jste se rozhodli založit Vaší organizaci?

„Na začátku jsme působili na Slovensku, kam jsme jezdili za romštinou, po 4 letech jsme se rozhodli, že nemá smysl dělat tyto aktivity tak daleko. V Praze bylo těchto programů hodně. Proto jsme, hledali sociálně vyloučené lokality mimo Prahu, a tak jsme se rozhodli pomáhat tam. Od roku 2016 máme volnočasový program ve Slaném.“

Kolik máte dobrovolníků?

„Počet členů a dobrovolníků pro Doučování ve Slaném je nyní jedna koordinátorka a jedna lektorka skupinového kroužku, které pomáhá 1-2 dobrovolníci. V individuálním doučování jsou zapojeni dobrovolníci, které vede koordinátorka.“

Jaký má Vaše činnost význam pro rozvoj v regionu?

„Dobrovolníci a pracovníci se věnují dětem, kterým se snažíme pomoci lépe se začlenit mezi ostatní děti. Podpora vzdělávání a volnočasových aktivit. Dále určitá prevence kriminality. Sami pokroky vidíme. Děti sami mají zájem o tento program. Naší snahou je také podpora rodičů, kterým pomáháme a dále komunikujeme se školními zařízeními.“

Získali jste nějaké ocenění, vyhráli jste nějakou soutěž, na co jste pyšní?

„Pro nás je velkým úspěchem pokrok našich dětí. Dále zařazení předškolních dětí do klasického školního zařízení. Za úspěch považujeme, že náš program děti baví a přináší jim nejen radost, ale také i znalosti potřebné do školy.“

Jak a čím pomáhá region Vaší činnosti?

„Financování od měst je komplikované, dříve jsme měli podporu ze strany Agentury pro sociální začleňování. Na základě této podpory jsme uskutečnili projekt, díky kterým jsme měli možnost získat nějaké finance. Město Slaný nám poskytlo minulý rok 20.000,- Kč. Za tuto podporu jsme rádi, ale vzhledem k výši nákladům je to málo.“

Jak a čím pomáhá stát a kraj Vaší činnosti?

„Snažíme se žádat o finance na kraj, ale náš program asi není tak zajímavý a velký, aby byl podpořen.“

Jak by mohl region více pomoci rozšíření a zefektivnění Vaší činnosti?

„Větší zájem města, zastupitelů a sociálních odborů.“

Jak je financovaná Vaše NO?

„Největší naší podporou jsou finanční dary, dotace z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, dar z Nadačního fondu Albert a grant pro nestátní neziskové organizace.“

Jaké jsou Vaše největší výdaje?

„Největší naše výdaje jsou osobní náklady, dále pak jsou to služby a spotřeba materiálů.“

Příloha č. 5 - ukázka z programů, výcviků

Všechny použité fotografie jsou na základě souhlasu organizací a z veřejně dostupných zdrojů. V rámci některých těchto aktivit byly poskytnuty rozhovory k diplomové práci.

- 1) Canisterapie Kladno - workshop polohování pro členy a dobrovolníky 11.3.2017
- 2) Tosara - Volnočasový program Slaný 11.3.2017.
- 3) Dobrovolnické centrum Kladno - předání Vánočních přání, program 5P, tvorba svícňů
- 4) Člověk v tísni - pobočka Kladno - předškolní skupina
- 5) Baobab - výrobky z výtvarné dílny

Canisterapie Kladno

Tosara ve Slaném

Baobab Kladno

